

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

ÚKOLY A POVINNOSTI VOJENSKÉ POLICIE NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY A JEJÍ VNÍMÁNÍ VEŘEJNOSTÍ

Diplomová práce

Autor: Bc. Aleš Foukal

Studijní program: Učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň ZŠ a SŠ
se zaměřením na ochranu obyvatelstva

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřísal, Ph.D., MBA

Olomouc 2024

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Bc. Aleš Foukal

Název práce: Úkoly a povinnosti Vojenské policie na území České republiky a její vnímání veřejností

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřisal, Ph.D., MBA

Pracoviště: Katedra aplikovaných pohybových aktivit

Rok obhajoby: 2024

Abstrakt:

Diplomová práce se zabývá úkoly a povinnostmi Vojenské policie na území České republiky a jejím vnímáním veřejností. Teoretická část práce se zaměřuje na historický vývoj Vojenské policie od počátků až po současnou organizační strukturu a právní rámec. Dále analyzuje úlohy Vojenské policie v součinnosti s integrovaným záchranným systémem v krizových situacích a při mimořádných událostech. V rámci praktické části práce využívá kombinaci kvantitativního výzkumu prostřednictvím dotazníkového šetření a statistického zpracování dat. Výsledky ukazují stav povědomí veřejnosti o Vojenské policii, hodnocení její práce a vnímání jejích pravomocí. Diskuse se zaměřuje na jednotlivé otázky dotazníkového šetření. Dále se diskuse podrobněji zaměřuje na vztah mezi věkem respondentů a jejich znalostmi o Vojenské policii, osobní zkušenostmi s její službou a důvěrou v její činnost. Práce nabízí návrhy pro rozvoj oboru a vzdělávání, zlepšení povědomí o Vojenské policii a integraci do vzdělávacího systému. Závěr shrnuje hlavní závěry a doporučení práce.

Klíčová slova:

Vojenská policie, zákon, úkoly, veřejné vnímání, integrovaný záchranný systém

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Bc. Aleš Foukal
Title: Tasks and duties of the Military Police in the territory of the Czech Republic and its perception by the public

Supervisor: prof. Ing. Pavel Otřísal, Ph.D., MBA
Department: Department of Adapted Physical Activities
Year: 2024

Abstract:

The thesis deals with the tasks and duties of the Military Police in the Czech Republic and its perception by the public. The theoretical part of the thesis focuses on the historical development of the Military Police from the beginnings to the current organisational structure and legal framework. It also analyses the tasks of the Military Police in cooperation with the Integrated Rescue System in crisis situations and in emergencies. The practical part of the thesis uses a combination of quantitative research through a questionnaire survey and statistical data processing. The results show the state of public awareness of the Military Police, the evaluation of its work and the perception of its powers. The discussion focuses on the individual questions of the questionnaire survey. Furthermore, the discussion focuses in detail on the relationship between the age of the respondents and their knowledge about the Military Police, their personal experience of its service and their confidence in its work. The paper offers suggestions for the development of the field and education, improving awareness of the Military Police and integration into the education system. The conclusion summarizes the main conclusions and recommendations of the thesis.

Keywords:

Military police, law, tasks, public perception, integrated rescue system

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracoval samostatně pod vedením prof. Ing. Pavla Otřísala, Ph.D., MBA a uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 3. června 2024

.....Bc. Aleš Foukal.....

Rád bych vyjádřil upřímné poděkování panu prof. Ing. Pavlu Otřísalovi, Ph.D., MBA za jeho cennou kritiku, podporu, čas a vedení během mého pracovního procesu. Jeho rady při zpracování práce byly pro mě velkým přínosem. Poděkování patří také paní Ing. et Ing. Anetě Mazouchové, Ph.D. za konzultace a cenné rady při zpracování statistické části této práce. Dále děkuji mé rodině a přátelům za jejich nepřetržitou podporu během celého studia.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	13
2 Přehled poznatků	14
2.1 Počátky vzniku Vojenské policie	14
2.1.1 Vojenská policie do roku 1918	15
2.1.2 Vojenská policie mezi roky 1918–1991	15
2.1.3 Vojenská policie mezi roky 1991–1993	17
2.1.4 Vojenská policie od roku 1993	19
2.2 Zákon o Vojenské policii	20
2.3 Organizační struktura Vojenské policie	23
2.3.1 Hlavní velitelství Vojenské policie	26
2.3.2 Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha	26
2.3.3 Velitelství Vojenské policie Olomouc	27
2.3.4 Velitelství Vojenské policie Tábor	27
2.4 Vnitřní odborné členění Vojenské policie.....	27
2.4.1 Dopravní a pořádková služba	27
2.4.2 Kriminální služba	28
2.4.3 Ochranná služba	28
2.4.4 Kynologická služba.....	28
2.4.5 Pyrotechnická služba	29
2.5 Vojenská policie a integrovaný záchranný systém	29
2.6 Použití, úkoly a činnost Vojenské policie	29
2.6.1 Použití Vojenské policie a Armády České republiky při mimořádné události ...	29
2.6.2 Připravenost a vybavení	29
2.7 Zásady, plánování a nasazování sil a prostředků.....	30
2.7.1 Vyžadování sil a prostředků.....	30
2.7.2 Povolání vojáků v aktivní záloze	30
2.7.3 Plánovací a řídicí dokumentace.....	30
2.8 Logistické a finanční zabezpečení.....	30

2.8.1	Všeobecné zásady	31
2.8.2	Provoz techniky	31
2.8.3	Proviantní zabezpečení	31
2.8.4	Výstrojní zabezpečení.....	31
2.8.5	Zabezpečení pohonných hmot	31
2.8.6	Zabezpečení oprav výzbroje, techniky a materiálu.....	31
2.8.7	Zabezpečování ubytování vojsk.....	31
2.8.8	Dopravní zabezpečení	31
2.8.9	Zabezpečení výpočetní techniky	32
2.8.10	Podpora nasazených sil a prostředků Armády České republiky ve prospěch Vojenské policie.....	32
2.9	Velení, řízení a spojení.....	32
3	Cíle.....	34
3.1	Cíle práce	34
3.2	Výzkumné otázky.....	34
3.3	Hypotézy.....	34
4	Metodika	36
4.1	Výzkumný soubor	36
4.2	Metody sběru dat	36
4.3	Statistické zpracování dat.....	37
4.3.1	χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce.....	37
4.3.2	Modifikovaný Fisherův exaktní test	39
4.3.3	Spearmanův korelační koeficient.....	41
5	Výsledky.....	43
5.1	Základní informace o respondentech.....	44
5.2	Povědomí o Vojenské policii.....	50
5.3	Hodnocení práce Vojenské policie	54
5.4	Pravomoci Vojenské policie.....	57
6	Diskuse	62
6.1	První výzkumná otázka: Jaký je vztah mezi věkem respondentů a jejich znalostí o Vojenské policii v různých věkových skupinách	67

6.2	Druhá výzkumná otázka: Jaký je vliv osobní zkušenosti se službou vojenského policisty na vnímání Vojenské policie mezi respondenty?	69
6.3	Třetí výzkumná otázka: Jaký je vztah mezi úrovní vzdělání respondentů a jejich důvěrou v činnost Vojenské policie?	71
6.4	Jaký má vliv rodinné prostředí a vojenství v rodině na vstup do služby k Vojenské policii?	72
6.5	Závěr k diskusi.....	73
7	Návrhy pro rozvoj oboru a vzdělávání oboru	75
7.1	Návrhy pro rozvoj oboru.....	76
7.2	Návrhy pro rozvoj vzdělávání oboru.....	80
8	Závěr	84
9	Souhrn	85
10	Summary	86
11	Referenční seznam	88
11.1	Seznam obrázků.....	90
11.2	Seznam tabulek.....	92
12	Přílohy.....	93
12.1	Vzor dotazníkového šetření.....	93
12.2	Vyjádření etické komise.....	99

Seznam použitých zkratk

AČR	Armáda České republiky – od 1. 1. 1993 po současnost
ČR	Česká republika
ČSA	Československá armáda – od roku 1918 po rok 1992
ČSFR	Česká a Slovenská federativní republika
ČSLA	Československá lidová armáda – vlivem komunistického režimu nesla složka ČSA mezi lety 1954 až 1990 název ČSLA
ČSR	Československá republika
IZS	Integrovaný záchranný systém
KS	Krizová situace
MO	Ministerstvo obrany
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
NATO	Severoatlantická aliance
NGŠ AČR	náčelník generálního štábu Armády České republiky
NGŠ ČSA	náčelník generálního štábu Československé armády
NVP	Náčelník Vojenské policie
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Police České republiky
PEGAS	Uzavřené verze veřejných digitálních sítí mobilních telefonních operátorů
RMO	Rozkaz ministerstva obrany
SaP VP	Síly a Prostředky Vojenské policie
Směrnice	Směrnice náčelníka Vojenské policie k zabezpečení policejní ochrany sil a prostředků AČR nasazených v rámci integrovaného a záchranného systému
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SOD	Stálý operační dozorcí
SOG	Special operations group – česky: Útvar speciálních operací
STANAG	Standardization agreement – česky: Standardizační dohoda
summit	Setkání představitelů států k dosažení dohod či k řešení složitých otázek
TAI	Tanková automobilní inspekce
VP	Vojenská policie

VP ČSA	Vojenská police Československé armády
VZP	Vojenská zásobovací politika

Seznam použitých symbolů

Kontingenční tabulka	
X, Y (resp. A, B)	Sledované proměnné
n_{ij}	Naměřené četnosti kombinací proměnných X1 a X2 (empirické četnosti)
$n_{i.}, n_{.j}$	Marginální (okrajové) četnosti
n'_{ij}	Očekávané četnosti (teoretické)
n	celkový počet pozorování
H0	Nulová hypotéza
H1	Alternativní hypotéza
G	Testové kritérium χ^2 testu nezávislosti v kontingenční tabulce
$\sum_{i=1}^r$	Součet přes všechny řádky tabulky, kde r je počet řádků
$\sum_{j=1}^s$	Součet přes všechny sloupce tabulky, kde s je počet sloupců
Modifikovaný Fisherův exaktní test	
a, b, c, d	Naměřené četnosti kombinací proměnných X1 a X2, odpovídající n_{ij} v obecné kontingenční tabulce
e_{ij}	Očekávaná četnost kombinace proměnných X1 a H2
P	Pravděpodobnost, která je počítána na základě kombinatorických koeficientů a faktoriálů
Spearmanův korelační koeficient	
r_s	Spearmanův korelační koeficient
n	Celkový počet pozorování
d_i	Diference (rozdíly) pořadových čísel uspořádaných hodnot veličin X a Y
R_{xy}	Teoretická hodnota korelačního koeficientu
$\sum_{i=1}^n d_i^2$	Symbol \sum představuje součet druhých mocnin rozdílů pořadí, kde d_i je rozdíl mezi pořadími každého páru dat. Pokud máme dvě proměnné X a Y, d_i je rozdíl mezi pořadím té hodnoty v proměnné X a pořadím u té hodnoty v proměnné Y

1 ÚVOD

Téma diplomové práce, „Úkoly a povinnosti Vojenské policie na území České republiky a její vnímání veřejností“, jsem si vybral z několika důvodů. Vojenská policie (VP) v roce 2023 oslavila 30. výročí své novodobé historie. Tato, i když z hlediska historie relativně krátká etapa její existence poukázala na celou řadu velmi pozitivních aspektů jejího začlenění do struktur Armády České republiky (AČR). Vnímání problematiky VP nepochybně mohlo být ovlivněno dobou jako takovou. Zatímco v období komunistického režimu byla často VP vnímána negativně jako represivní nástroj státu, v současnosti je vnímána jako profesionální složka s důležitou rolí v národní i mezinárodní bezpečnosti. Přechod od represivní složky státu k respektované a profesionální složce představuje významnou změnu, kterou je třeba ocenit a vyzdvihnout.

Složka VP představuje specifickou součást AČR, která kombinuje vojenské a policejní úkoly, což ji činí jedinečnou. V současnosti provádí činnost nejen v rámci AČR, ale také při mezinárodních misích a operacích, kde přispívá k udržování bezpečnosti a pořádku. Její úkoly sahají od zajišťování práva a pořádku až po spolupráci s civilními složkami a účast na mírových operacích.

Mou hlavní motivací pro výběr tohoto tématu byla touha přiblížit fungování, úkoly a povinnosti složky VP v historickém i současném dění a zjistit, jak je tato represivní složka AČR vnímána současným civilním obyvatelstvem. Jako příslušník VP se často setkávám s různými názory či dotazy ohledně VP a její role ve společnosti. Proto jsem chtěl tuto problematiku prozkoumat podrobněji. Osobně mě také zajímá, jak je složka VP známá mezi širokou veřejností a zda lidé znají povinnosti a úkoly VP, které se vždy nevztahují pouze na vojáky z povolání či vojáky z aktivních záloh. Teoretická část diplomové práce popisuje historii VP od jejích kořenů až po současnou podobu, zákony, organizační strukturu a roli VP v integrovaném záchranném systému (IZS).

Praktická část diplomové práce se zaměřuje na zkoumání názorů a stavu povědomí široké veřejnosti o VP. Pro tento výzkum byla využita online dotazníková metoda, následně byly analyzovány získané výsledky. Na základě těchto dat jsou formulovány možné strategie a přístupy k zlepšení informovanosti veřejnosti o této represivní složce AČR nesoucí název VP.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

V souladu se zákonem o Vojenské policii se za VP označuje policejní orgán, který plní úkoly policejní ochrany Ministerstva obrany (MO), ozbrojených sil ČR, vojenských objektů, vojenského materiálu a dalšího majetku státu (Zákon o Vojenské policii, 2013).

Svými pravomocemi se podobá Policii České republiky (PČR), ačkoliv působnost a úkoly VP se zaměřují převážně na vojenskou sféru. Vojenská policie vykonává velké množství činností v rámci svého působení. Patří mezi ně např. vyšetřování trestných činů, provádění kontrol a hlídek, zajišťování pořádku a bezpečnosti ve vojenském zařízení a další. Vojenská policie – mimo zmíněný zákon o Vojenské policii – pracuje při výkonu své služby i s jinými právními normami a musí se jimi taktéž řídit. Jsou jimi např. trestní zákoník, trestní řád, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich či zákon o některých přestupcích s dalšími právními normami.

Vojenská policie se v rámci MO řídí vnitřními předpisy, které jsou tímto ministerstvem vytvořeny i schváleny. Tyto předpisy nařizují postupy a stanovují pravidla, kterými se VP musí při plnění svých úkolů policejní ochrany závazně řídit (Dolejší, 2020).

Vojenská policie se člení v souladu s organizační strukturou AČR. V jejím čele stojí náčelník Vojenské policie (NVP), kterého jmenuje a odvolává ministr obrany (Polián, 2001).

2.1 Počátky vzniku Vojenské policie

Znalost minulých dějin byla vždy oceňována a žádný dosavadní režim historii nedokázal nikdy zcela popřít. K tomuto „výmazu paměti“ nestačila ani sebevětší manipulace s lidmi. Proto je historie velmi často označována za „učitelku života“ (Macek & Uhlíř, 1997).

Abychom správně pochopili vznik, úkoly a působnost VP, je třeba se navrátit ke kořenům jejího vzniku. Trvalo mnohá staletí, než se tato represivní složka vyvinula do podoby, jakou ji známe dnes.

Vnímání VP veřejností se vyvíjelo v průběhu historie, přičemž bylo ovlivněno politickými a společenskými změnami. Nicméně přímé historické záznamy o veřejném vnímání VP jsou velmi omezené, což komplikuje detailní analýzu jejího obrazu v různých obdobích. Následující text se zaměřuje na zmapování historického a současného kontextu plněných úkolů složky VP.

2.1.1 Vojská policie do roku 1918

Moderní četnictvo a VP jsou organizované sbory, které se liší v působnosti a úkolech podle historických podmínek a potřeb dané země. Četnictvo se obvykle zabývá veřejně bezpečnostními úkoly spojenými s civilním obyvatelstvem, zatímco VP se zaměřuje na úkoly související s armádou (Dolejší et al., 2005).

Počátky moderního četnictva sahají do 17. století ve Francii, kde sloužilo k ochraně krále. Během času se četnictvo vyvinulo a začalo plnit bezpečnostní úkoly v různých oblastech. Objevilo se také jako součást armády a plnilo bezpečnostní povinnosti ve vojenských i civilních prostředích (Macek & Uhlíř, 1997).

Ve střední Evropě se po vzoru francouzského četnictva vyvinuly podobné složky. V období Napoleona I. bylo četnictvo posíleno a využíváno pro vojenské operace, např. proti partyzánům. Tento model četnictva byl později často kopírován (Macek & Uhlíř, 1997).

Postupem času se armáda a bezpečnostní složky oddělily a docházelo k „zpolicejnění armády“, kdy se v armádě vytvářely policejní struktury. Vojská policie byla jako malý bezpečnostní sbor součástí rakousko-uherské armády, který plnil úkoly zejména v Haliči (Macek & Uhlíř, 1997).

Řady příslušníků VP byly podobné jako u pěchoty a měly podobnou výzbroj. Během první světové války byly oddíly VP začleněny do československých jednotek v zahraničí, kde plnily různé úkoly v rámci vojenských struktur (Dolejší et al., 2005).

Vojská policie měla své specifické úkoly a působnost, které se lišily od četnictva, ale obě tyto složky přispívaly k udržení bezpečnosti a pořádku ve svých oblastech působnosti (Macek & Uhlíř, 1997).

2.1.2 Vojská policie mezi roky 1918–1991

Po rozpadu Rakouska-Uherska převzala Československá republika (ČSR) existující bezpečnostní orgány včetně četnictva. Četnictvo plnilo úkoly pořádkové a kriminální služby a bylo podřízeno vojenské justici. V případě stavu ohrožení státu bylo považováno za součást československé branné moci, jinak bylo úřadům k dispozici na vyžádání pomoci. V případě branné pohotovosti část četnictva přecházela k polní bezpečnostní službě a byla podřízena vojsku (Dolejší et al., 2011).

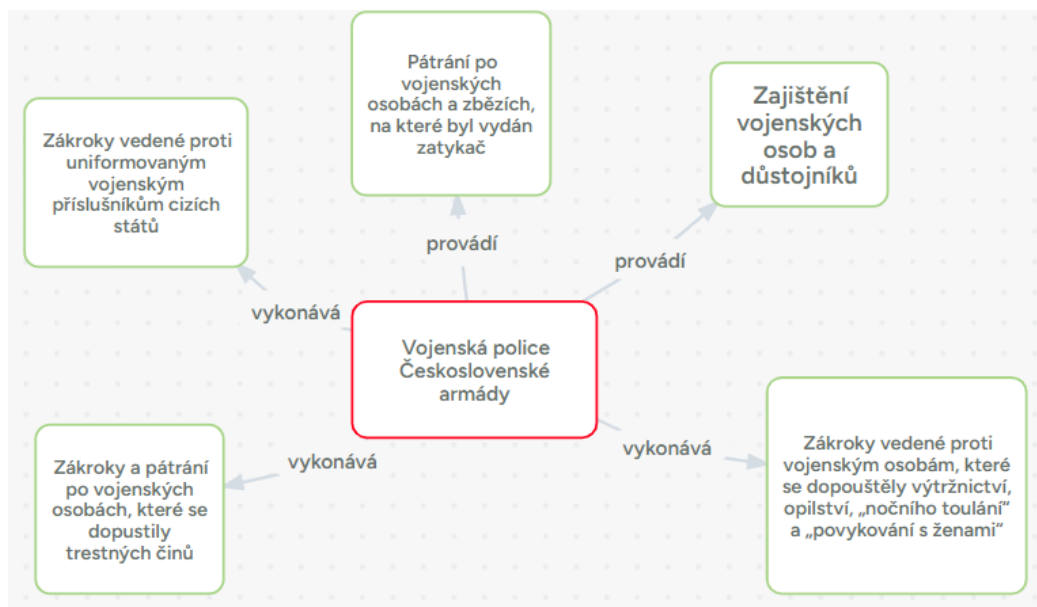
Macek a Uhlíř (1999) dále zmiňují informace, že VP byla zřízena 19. dubna 1919 a byla součástí armády. Původně operovala pouze na Slovensku, později byla rozšířena na celé území ČSR. Usnesením ministerské rady ze dne 12. října 1920 byla VP na území ČSR zrušena s platností

od 1. listopadu 1920, avšak na Slovensku a Podkarpatské Rusi zůstala nadále na náklady vojenské správy. Definitivní zrušení VP na Slovensku bylo uskutečněno vládním usnesením 19. října 1922, a to s odstraněním oddělení VP v Košicích a Bratislavě do 31. prosince 1922. Náplň práce po VP převzala civilní bezpečnostní správa. Jednalo se o tyto agendy popsané na obrázku 1.

Obrázek 1

Vojenská policie Československé armády (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=8lnDw>

Civilní bezpečnostní stráž měla povinnost při zákrocích ve vojenských budovách informovat velitele objektu. Zákroky mohly probíhat pouze za přítomnosti určené vojenské osoby, která měla podporovat civilní stráž (Macek & Uhlíř, 1999).

Krátce před druhou světovou válkou vzniklo v Československé lidové armádě (ČSLA) polní četnictvo, které mělo spolupracovat s civilním četnictvem jako posila při mobilizaci. Jeho úkolem bylo plnit funkce v dopravní a pořádkové službě. V roce 1938 bylo polní četnictvo aktivováno kvůli mobilizaci (Dolejší et al., 2005).

Období 1939–1945 přineslo na území ČSR mnoho bezpečnostních změn. Část území patřila do německé sféry vlivu s největším dopadem v dobách protektorátu Čechy a Morava, který byl součástí Německé říše. Zde působily jak německé, tak adaptované české policejní složky. Na Slovensku byl německý vliv menší, ale i zde docházelo k napodobování německých vzorů (Macek & Uhlíř, 2001).

Po zániku republiky se začaly zřizovat bezpečnostní oddíly i u našich zahraničních jednotek, jako je např. policejní četnictvo vzniklé na území Velké Británie. Tato četnictva se zapojila do bojů u Dunkerque a hlídala zajatce.

Podobné oddíly vznikly i na východní frontě. Po osvobození převzala veškerou policejní a bezpečnostní práci nově vytvořená organizace – Sbor národní bezpečnosti (SNB), který vznikl na základech četnictva. Tento sbor zahrnoval i členy polního četnictva, kteří se zapojili do bezpečnosti a policejní práce. Na vše, co se týkalo bezpečnosti spojené s provozem vojenských vozidel, dohlížela speciální vojenská složka – Tanková a automobilní inspekce (TAI) (Dolejší et al., 2005).

Sbor národní bezpečnosti se od počátku své existence charakterizoval politickým zaměřením, které se projevovalo tím, že bezpečnostní složky nebyly oddělovány od politických stran. V roce 1948 se organizace SNB stala represivní složkou pod jedinou politickou stranou. Po obnovení ČSR postupně zmizely termíny jako „policista“ nebo „četník“, které byly považované za symboly kapitalistického systému. Během své existence prošel SNB mnoha změnami, a to včetně personálních, které byly ovlivněny politickými změnami. Personální změny – tzv. „čistky“ – se objevovaly od roku 1945 a získaly na síle po únorovém převratu v roce 1948, kdy byla provedena „očista řad SNB“. Na počátku 70. let proběhly další „čistky“, které vedly k propuštění mnoha příslušníků SNB a k věkovému omlazení jejich řad. Tyto události přispěly k období relativní stability SNB v následujícím desetiletí (Macek & Uhlíř, 2011).

Koncem roku 1989 došlo v ČSR ke zrušení bezpečnostních složek. Navázání na tradice polního četnictva a VP z první republiky vedlo k myšlence vybudovat novou armádní policejní složku. Jednotky polního četnictva a VP bojovaly za ČSR v zahraničních armádách. Rozkazem ministra obrany Československé federativní republiky (RMO ČSFR) č. 76/1990 byl ke dni 21. ledna 1991 zřízen oddíl VP pro policejní ochranu ČSA, který zahájil činnost v dubnu téhož roku (Dolejší et al., 2005).

2.1.3 Vojenská policie mezi roky 1991–1993

Vojenská policie ČSA v roce 1991 podnikla svou první cestu do zahraničí, navštívila německou jednotku Feldjäger v Sonthofenu. Při zahájení praktické činnosti Vojenské policie Československé republiky (VP ČSA) vydal náčelník Generálního štábu Československé republiky (NGŠ ČSA) dokumenty „Prozatímní organizační řád“ a „Směrnice pro výkon služby vojenské policie“, které platily do roku 1992, kdy byl přijat zákon o VP. Tento zákon definuje rozsah působnosti a strukturu VP ČSA. V srpnu 1992 byla uzavřena smlouva o součinnosti mezi VP a PČR a Policejním sborem Slovenské republiky. Složka VP ČSA byla budována jako plně profesionální

součást armády a noví příslušníci byli vybíráni z příslušníků ČSA, a to včetně bývalých příslušníků vojenské kontrarozvědky (Dolejší et al., 2005).

Formování VP ČSA bylo podpořeno skupinou vojáků pod vedením plukovníka Ing. Josefa Baginy, která připravovala terén pro novou službu. Zároveň byla vytvořena skupina pro převod jednotek TAI do struktur VP, čímž vznikla vojenská dopravní policie. Generálmajor Ing. Jiří Šrámek byl jmenován náčelníkem správy VP. Složka VP ČSA měla široký rozsah úkolů, jako je ochrana významných delegací, odhalování trestných činů, starost o bezpečnost vojenských osob a majetku, ochrana utajovaných informací a účast na zajišťování pořádku. Přestože VP ČSA neměla dostatek času na formování, úspěšně se zapojila do plnění ochranných opatření během krize v Perském zálivu. Během roku 1991 došlo k organizačním změnám, přičemž armáda čelila odchodu některých důstojníků a generálů a reorganizaci velení a útvarů. Složka VP ČSA se musela vyrovnat s nedůvěrou některých velitelských kruhů, ale postupem času navázala důležité kontakty a získala si jejich důvěru. Vojenské letectvo vyčlenilo vrtulníkovou letku pro speciální letové úkoly ve prospěch VP ČSA, ale i přes úspěšné plnění těchto úkolů byla letka vrácena k vojenskému letectvu. Složka VP ČSA také prováděla informační a analytický monitoring KS a účastnila se systému ochrany strategických objektů (Dolejší et al., 2011).

Noví příslušníci VP byli podrobeni základnímu přeškolovacímu kurzu trvajícím jeden kalendářní měsíc. Tento kurz, vedený lektory z PČR a vojenské prokuratury, měl za cíl poskytnout základní znalosti o právních normách a právním řádu ČR potřebné pro výkon služby. Byl zamýšlen jako dočasné opatření, dokud nebyla vypracována celková koncepce vzdělávání VP. V letech 1991–1992 následovaly měsíční kurzy pro příslušníky VP ČSA, které byly zaměřené na specifické oblasti policejní práce, a to včetně pořádkové služby, dopravní služby, bezpečnostní služby a šetření trestné činnosti. Spolupráce s Vojenskou akademií v Brně zahrnovala kurzy zaměřené na výpočetní techniku a používání videokamer.

V roce 1991 se vlivem bezpečnostní situace v armádě vyžadovala plnohodnotná profesionální práce všech příslušníků VP ČSA, a to i přes jejich omezené zkušenosti. Nicméně podřízenost VP ČSA velitelským orgánům často bránila efektivnímu výkonu policejní činnosti, neboť byly upřednostňovány jiné priority. Tato podřízenost omezovala schopnost řídicích prvků VP ČSA operativně reagovat na potřeby týkající se bezpečnostní situace. Šlo např. o obtíže spojené se spoluprací mezi jednotlivými útvary, které byly umístěny v jedné posádce, a o snahu některých velitelů využívat činnosti VP ČSA nad rámec jejich kompetence (Dolejší et al., 2011).

Dolejší et al. (2011) zdůrazňují význam zavedení výběrového řízení pro uchazeče o službu VP ČSA, které zkoumalo celkovou vhodnost a způsobilost k výkonu služby. Kromě tělesné zdatnosti a odborných znalostí se posuzovala i psychická způsobilost a pracovní motivace.

V návaznosti na zvýšený zájem o službu u VP ČSA byla zřízena Odborná škola VP v Moravské Třebové, kde se přijímali uchazeči s maturitou. Uchazeči bez poddůstojnické školy prošli osmnáctiměsíční přípravou. Důležitým mezníkem byl rok 1991, kdy Federální shromáždění ČSFR schválilo zákon o VP. Následně došlo k rozdělení VP ČSA v důsledku rozpadu ČSFR na Českou a Slovenskou republiku k 31. 12. 1992.

2.1.4 Vojenská policie od roku 1993

Po rozdělení ČSFR v roce 1993 vznikly dva samostatné státy, Česká a Slovenská republika, a s nimi i dvě samostatné složky VP. Generálmajor Ing. Jiří Šrámek stál v čele VP ČR, zatímco na Slovensku byl jmenován plukovník doc. Ing. Libor Gašpírek, CSc. Od té doby se VP zaměřila na transformaci a novou koncepci.

V roce 1993 se členové VP zúčastnili mírové mise Organizace spojených národů (OSN) v bývalé Jugoslávii. Tato mise, označována jako „UNPROFOR“, měla nevojenský charakter a byla zahájena s jedenácti příslušníky, později navýšenými na dvacet dva.

S významným objemem dat a informací VP byl zahájen projekt na vytvoření informačního systému pro jejich zpracování. Tento systém se stal jedním z prvních v AČR a poskytoval podporu při provádění policejních výkonů.

Organizační struktura VP byla přepracována v roce 1994 s cílem zlepšit její efektivitu. Nově byla založena na oblastním působení s přímou podřízeností všech prvků NVP.

Vstup ČR do Severoatlantické aliance (NATO) v roce 1999 ovlivnil úkoly i organizaci VP, která se začala připravovat na plnění funkcí ve strukturách aliance a na policejní zabezpečení jednotek AČR vyčleněných pro NATO.

Teroristický útok z 11. září 2001 v New Yorku výrazně ovlivnil výcvik, činnost a plnění úkolů VP. Útok na Světové obchodní středisko poukázal na to, že nikdo není nedotknutelný a nezranitelný. Tím byl kladen velký důraz na výcvik příslušníků VP, zejména těch vykonávajících činnost u pohotovostních oddělení. K zabezpečení vojenských objektů byla zřízena oddělení ochrany muničních základen a ochrany letišť, která si zřizovala jednotlivá velitelství VP.

Dalším významným ukazatelem připravenosti VP na krizové situace byly povodně v roce 2002. Vojenská policie byla nasazena k dohledu nad bezpečností a pořádkem v postižených oblastech, stejně jako k zabezpečení ohrožení majetku. Aktivně se zapojila i do likvidačních prací, jako byly opravy a čištění základní školy v obci Štěchovice.

Další událostí, která prověřila připravenost VP, bylo setkání představitelů států (summit) NATO v listopadu 2002 pořádané v ČR (Dolejší et al., 2011). Ke konci roku 2002 byl zřízen Special Operations Group (SOG) jako útvar speciálních operací. Jeho posláním bylo plnit speciální

a nestandardní úkoly, a to včetně ochrany osob v KS, zásahů proti teroristickým pachatelům a vážným trestným činům ve vojenských objektech. SOG byl také připraven na záchranu rukojmích a akce mimo území ČR. Účastnil se příprav summitu NATO v roce 2002 a zahraničních operací v Kuvajtu, Iráku, Kosovu a Afghánistánu. SOG byl zrušen v září 2009 a jeho úkoly převzala pohotovostní oddělení VP (Dolejší, 2020).

Vojenská policie uznávala důležitost spolupráce se zahraničními zeměmi a kontakty s příslušníky VP jiných států jako klíčovou součást pro prohlubování důvěry a získávání nových zkušeností. Navázala partnerské vztahy se státy jako Spojené státy americké, Německo, Velká Británie, Polsko, Slovensko, Francie, Chorvatsko, Dánsko a další. Postupně začala zařazovat standardizační dohody NATO (STANAG), jako je například STANAG 2226 – NATO Military Police Guidance and Procedures a STANAG 2085 – NATO Combined Military Police, které upravují činnost VP v zemích NATO (Dolejší et al., 2005).

STANAG – jako dokument NATO – sjednocuje standardy a postupy mezi členskými státy. Tyto dokumenty pokrývají širokou škálu technických specifikací a pravidel, a to včetně bezpečnostních pravidel, testů munice a komunikačních systémů. Jsou vytvářeny a schváleny konsenzem, poskytují pravidla a směrnice pro činnosti nebo výsledky, aby dosáhly optimální úrovně pořádku (NATO, 2022).

Polsko navrhlo a zřídilo centrum excelence pro VP NATO s cílem posílit spolupráci mezi členskými zeměmi aliance. Centrum sídlí v Bydhošti a je zaměřeno na podporu vojenské transformace, strategického plánování a operativních potřeb NATO v oblasti VP. Jeho úkolem je koordinovat úsilí s dalšími národními i mezinárodními subjekty a dalšími centry excelence NATO k posílení schopností VP a dosažení společných cílů aliance (NATO MP COE, 2024).

Dolejší (2020) uvádí, že v současné době úkoly VP vykonávají příslušníci VP, kteří jsou organizačně zařazeni v jednotlivých odborných policejních službách (viz podkapitola 2.3).

2.2 Zákon o Vojenské policii

Legislativní oblast VP upravuje značné množství právních předpisů, které lze rozdělit na zákony, vyhlášky a vnitřní předpisy. Zákony jsou obecně závazné právní normy, které jsou přijaty Parlamentem ČR a platí pro všechny subjekty. Vyhláška je provádějící předpis k zákonu a smí ho vydat ústřední orgán státní správy (například ministerstvo) nebo úřad, který k tomu zákon zmocní. Vnitřní předpisy jsou abstraktními normativními akty, které vydává určitá organizační struktura nadřízená svým podřízeným na základě vztahu nadřízenosti a podřízenosti. Tyto vnitřní předpisy slouží k řízení právních vztahů organizace, která je vydala. U VP vnitřní předpisy stanovuje NVP pro celou organizační strukturu VP (Boháč et al., 2011).

Návrh textu zákona o Vojenské policii byl vypracován na začátku července roku 1991. Kolegium MO ČSFR návrh přepracovalo a po zohlednění změn a připomínek ho schválilo. Kolegium doporučilo, aby byl návrh předložen k projednání ve vládě ČSFR. Dne 5. března 1992 byl návrh zákona projednán a schválen Federálním shromážděním ČSFR. Samotný zákon o VP byl následně vyhlášen a zařazen do Sbírký zákonů pod číslem 124/1992 Sb. Praxe poté ukázala, že zákon č. 124/1992 Sb. je z hlediska činnosti a plnění úkolů VP málo efektivní. Tyto skutečnosti poté zahájily přípravu návrhu úprav o doplnění zákona o VP (Dolejší et al., 2011).

Dne 8. února 1995 Parlament ČR schválil zákon č. 39/1995 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii. Nový zákon změnil organizaci VP tím, že organizační strukturu VP stanoví MO (Dolejší et al., 2011).

Zákon potřeboval obnovu souvislosti s přijetím celého komplexu nových branných zákonů v roce 1999, dále proběhla schválení změn a doplňků v různých obecně závazných právních předpisech. Dále toho roku ČR vstoupila do NATO a přijala mezinárodní závazky vyplývající z této organizace. Vlivem těchto změn byl vydán dne 23. června 2000 Parlamentem ČR zákon č. 213/2000 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, ve znění zákona č. 39/1995 Sb. (Dolejší et al., 2011).

Zákon o Vojenské policii byl v průběhu času dvakrát formálně upraven, a to zákonem č. 413/2005 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti ze dne 21. září 2005, kterým byl v zákoně o Vojenské policii nahrazen pojem „utajované skutečnosti“ pojmem „utajované informace“. Podobně byla úprava zákona o Vojenské policii provedena zákonem č. 41/2009 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím trestního zákona ze dne 8. ledna 2009, kterým byl v zákoně o Vojenské policii „úmyslný trestný čin“ nahrazen slovem „zločin“ (Dolejší et al., 2011).

Vzájemná spolupráce mezi VP, PČR, Celní správou ČR, Úřadem pro ochranu osobních údajů a Ministerstvem spravedlnosti ČR připravila novelu zákonů – o Vojenské policii, o Policii ČR, o Celní správě ČR a o trestním řízení soudním (trestní řád) (Dolejší et al., 2011). Zákon 124/1992 Sb., o Vojenské policii, byl ke dni 1. 10. 2013 zrušen (Zákon č. 124/1992 Sb., 1992). Zákon byl nahrazen zákonem č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a změně některých zákonů, který je platný od 29. 9. 2013 (Zákon o Vojenské policii, 2013).

Jak již bylo dříve uvedeno, prvním zákonem o Vojenské policii byl zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii, který nabyl účinnosti 1. května 1992. Tento zákon byl v průběhu jeho účinnosti upravován a novelizován, přičemž dne 8. února 1995 byl schválen zákon č. 39/1995 Sb., který provedl změny a novelizace původního zákona. Následovalo několik

dalších úprav, než byl přijat zákon o Vojenské policii, který nabyl účinnosti dne 1. října 2013. Novelizaci tohoto zákona udává zákon č. 18/2023, který mění zákon o Vojenské policii.

Ze zákona o Vojenské policii (2013) byly vybrány pouze takové paragrafové znění, které vyzdvihují postavení a působnost VP. Především ale úkoly a povinnosti VP, které jsou pro diplomovou práci důležité.

Paragraf 1 definuje úkoly VP, které se týkají ochrany ministerstva, ozbrojených sil vojenského materiálu a vojenských objektů. Také popisuje úkoly související s ozbrojenými silami jiného státu při průjezdu nebo pobytu na území ČR. Paragraf 3 stanovuje cílové skupiny, vůči nimž VP působí, jako jsou vojáci v činné službě, osoby v chráněných objektech a osoby podezřelé ze spáchání trestné činnosti (Zákon o Vojenské policii, 2013).

Paragraf 4 podrobně specifikuje úkoly VP. Některé z těchto úkolů jsou přesně stanoveny v textu uvedeného zákona a je jasné, jak mají být vykonávány. Například zákon o Vojenské policii dle odst. 1, písm. e) tohoto paragrafu stanoví, že: „Dohlíží na zabezpečování kázně v chráněných objektech a na dodržování kázně vojáků na veřejnosti“ (Zákon o Vojenské policii, 2013). Nicméně ochrana každého objektu vyžaduje individuální přístup, což nelze plně zahrnout do jednoho právního předpisu. Proto je ochrana každého objektu řešena individuálně.

Na druhou stranu jsou v zákoně o VP uvedeny úkoly, které jsou sice definovány, ale jejich provedení a realizace je podrobněji specifikována jinými právními normami. Za příklad si uvedeme § 4, odst. 1, písm. a). Paragraf ze zákona o VP uvádí, že „odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele a činí opatření k předcházení trestné činnosti“. Druhým příkladem dle § 4, odst. 1, písm. b), že VP „působí v řízení o trestných činech jako policejní orgán a šetří přestupky“ (Zákon o Vojenské policii, 2013).

Nicméně co přesně představuje trestný čin, trestnou činnost, přestupek a postupy policejního orgánu, není v zákoně o Vojenské policii definováno. Tato oblast je detailněji upravena v trestním zákoníku a trestním řádu. Podobně je to i v případě přestupkového práva, kde jsou povinnosti Vojenské policie definovány v jiných zákonech, jako je zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Celkově lze tedy tvrdit, že VP plní své úkoly podle stanovených zákonů a předpisů a přizpůsobuje své postupy a činnosti konkrétním situacím a okolnostem.

Paragraf 8 se podrobněji zabývá oprávněními VP týkajícími se držení a používání nebezpečných látek a věcí. Paragraf 9 stanovuje oprávnění VP v oblasti dohledu nad bezpečností provozu vozidel, včetně kontrol pravidel provozu, měření rychlosti vozidel a odstraňování vozidel jako překážek z provozu.

Povinnosti příslušníků VP uvádí zmíněné paragrafové znění. Paragraf 21 zdůrazňuje etické a morální povinnosti VP při plnění úkolů. Paragraf 22 se zabývá povinností příslušníka VP

provést úkon mimo službu za určitých podmínek. Paragraf 23 udává, kdy příslušník VP provést určitý úkon nemusí. Zákonné oprávnění příslušníka VP požadovat vysvětlení popisuje paragraf 26 a oprávnění požadovat prokázání totožnosti paragraf 27. Paragraf 29 se zabývá zajištěním osob ve výjimečných situacích, např. pokud osoba při předvedení kladla odpor nebo se osoba pokusila o útěk. Paragraf 30 se zabývá možností připoutání osoby v případě, že fyzicky napadá příslušníka VP nebo ohrožuje veřejnost.

Paragraf 31 se zabývá oprávněním VP k vydání nebo odebrání zbraně osobě a provádění prohlídky osoby za určitých podmínek. Paragraf 33 pojednává o oprávnění VP zakázat vstup na určitá místa za účelem zajištění bezpečnosti. Paragraf 34 upravuje pravomoci VP při zajišťování bezpečnosti chráněných objektů. Paragraf 35 se zabývá oprávněním VP k zastavení a prohlídce dopravních prostředků. Paragraf 39 pojednává o oprávnění VP při šetření přestupků a postupů při tomto šetření, včetně použití různých opatření jako orientační vyšetření či ohledání místa přestupku. Paragraf 41 se týká získávání informací o trestné činnosti a použití nástrahových prostředků a zabezpečovací techniky VP.

Dále se zákon zabývá obecnými ustanoveními, kdy VP může použít donucovací prostředky a zbraň pouze tehdy, pokud byla k jejich použití vycvičena. Donucovací prostředky jsou v zákoně vyjmenovány a popsány jako různé prostředky, které VP může použít. Před použitím prostředků musí příslušník VP vyzvat osobu, proti které zakročuje, a použít je pouze v nezbytné míře k dosažení účelu zákroku. Příslušník VP může použít zbraň v řadě situací, jako je nutná obrana, zadržení nebezpečného pachatele či odvrácení násilného útoku. To vše za dodržení stanovených podmínek. Po použití donucovacích prostředků nebo zbraně je příslušník VP povinen poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále musí být provedeny dokumentační úkony a záznamy o použití prostředků.

Dále zákon stanoví přestupky fyzických i právnických osob spojené s neoprávněným užíváním označení VP nebo s odmítáním požadované informace VP. Vojenská policie spolupracuje s dalšími orgány a může požadovat podklady a informace od fyzických i právnických osob. Provedené úkony musí být řádně zdokumentovány (Zákon o Vojenské policii, 2013).

2.3 Organizační struktura Vojenské policie

Vojenská policie provádí policejní ochranné úkony v rozsahu osobní, místní a věcné působnosti. Tyto úkony jsou stanovené zákonem o Vojenské policii a jinými právními předpisy (RMO č. 109/2014, 2014).

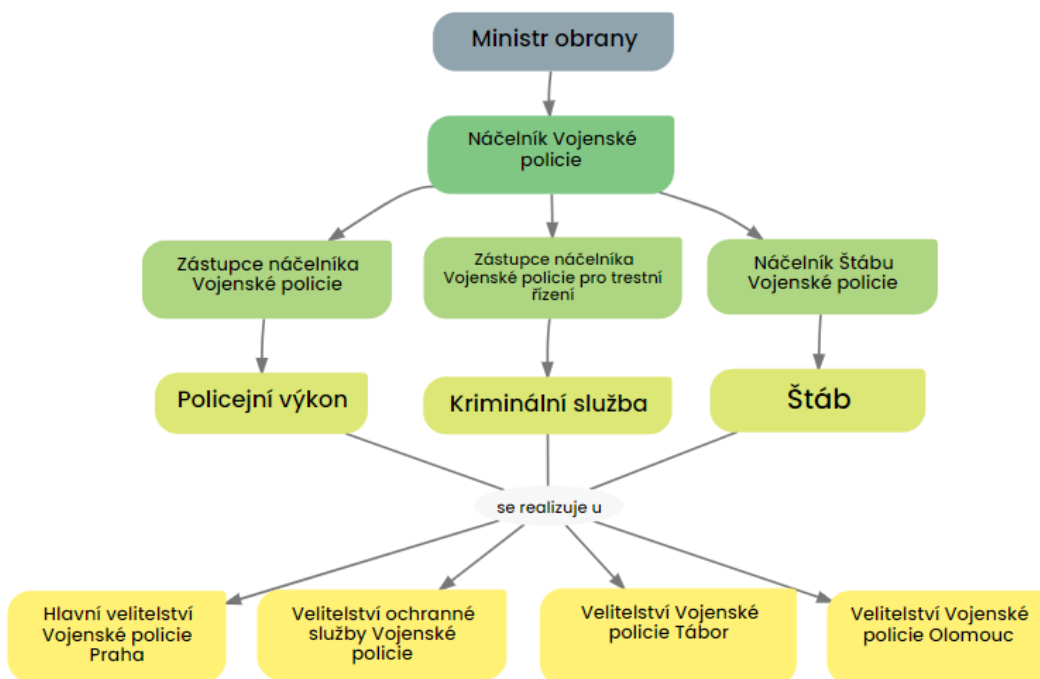
Zákon o Vojenské policii dle § 7 zmiňuje: „Organizační strukturu Vojenské policie stanoví ministr obrany po projednání v příslušném výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu“ (Zákon o Vojenské policii, 2013).

Vojenská policie ČR prošla od svého vzniku v roce 1994 několika organizačními změnami, které ovlivnily její strukturu a fungování. Od roku 2013 má VP čtyři hlavní velitelství, kterými jsou Hlavní velitelství Vojenské policie Praha, Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha, Velitelství Vojenské policie Olomouc a Velitelství Vojenské policie Tábor.

Obrázek 2

Organizační struktura Vojenské policie (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=r84Xw>

Jednotlivá velitelství, která společně tvoří organizační strukturu VP, plní dle teritoriální působnosti úkoly policejní ochrany. Společně tak pokryjí celé území ČR. V rámci územní působnosti lze jednotlivá velitelství rozdělit takto:

- Hlavní velitelství Vojenské Policie Praha – působnost a plnění úkolů v rámci policejní ochrany na území celé České republiky.
- Velitelství ochranné služby Vojenské policie – působnost a plnění úkolů v rámci policejní ochrany na území hlavního města Prahy.
- Velitelství Vojenské policie Olomouc – působnost a plnění úkolů v rámci policejní ochrany na území Moravy a Slezska.
- Velitelství Vojenské policie Tábor – působnost a plnění úkolů v rámci policejní ochrany na území Čech (mimo hlavní město Prahu) (Dolejší, 2020).

Obrázek 3

Hranice působnosti velitelství Vojenské policie (Velitelství Vojenské policie Tábor, 2023)

2.3.1 Hlavní velitelství Vojenské policie

Dolejší (2020) uvádí, že Hlavní velitelství Vojenské policie Praha je organizačním útvarům VP. Zmíněný útvar má za úkol formulovat a implementovat strategii výstavby a rozvoje VP. Koncepce je odpovědná za řízení policejní ochrany v rozsahu vymezeném v zákoně o Vojenské policii. Hlavní velitelství Vojenské policie má též pověření provádět interní kontroly. Kontroly probíhají v rámci pravomocí NVP. Hlavní velitelství VP disponuje pověřenými orgány VP, které působí podle:

- zákona o Vojenské policii (Zákon o Vojenské policii, 2013)
- § 12 odst. 2 písm. e) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) ve znění pozdějších předpisů – pověřené orgány VP v řízení o trestných činech příslušníků ozbrojených sil a osob, které páchají trestnou činností proti příslušníkům ozbrojených sil ve vojenských objektech anebo proti vojenským objektům, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž je příslušné MO pověřené hospodařit nebo jím zřízené organizační složky státu nebo s nímž jsou příslušné složky pověřené hospodařit anebo s nímž mají právo hospodařit státní organizace zřízené nebo založené MO (Zákon o trestním řízení soudním, 1961).

2.3.2 Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha

V rozsahu vymezeném zákonem vykonává policejní ochranu velitelství ochranné služby VP Praha svou činnost výhradně na území hlavního města Prahy. V rámci plnění úkolů týkajících se doprovodu a ochrany určených osob a vyčleněných vojenských přeprav je orgánem s působností na celém území ČR.

Velitelství ochranné služby Vojenské policie plní:

- Úkoly dopravní služby
- Úkoly pořádkové služby
- Policejní ochranu a doprovod určených osob a vyčleněných objektů Ministerstva obrany
- Policejní ochrany vojenských dopravních letounů, které jsou určeny pro transport určených osob, ústavních činitelů a vyčleněných vojenských leteckých přeprav

Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha je také odpovědné za celkové řízení a správu fyzické bezpečnosti objektů MO a vykonává inspekční činnosti v oblasti fyzické bezpečnosti těchto objektů (Dolejší, 2020).

2.3.3 Velitelství Vojenské policie Olomouc

Velitelství Vojenské policie Olomouc, které hrdě nese čestný název „Strážce obrany státu“, je činným orgánem policejní ochrany. Policejní ochrana je definována zákonem o Vojenské policii. Velitelství Vojenské policie Olomouc má svou působnost teritoriálně určenou na Moravě a Slezsku (viz obrázek 3).

Velitelství Vojenské policie Olomouc odpovídá za policejní ochranu ve vojenských újezdech Libavá a Březina. Dále svou činnost vykonává na muničních základnách (Čermná nad Orlicí, Hostašovice, Květná, Mladkov, Nový Ples a Týniště nad Orlicí) (Dolejší, 2020).

2.3.4 Velitelství Vojenské policie Tábor

Velitelství Vojenské policie Tábor, které hrdě nese čestný název „Táborských husitů“, je činným orgánem policejní ochrany. Policejní ochrana je definována zákonem o Vojenské policii. Velitelství Vojenské policie má svou působnost teritoriálně určenou na území Čech (mimo hlavní město Prahu).

Velitelství Vojenské policie Tábor odpovídá za policejní ochranu v rámci vojenských újezdů Boletice a Hradiště. Dále svou činnost vykonává na leteckých (Čáslav a Náměšť nad Oslavou) a muničních (Dobronín a Travčice) základnách (Dolejší, 2020).

2.4 Vnitřní odborné členění Vojenské policie

Vojenská policie plní úkoly policejní ochrany. Tyto úkoly vykonávají vojenští policisté, kteří jsou zařazeni na jednotlivých odborných službách VP. Tyto policejní služby se dělí následovně:

- Dopravní a pořádková služba
- Kriminální služba
- Ochranná služba
- Kynologická služba
- Pyrotechnická služba (Dolejší, 2020)

2.4.1 Dopravní a pořádková služba

Vojenská policie má klíčovou roli při zabezpečování kázně a pořádku jak na vojenských objektech, tak mezi vojáky na veřejnosti. Její povinnosti zahrnují dohled nad provozem vozidel ozbrojených sil a zajištění bezpečnosti všech vozidel a dopravních prostředků (civilních i vojenských) na vojenských objektech. Kromě toho má pravomoc schvalovat technickou způsobilost (Menšíková, 2014).

Dopravní a pořádková služba společně s ochrannou službou tvoří hlavní část výkonných sil složky VP. Dopravní a pořádková služba vykonává činnost na úseku řízení dopravy při pohybu vozidel ozbrojených sil nebo vozidel ozbrojených sil jiného státu. Dále zabezpečuje doprovod a ochranu přesunů ozbrojených sil jiného státu po území ČR. Zmíněná služba provádí dohled nad výcvikem a zdokonalováním odborné způsobilosti řidičů vozidel ozbrojených sil, zabezpečuje zkoušky odborné způsobilosti žadatelů o řidičská oprávnění řidičů ozbrojených sil (Dolejší, 2020).

2.4.2 Kriminální služba

Kriminální služba VP odhaluje trestné činy, zjišťuje pachatele trestných činů a provádí opatření k předcházení trestné činnosti. Dále kriminální služba působí v řízení zabývajícím se trestnými činy a vyšetřuje přestupky spáchané vojáky. Kriminální služba pátrá po vojácích a vojenském materiálu nebo dalších věcech v majetku státu, které spravuje MO ČR (Menšíková, 2014).

Kriminální služba VP úzce spolupracuje s dalšími policejními orgány, včetně Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR, státními zastupiteli a Kriminálním ústavem Praha. Klíčovou součástí této služby je Oddělení kriminalistických technik a expertiz VP, které disponuje kvalifikací pro specializovanou expertní činnost v oblasti kriminality. Toto oddělení se zaměřuje na nauky jako daktyloskopie, trasologie, technické zkoumání dokladů a písemností, mechanoskopie, analýza dat, zkoumání nosičů dat atd. (Dolejší, 2020).

2.4.3 Ochranná služba

Ochranná služba má klíčovou roli v ochraně vybraných osob a vojenských dopravních letadel při transportu ústavních činitelů. Dále se podílí na řízení vstupu a vjezdu do vojenských objektů a chrání vojenský materiál a majetek státu. Součástí ochranné služby je i pohotovostní oddělení, které zajišťuje okamžité zásahy proti narušitelům chráněných objektů a plní úkoly spojené s ochranou, doprovody a eskortou zajištěných osob a cenností. Pohotovostní oddělení spolupracuje s dalšími složkami VP při různých akcích a hlídkových činnostech (Dolejší, 2020).

2.4.4 Kynologická služba

Kynologická služba pro plnění svých úkolů využívá speciálně vycvičené psy. Úkoly spočívají od hlídkové až po pachové práce (např. hledání zbraní, výbušnin či drog). Kynologickou službu pro podporu svých činností využívají i jiné služby (dopravní a pořádková, ochranná i kriminální) (Dolejší, 2020).

2.4.5 Pyrotechnická služba

Policejní ochranu při nálezů munice, výbušnin nebo nástražných výbušných systémů zabezpečuje pyrotechnická služba. Pyrotechnická služba svými výkony realizuje i prohlídky budov, osob, techniky a dalších předmětů. Dále se podílí na asanaci opuštěných vojenských objektů (Dolejší, 2020).

2.5 Vojenská policie a integrovaný záchranný systém

Dokument, který stanovuje podmínky a zásady použití sil a prostředků Vojenské policie (SaP VP) na KS či MU, jako jsou pohromy či jiná závažná ohrožení životů, majetku nebo životního prostředí, nese název: „Směrnice náčelníka Vojenské policie k zabezpečení policejní ochrany sil a prostředků Armády České republiky v rámci integrovaného záchranného systému a k plnění úkolů Policie České republiky“ (Směrnice, 2023). Nařízení dále upravuje postupy při likvidaci následků pohromy, odstraňování hrozeb a plnění humanitárních úkolů civilní ochrany při MU. Integrovaný záchranný systém v ČR představuje efektivní soubor pravidel spolupráce a koordinace mezi různými záchrannými a bezpečnostními složkami, státními orgány a subjekty veřejného i soukromého sektoru.

2.6 Použití, úkoly a činnost Vojenské policie

Vojenská policie poskytuje policejní ochranu SaP AČR při záchranných a likvidačních pracích, a to včetně ochrany osob a majetku. Mezi její humanitární úkoly patří podpora civilní ochrany a plnění humanitárních úkolů.

2.6.1 Použití Vojenské policie a Armády České republiky při mimořádné události

Vojenská policie se podílí na dekontaminaci osob, techniky a zvířat při vzniku MU na jaderných elektrárnách, zajišťuje evakuaci a policejní ochranu osob, techniky a prostorů (Směrnice, 2023).

2.6.2 Přípravenost a vybavení

Příslušníci VP, vojáci v aktivní záloze a civilní zaměstnanci jsou připraveni a vybaveni speciálními prostředky pro KS. Aktivace VP probíhá na žádost oprávněných orgánů, pokud nelze zajistit záchranné práce jiným způsobem (Směrnice, 2023). Specifika při MU na jaderných elektrárnách.

Vojenská policie zabezpečuje doprovod dekontaminačních odřadů a policejní ochranu dekontaminačních míst během MU na jaderných elektrárnách. Tyto postupy jsou součástí komplexního plánu zaměřeného na ochranu a podporu záchranných prací (Směrnice, 2023).

2.7 Zásady, plánování a nasazování sil a prostředků

Nasazení SaP VP při MU a KS na území ČR je klíčové pro zajištění bezpečnosti občanů. Strategická opatření a plány jsou formulovány pro rychlou a efektivní reakci na nepředvídatelné události.

2.7.1 Vyžadování sil a prostředků

Oprávnění k vyžádání SaP VP mají klíčoví představitelé, včetně náčelníka generálního štábu Armády České republiky (NGŠ AČR) a velitelů operačních a logistických středisek. Koordinace mezi těmito středisky a civilními autoritami je zásadní pro zvládnutí KS (Směrnice, 2023).

2.7.2 Povolání vojáků v aktivní záloze

Vojáci v aktivní záloze mohou být povoláni k operačnímu nasazení na území ČR pro záchranné práce při živelních pohromách nebo jiných KS – se souhlasem povolaných osob (Směrnice, 2023).

2.7.3 Plánovací a řídicí dokumentace

Pro koordinované nasazení VP je vypracována komplexní plánovací a řídicí dokumentace, která zahrnuje metodiky činnosti stálého operačního dozorce (SOD) a dokumentaci skupin velení a řízení (Směrnice, 2023).

2.8 Logistické a finanční zabezpečení

Logistické a finanční zabezpečení je primárně svěřeno mateřským útvarům, a to s možností povolání pomoci nadřízeného orgánu v případě nedostatečných kapacit.

2.8.1 Všeobecné zásady

Logistické zabezpečení je primárně svěřeno mateřským útvarům – s možností povolání pomoci nadřízeného orgánu v případě nedostatečných kapacit (Směrnice, 2023).

2.8.2 Provoz techniky

Provoz nasazené techniky je pečlivě dokumentován, aby se udržel přehled o jejím stavu a údržbě (Směrnice, 2023).

2.8.3 Proviantní zabezpečení

Vojenským policistům a příslušníkům aktivní zálohy je poskytováno bezplatné stravování. Pokud není možné zajistit bezplatné stravování, poskytuje se náhrada v peněžní formě (Směrnice, 2023).

2.8.4 Výstrojní zabezpečení

Příslušníci VP jsou vybaveni standardní výstrojí a podle potřeby dalšími materiály (Směrnice, 2023).

2.8.5 Zabezpečení pohonných hmot

Odběr paliva a maziv je prováděn prioritně z vojenských výdejen, případně doplněn civilní distribuční sítí. Každá skupina VP má speciální karty pro odběr paliva (Směrnice, 2023).

2.8.6 Zabezpečení oprav výbroje, techniky a materiálu

Opravy techniky provádí velitel VP nebo velitel útvaru. Neprovozuschopná technika je nahrazována novou (Směrnice, 2023).

2.8.7 Zabezpečování ubytování vojsk

Ubytování je zajištěno ve vojenských objektech, případně pomocí smluvního ubytování v případě nedostatku kapacit (Směrnice, 2023).

2.8.8 Dopravní zabezpečení

Přeprava osob a materiálu je zajišťována prostředky mateřských útvarů nebo pomocí civilních dopravců (Směrnice, 2023).

2.8.9 Zabezpečení výpočetní techniky

Velitelé jednotek a spojovací důstojníci jsou vybaveni přenosnými PC zařízeními (Směrnice, 2023).

2.8.10 Podpora nasazených sil a prostředků Armády České republiky ve prospěch Vojenské policie

Dekontaminační odřady a velitelé úkolových uskupení zajišťují speciální ochranné prostředky a základní zázemí pro příslušníky. Finanční zabezpečení a náhrady škod jsou řešeny dle platných právních předpisů, a to včetně odškodnění za úrazy a poškození zdraví (Směrnice, 2023).

2.9 Velení, řízení a spojení

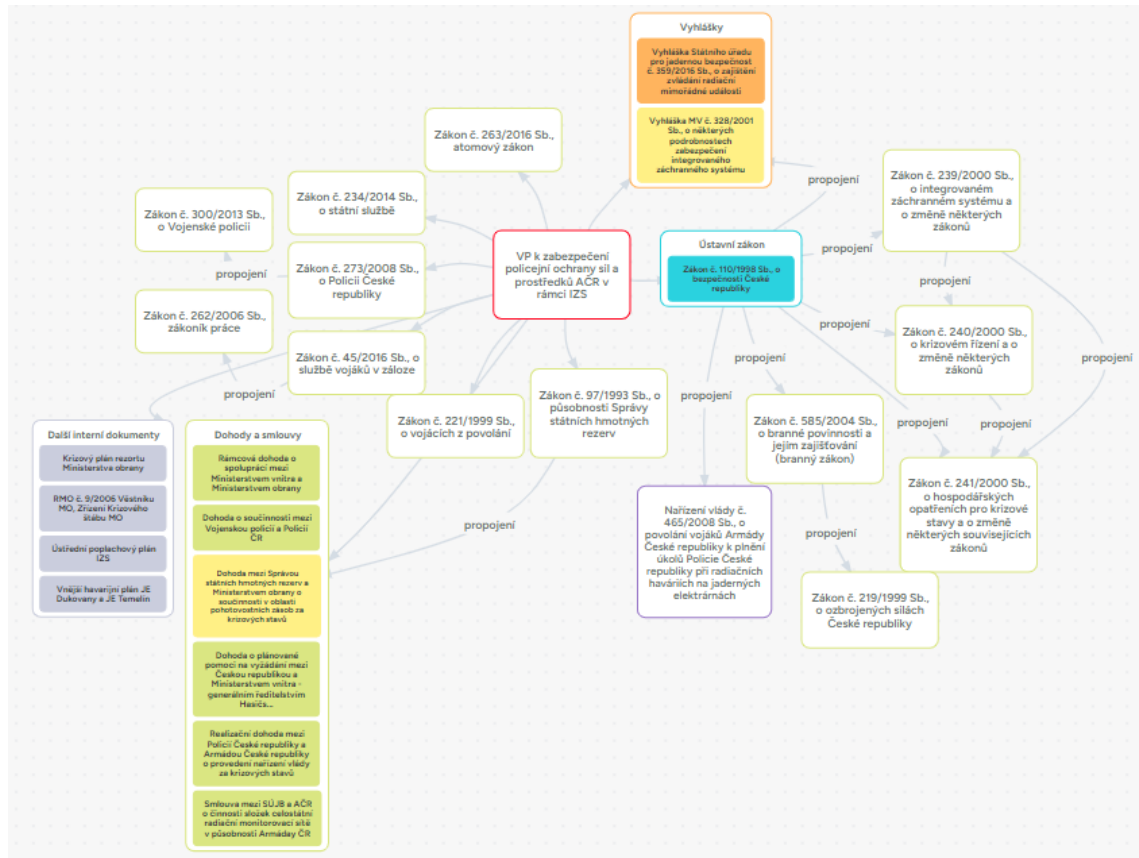
Pro řízení nevojenských KS má VP vybudovanou strukturu velení a řízení. Náčelník vede skupinu velení a řízení VP na centrální i územní úrovni. Pro řízení operací je klíčová vojenská spojovací síť, datová síť a veřejná telekomunikační síť s využitím rádiových prostředků, zejména systému PEGAS Ministerstva vnitra (MV) ČR. Systém hlášení umožňuje sledovat situaci a sdílet informace s nadřízenými orgány (Směrnice, 2023).

Na obrázku 4 vidíme provázanost právních předpisů, které se vzájemně doplňují a vytvářejí komplexní systém pro zajištění bezpečnosti, obrany a řízení KS v ČR.

Obrázek 4

VP k zabezpečení policejní ochrany sil a prostředků AČR v rámci IZS (vlastní zpracování v aplikaci Contextminds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=1Rp45>

3 CÍLE

3.1 Cíle práce

Cíle diplomové práce byly stanoveny takto:

- 1) Na základě rešerše odborné literatury popsat historické aspekty a současnost v oblasti plněných úkolů a působnosti Vojenské policie z hlediska jejího vnímání veřejností.
- 2) Pozornost zaměřit na problematiku současného stavu realizace součinnosti v rámci integrovaného záchranného systému při řešení následků mimořádných událostí a krizových situací a vnímání Vojenské policie českou veřejností.
- 3) Formou sociologického výzkumu (dotazníku, ankety, šetření) zjistit aktuální názory veřejnosti a stav povědomí o činnosti Vojenské policie.
- 4) Zjištěná data vyhodnotit, graficky a statisticky zpracovat a diskutovat. Na jejich základě navrhnout možné přístupy a řešení vedoucí k lepšímu vnímání Vojenské policie českou veřejností a možnosti zdokonalení přístupu k plnění úkolů v rámci integrovaného záchranného systému.

3.2 Výzkumné otázky

Výzkumné otázky pro diplomovou práci byly formulovány následovně:

- 1) Jaký je vztah mezi věkem respondentů a jejich znalostí o Vojenské policii v různých věkových skupinách?
- 2) Jaký je vliv osobní zkušenosti se službou vojenského policisty na vnímání Vojenské policie mezi respondenty?
- 3) Jaký je vztah mezi úrovní vzdělání respondentů a jejich důvěrou v činnost Vojenské policie?
- 4) Jaký má vliv rodinné prostředí a vojenství v rodině na vstup do služby k Vojenské policii?

3.3 Hypotézy

Hypotézy pro diplomovou práci byly formulovány následovně:

- 1) Existuje pozitivní vztah mezi věkem respondentů a jejich úrovní povědomí o existenci a roli Vojenské policie, přičemž starší respondenti budou mít vyšší povědomí.

- 2) Respondenti se zkušeností se službou vojenského policisty (např. osobní setkání) budou mít pozitivnější hodnocení role a práce Vojenské policie v jejich okolí než respondenti bez této zkušenosti.
- 3) Respondenti s vyšším vzděláním (např. vysokoškolským) budou mít tendenci mít vyšší úroveň důvěry v činnost Vojenské policie ve srovnání s respondenty s nižším vzděláním.

4 METODIKA

Cílem výzkumu této práce je provést analýzu úkolů a povinností VP na území ČR a zkoumat vnímání VP veřejností. Konkrétně chci získat názory a hodnocení respondentů ohledně povinností a úkolů příslušníků VP ČR. Na základě této analýzy a získaných odpovědí navrhnu opatření, která povedou ke zviditelnění složky VP. Tyto návrhy a opatření by měly přispět ke zvýšení povědomí o VP mezi obyvateli ČR.

4.1 Výzkumný soubor

Pro účely této diplomové práce byl výzkumný soubor tvořen respondenty, kteří pocházejí z různých segmentů společnosti. Tyto segmenty zahrnují široká spektra věkových skupin a sociodemografických charakteristik. Základním a cílovým výzkumným souborem byli lidé žijící na území ČR, kteří jsou znalí či neznalí nebo mají alespoň nějaké povědomí o složce VP. Výzkumný soubor zahrnuje občany z různých regionů ČR, aby bylo dosaženo rozdílnosti názorů a zkušeností.

Respondenti byli osloveni prostřednictvím online dotazníku. Tento dotazník byl vytvořen pomocí online dotazníkového nástroje Survio, který byl respondentům distribuován prostřednictvím sociálních sítí, (např. Facebook, Instagram, WhatsApp atd.).

Pro zajištění kvalitních dat a reprezentativního vzorku byly respondentům kladené otázky strukturovány a zaměřeny na specifické aspekty týkající se úkolů a působnosti VP, ale i povědomí, důvěry či vnímání VP z historického hlediska.

Data získaná pomocí online formy dotazníku byla následně analyzována kvantitativními a kvalitativními metodami, aby bylo možné získat komplexní a ucelený pohled na vnímání VP civilním obyvatelstvem ČR.

Statické zjištění ukazuje, že internetový portál Survio zaznamenal 324 účastníků dotazníkového šetření. Z nich 250 respondentů úplně vyplnilo dotazník, zatímco 74 respondentů během vyplňování dotazníků skončilo. Tím se celková návratnost dotazníku vyšplhala na úctyhodných 77,2 %.

4.2 Metody sběru dat

Do diplomové práce jsem navrhl několik kroků a postupů, které umožnily efektivní získávání informací od dotazovaných respondentů. Metody sběru dat v diplomové práci zahrnuje online dotazník, který byl navržen pro získávání dat od respondentů. Jedná se tedy o typ, který byl distribuován pomocí sociálních sítí a jinými online platformami. Dotazník byl

přístupný respondentům k vyplnění na internetové stránce Survio, což je online dotazníkový nástroj. Tato forma umožnila rychlý sběr dat a široký dosah napříč ČR.

Dotazníky obsahovaly strukturované otázky, které byly zaměřeny na specifické aspekty týkající se úkolů a povinností VP. Strukturované otázky mi umožnily systematické a srovnatelné získání odpovědí od dotazovaných respondentů. Dotazník obsahoval celkem 19 otázek. Z toho bylo 16 otázek, kde si respondent vybíral pouze jednu odpověď. Jedna otázka umožňovala označení více možností. Dvě otázky byly otevřené, kde respondenti mohli uvést vlastní odpovědi.

Respondenti byli online formou ujištěni o anonymitě a dobrovolnosti jejich účasti v průzkumu. Opatření měla respondentům zajistit důvěru při vyplňování dotazníku a maximalizovat úroveň otevřenosti a upřímnosti při poskytování svých odpovědí. Snažil jsem se do dotazníkového šetření zahrnout respondenty z různých částí společnosti a z různých krajů ČR. Tato rozmanitost zajistila různé názory, povědomí či zkušenosti o VP. Tento přístup zajistil reprezentativní vzorek a snížil zkreslení zjištěných výsledků.

4.3 Statistické zpracování dat

V rámci analýzy hypotéz jsem využil několik statistických metod. Pro kontingenční tabulky jsem použil χ^2 test nezávislosti, který mi umožňuje posoudit, zda existuje statisticky významný vztah mezi dvěma kategoriálními proměnnými v kontingenční tabulce. V případech, kdy byl počet pozorování v některých buňkách příliš malý a χ^2 test nebyl vhodný, jsem použil modifikovaný Fisherův exaktní test.

Pro vyhodnocení hypotéz, které zkoumaly vztah dvou ordinálních proměnných, jsem využil neparametrický Spearmanův korelační koeficient. Tato metoda mi umožnila posoudit, zda existuje monotónní vztah mezi dvěma proměnnými, aniž bychom předpokládali normální rozdělení dat.

Taková metodologie nám poskytla robustní rámec pro analýzu vztahů mezi sledovanými proměnnými a umožnila nám provést důkladné a spolehlivé statistické testy na základě našich dat.

4.3.1 χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce

Kontingenční tabulka vzniká, když jednotky souboru třídíme podle dvou kvalitativních znaků, např. znaku A s r variantami a znaku B s s variantami. Četnosti uvnitř tabulky se označují n_{ij} , kde první index označuje i-tou variantu znaku A a druhý index j-tou variantu znaku B. Okrajové četnosti označujeme pouze jedním indexem, druhý je nahrazen tečkou.

Existence závislosti mezi dvojicemi kategorií proměnných v populaci se obvykle ověřuje testem nezávislosti v kontingenční tabulce. Tento test porovnává empirické četnosti (získané z pozorování) s teoretickými četnostmi, které by nastaly v případě nezávislosti sledovaných znaků. Tyto teoretické četnosti označujeme jako n_{ij} . Jejich výpočet je realizován podle vztahu 1):

Tabulka 1

Komentář k výpočtu podle vztahu 1)

n'_{ij}	Naměřené četnosti kombinací proměnných X1 a X2 (empirické četnosti)
$n_i n_j$	Marginální (okrajové) četnosti
n	Celkový počet pozorování

$$1) \quad n'_{ij} = \frac{n_i \cdot n_j}{n}$$

Odchylky od nezávislosti jednotlivých polí kontingenční tabulky sleduje Pearsonova statistika G , jejich výpočet je realizován podle vztahu 2):

Tabulka 2

Komentář k výpočtu podle vztahu 2)

G	Testové kritérium χ^2 testu nezávislosti v kontingenční tabulce
n_{ij}	Naměřené četnosti kombinací proměnných X1 a X2 (empirické četnosti)
n'_{ij}	Očekávané četnosti (teoretické)
$\sum_{i=1}^r$	Součet přes všechny řádky tabulky, kde r je počet řádků
$\sum_{j=1}^s$	Součet přes všechny sloupce tabulky, kde s je počet řádků

$$2) \quad G = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^s \frac{(n_{ij} - n'_{ij})^2}{n'_{ij}}$$

Tato statistika testuje hypotézu:

H_0 : Znaky v kontingenční tabulce jsou nezávislé

H_1 : non H_0 neboli znaky jsou závislé

Testovaná statistika G má při platnosti nulové hypotézy χ^2 rozdělení se stupni volnosti $v=(r-1) * (s-1)$. Pro test volíme opět obvyklou hladinu významnosti $\alpha = 0,05$.

Pro zajištění přijatelné aproximace rozdělení uvedených statistik je obvykle potřeba, aby očekávané četnosti dosahovaly hodnoty alespoň 5. To znamená, že při určitém počtu polí v kontingenční tabulce je vhodné, aby rozsah výběru n byl dostatečně velký.

Vzhledem k častým praktickým potížím je doporučeno, aby počet polí, kde očekávané četnosti jsou nižší než 5, nepřesáhl 20 %. To pomáhá minimalizovat riziko zkreslení výsledků a zajistit spolehlivost statistické analýzy (Hindls et al., 2006).

4.3.2 Modifikovaný Fisherův exaktní test

Tento test vychází z čtyřpolní kontingenční tabulky, tj. z nejjednodušší formy kontingenční tabulky, kde obě kategoriální proměnné mají jen dvě možné alternativy odpovědi (tzn. alternativní proměnné), viz tabulka níže:

Tabulka 3

Vzorová čtyřpolní kontingenční tabulka

Náhodná veličina X	Náhodná veličina Y		
	Y1	Y2	Celkem
X1	a	b	a+b
X2	c	d	d+d
Celkem	a+c	b+d	a+b+c+d

Stejně jako v případech obecné kontingenční tabulky můžeme pomocí statistických metod rozhodovat o statistické závislosti dvou sledovaných veličin. Nicméně v případech čtyřpolní tabulky můžeme navíc velmi jednoduše rozhodovat i o míře této závislosti, tedy o těsnosti statistické vazby.

Při rozhodování o nezávislosti ve čtyřpolní tabulce můžeme samozřejmě použít Pearsonův χ^2 test, neboť tento test lze použít na jakoukoliv kontingenční tabulku. Nicméně u tohoto testu je nutné hlídat jeho předpoklady: 80 %, e_{ij} , větších než 5 totiž v případech čtyřpolní tabulky znamená, že 100 % očekávaných četností by mělo být větších než 5. Nedodržení předpokladů pro Pearsonův χ^2 test může stejně jako u t-testu a analýzy rozptylu vést k nesmyslným závěrům. Tento problém v případě čtyřpolních tabulek řeší Fisherův exaktní test.

Nulovou hypotézou je v případě Fisherova testu nezávislost sledovaných veličin X a Y, což znamená, že pokud H_0 platí, měly by pozorované četnosti odpovídat očekávaným četnostem.

Hlavní myšlenkou Fisherova exaktního testu je výpočet pravděpodobnosti, se kterou bychom získali čtyřpolní tabulky stejně nebo více vzdálené od nulové hypotézy při zachování pozorovaných marginálních četností. Zachování marginálních četností znamená, že se soustředíme pouze na situace, které odpovídají stejným četnostem jednotlivých variant náhodných veličin, jako jsme pozorovali v našem experimentu.

Pravděpodobnost získání konkrétního výsledku čtyřpolní tabulky s danými marginálními četnostmi lze vypočítat pomocí vzorce. Jeho výpočet je realizován podle vztahu 3).

Tabulka 4

Komentář k výpočtu podle vztahu 3)

a, b, c, d	Naměřené četnosti kombinací proměnných X1 a X2, odpovídající n_{ij} v obecné kontingenční tabulce
P	Pravděpodobnost, která je počítána na základě kombinatorických koeficientů a faktoriálů

$$3) \quad p = \frac{\binom{a+c}{a} \binom{b+d}{b}}{\binom{n}{a+b}} = \frac{(a+b)! \cdot (a+c)! \cdot (c+d)! \cdot (b+d)!}{n! \cdot a! \cdot b! \cdot c! \cdot d!}$$

Výpočet testové statistiky potom probíhá následovně: spočítáme pravděpodobnosti P^* příslušné všem možným tabulkám, které lze získat při zachování marginálních četností. Výsledná testová statistika (respektive P-hodnota) Fisherova exaktního testu je součtem pravděpodobností P^* menších nebo stejných jako hodnota P, která přísluší čtyřpolní tabulce sestavené na základě pozorovaných hodnot. Sčítáme tak pravděpodobnosti možností, které jsou více nebo stejně vzdáleny od nulové hypotézy, jinými slovy tedy představují extrémnější nebo stejně extrémní variantu výsledku. Z výpočetního postupu je vidět, že Fisherův exaktní test není úplně standardním testem, neboť roli testové statistiky zde, na rozdíl od všech předchozích testů, hraje přímo P-hodnota. Tu potom pro rozhodnutí o platnosti nulové hypotézy srovnáme se zvolenou hladinou významnosti testu α , je-li P-hodnota testu menší než zvolené α , zamítáme nulovou hypotézu o nezávislosti veličin X a Y. Test byl modifikován pro tabulky i pro větší tabulky (Hindls et al., 2006). Online dostupnou kalkulačku pro tabulky do velikosti 2×5 nalezneme na <https://www.quantitativeskills.com/sisa/statistics/fiveby2.htm> (SISA, 2024).

4.3.3 Spearmanův korelační koeficient

Je-li rozsah malý, podmínka normální rozdělení není splněna nebo máme-li pochybnosti o linearitě zkoumaného vztahu veličin X, Y, než klasický Pearsonův korelační koeficient je vhodnější použít Spearmanův koeficient pořadové korelace. Výpočet je realizován podle vztahu 4).

Tabulka 5

Komentář k výpočtu podle vztahu 4)

r_s	Spearmanův korelační koeficient
n	Celkový počet pozorování
$\sum_{i=1}^n d_i^2$	Symbol představuje součet druhých mocnin rozdílů pořadí, kde d_i je rozdíl mezi pořadími každého páru dat. Pokud máme dvě proměnné X a Y, d_i je rozdíl mezi pořadím té hodnoty v proměnné X a pořadím u té hodnoty v proměnné Y

$$4) \quad r_s = 1 - \frac{6 \cdot \sum_{i=1}^n d_i^2}{n \cdot (n^2 - 1)}$$

Kde d_i jsou difference pořadových čísel uspořádaných hodnot veličin X a Y. Tento koeficient je vlastně Pearsonův korelační koeficient těchto pořadí. Tento koeficient je tedy vhodný také pro ordinální proměnné.

Hodnoty – stejně jako u Pearsonova korelačního koeficientu – leží v intervalu od -1 do 1 se stejnou interpretací, tj. jeho nulová hodnota představuje absenci lineární (tedy nikoli jakékoliv) závislosti sledovaných veličin. Naopak v případě funkční závislosti, kdy z hodnoty jedné veličiny na základě rovnice přímky vyplývá jednoznačně hodnota druhé veličiny, je korelační koeficient rovný ± 1 . Znaménko nám ukazuje směr závislosti, tj. zda jde o přímou lineární závislost (+) nebo nepřímou (-).

Stejně jako Pearsonův koeficient i Spearmanův koeficient pořadové korelace můžeme testovat v hypotéze o nezávislosti veličin. Ani vysoká hodnota korelačního koeficientu ještě totiž nemusí znamenat příčinnou závislost mezi proměnnými. Tvzení o existující lineární závislosti je proto nutné ověřit.

V případě lineární nezávislosti veličin X a Y v základním souboru je rovna nule. Nulová hypotéza proto bude mít tvar:

$$H_0: R_{xy} = 0$$

Oproti tomu stavíme hypotézu o nenulové hodnotě korelačního koeficientu ve formě:

$$H_1: R_{xy} \neq 0 \text{ nebo } H_1: R_{xy} > 0 \text{ nebo } H_1: R_{xy} < 0$$

Test pro Spearmanův korelační koeficient má však vlastní kritické hodnoty. Pro větší rozsahy má veličina $r_s * \sqrt{n - 1}$ přibližně normované normální rozdělení a kritickými hodnotami jsou tedy kvantily tohoto rozdělení (Pecáková, 2011).

5 VÝSLEDKY

Tato část diplomové práce představuje výsledky průzkumu o povědomí a názorech české veřejnosti na VP. Průzkum byl navržen tak, aby podrobněji analyzoval postoje a vnímání této složky ze strany veřejnosti.

Průzkum byl proveden formou anonymního online dotazníku vytvořeného v aplikaci Survio. Dotazník byl distribuován prostřednictvím sociálních médií. Jednalo se o aplikace Facebook, Instagram, WhatsApp, E-mail Signal. Celkem bylo vyplněno 250 dotazníků, což poskytlo dostatečné množství pro statistiky analýzy.

Dotazník obsahuje různé kategorie otázek. První část výsledků se věnuje demografickým charakteristikám respondentů, což je zásadní pro porozumění kontextu nasbíraných odpovědí. Analýza zahrnuje pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, současný stav (student, zaměstnaný apod.), místo bydliště, velikost obce či města, ve kterém dotázaný žije. Průzkum se dále zaměřuje na povědomí respondentů o existenci VP. Respondenti byli dále dotazováni, zda mají v jejich rodině či okruhu přátel vojáka či vojákyni. Také zda jsou si vědomi, že součástí AČR je i VP. Kromě toho byla zkoumána i zdrojová báze informací respondentů o této složce. Další část výsledků dotazníkového šetření se zaměřuje na postoj respondentů k VP. V této části dotazníku se zkoumá jejich hodnocení role a práce VP v blízkém okolí jejich bydliště, úroveň důvěry v tuto složku a vnímání VP z historického kontextu. Poslední část výsledků se zabývá pravomocí a úkoly VP vůči civilnímu obyvatelstvu a subjektům. Respondenti byli dotazováni na jejich názory ohledně pravomocí VP mimo vojenské objekty, stejně tak i na úkoly, o kterých si myslí, že tato složka plní v rámci své činnosti.

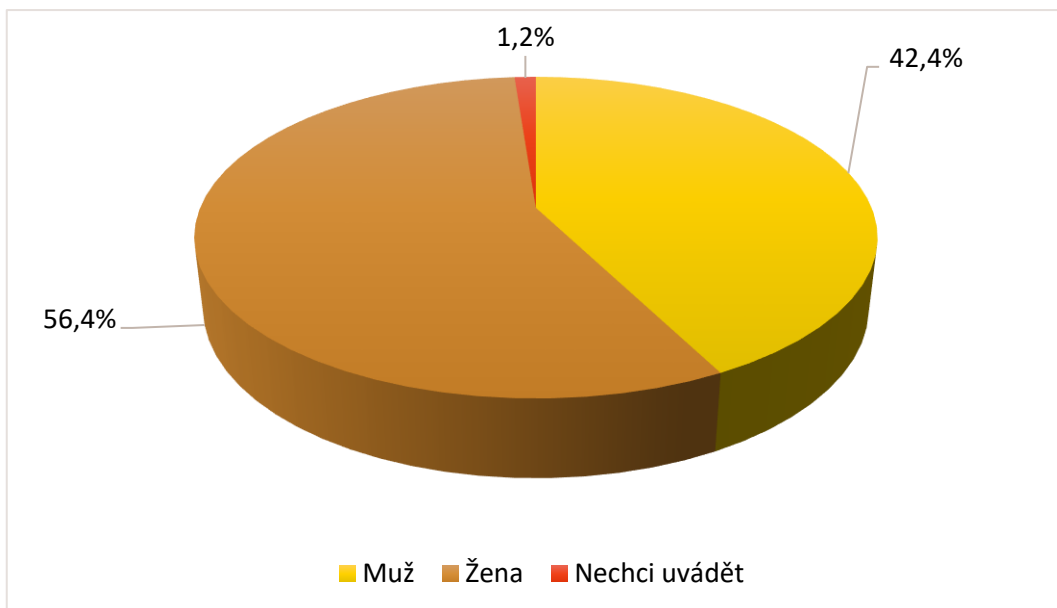
Dotazníkové šetření bylo navrženo tak, abych získal důvěryhodnou analýzu výsledků ohledně pohledů, postojů a povědomí široké veřejnosti o VP v ČR. V následujících sekcích jsou podrobně analyzovány odpovědi respondentů. Tyto výsledky slouží jako základ pro diskusi v kapitole 6 a vyvození závěrů o vnímání a postoji veřejnosti k VP v současné době. Dále jsou doporučeny návrhy pro rozvoj oboru a oboru vzdělávání v kapitole 7.

5.1 Základní informace o respondentech

V rámci této studie se podařilo získat účast 250 respondentů, kteří se podíleli na průzkumu. Na vyplňování dotazníkového šetření se podílela obě pohlaví, přičemž 56,4 % tvořily ženy a 42,4 % muži. Je však důležité poznamenat, že 3 respondenti (1,2 %) se rozhodli své pohlaví neuvádět.

Obrázek 5

Rozložení pohlaví respondentů

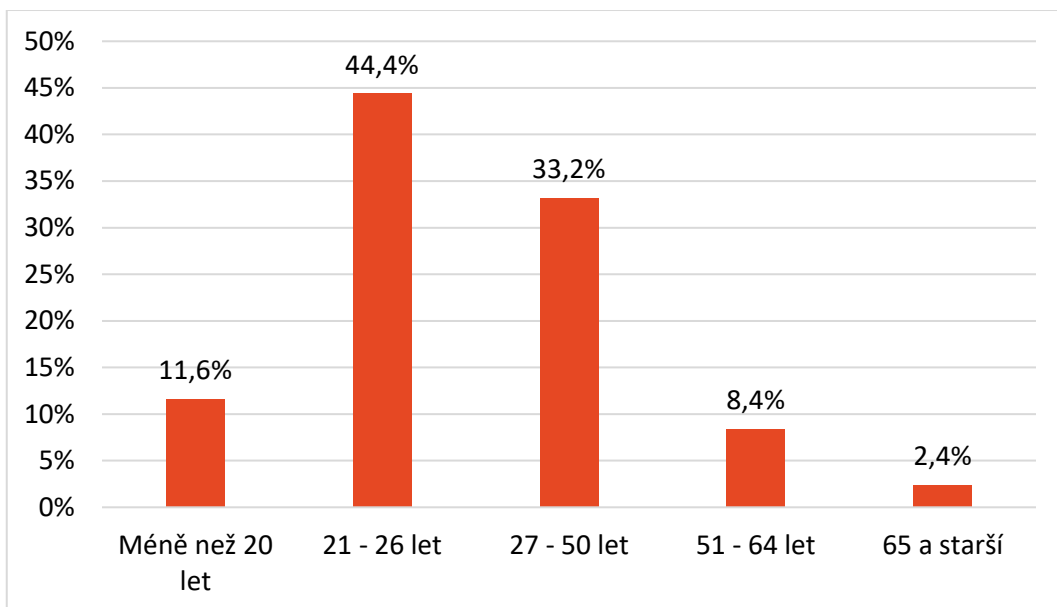

Co se týče otázky č. 2, tedy věkové struktury respondentů, výsledky nabízí zajímavý pohled do věkových skupin zkoumaného vzorku. Nejčastěji se vyskytují jedinci ve věkové kategorii 21–26 let, která zastupuje významných 44,4 % (111 osob) celkového počtu respondentů. Následuje věková skupina 27–50 let, která tvoří 33,2 % (83 osob) celkového vzorku. Žádný respondent nebyl mladší 18 let, tedy nebyl zapotřebí informovaný souhlas rodičů.

Tato data o věkovém složení mají důležité důsledky pro interpretaci výsledků studie.

Obrázek 6

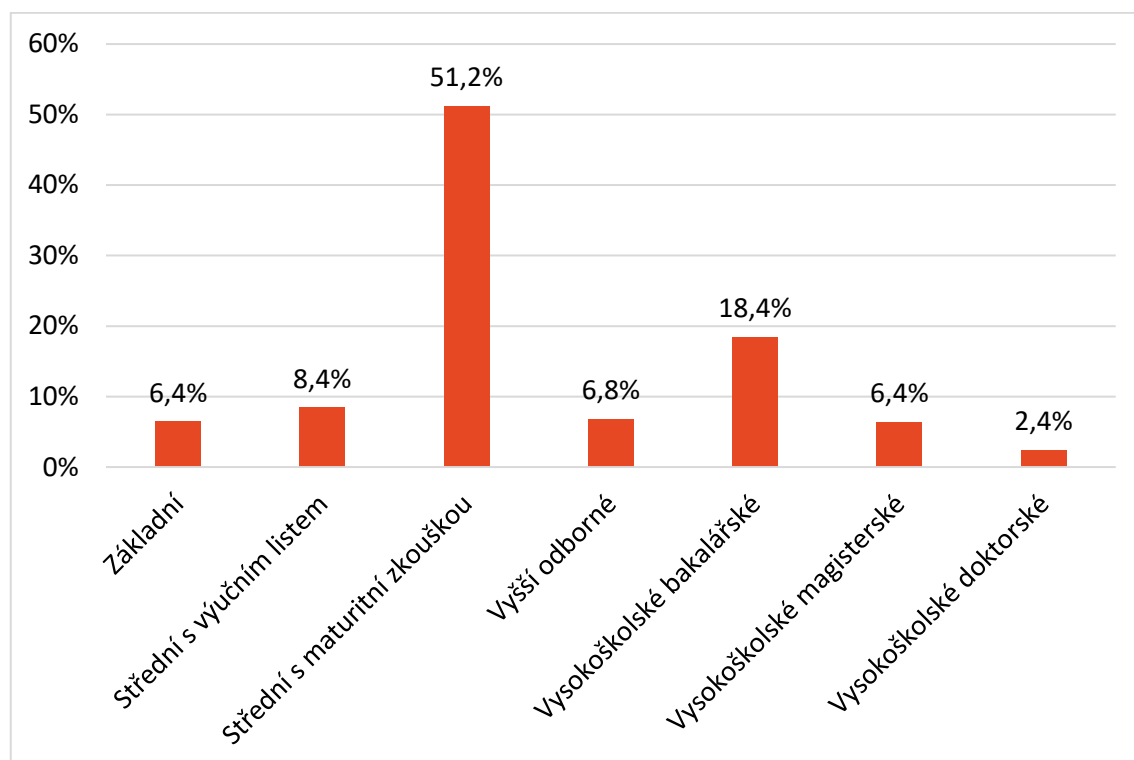
Rozložení věku respondentů

V otázce č. 3 věnuji pozornost vzdělanostní struktuře respondentů. Nejčastěji se mezi mými výsledky vyskytovali respondenti s ukončeným středoškolským vzděláním s maturitou, což odpovídá 51,2 % (128 osob) celkového počtu.

Obrázek 7

Rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání

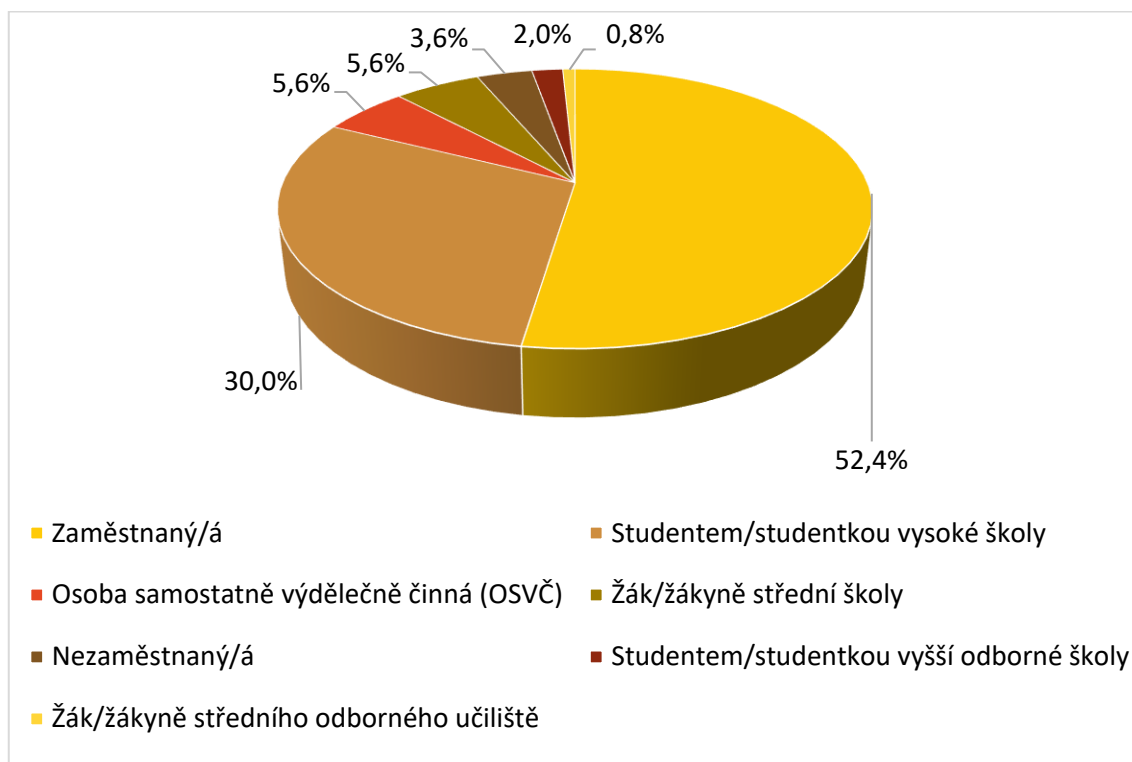
V analýze otázky č. 4 týkající se zaměstnání respondentů je patrný zajímavý obraz, který poskytuje náhled na jejich aktuální životní situaci. Nejvíce zastoupenou skupinou jsou respondenti, kteří jsou momentálně zaměstnaní, což představuje 52,4 % (131 osob) celkového počtu.

Dále se ve zkoumaném vzorku objevuje značné zastoupení studentů či studentek vysokých škol, kteří tvoří 30 % (75 osob) celkového vzorku.

V menší míře se v průzkumu vyskytují podnikatelé (OSVČ) a žáci středních škol, přičemž obě tyto skupiny mají stejný podíl 5,6 % (14 osob v každé skupině).

Obrázek 8

Aktuální životní situace respondentů

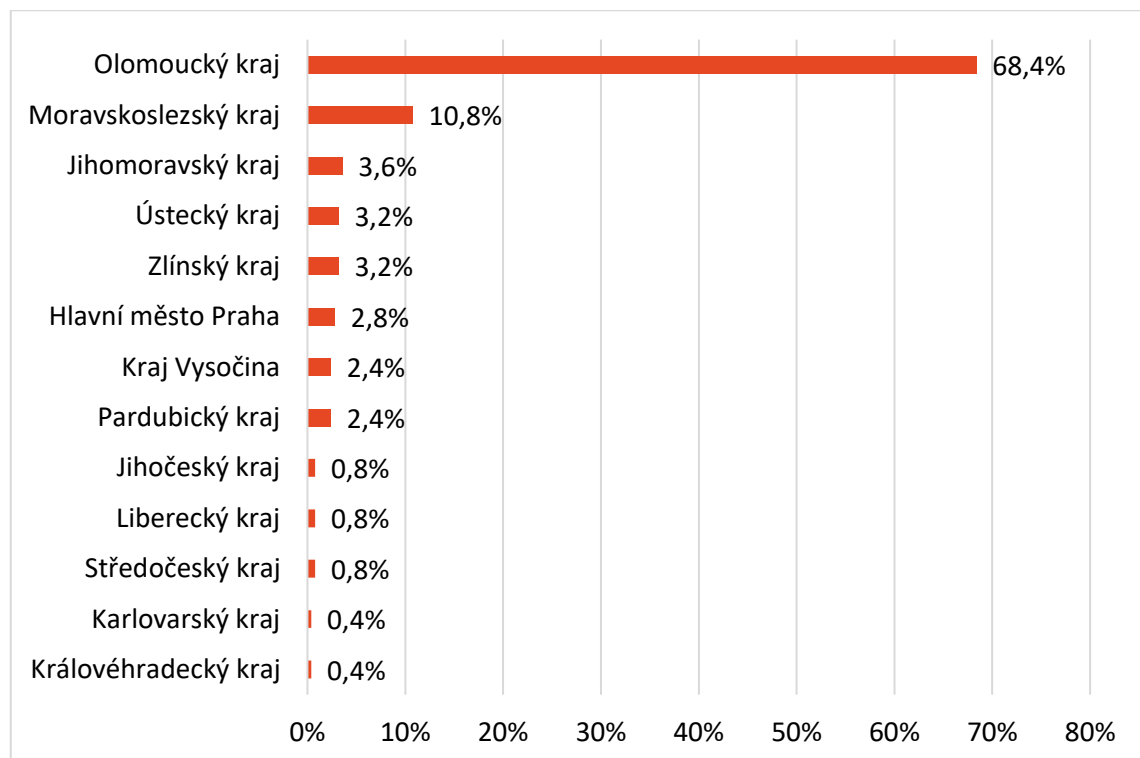

Otázka č. 5 a její výsledky týkající se místa bydliště respondentů poskytují kontext pro analýzu dat z hlediska regionálního rozložení. Největší část respondentů, konkrétně 68,4 % (171 osob), ve svých odpovědích uvádí Olomoucký kraj jako své bydliště. Moravskoslezský kraj je zastoupen v menší míře, představuje 10,8 % (27 osob) celkového počtu respondentů.

Ostatní kraje jsou zastoupeny do 5 %, což odpovídá méně než 10 jedincům v každém kraji.

Obrázek 9

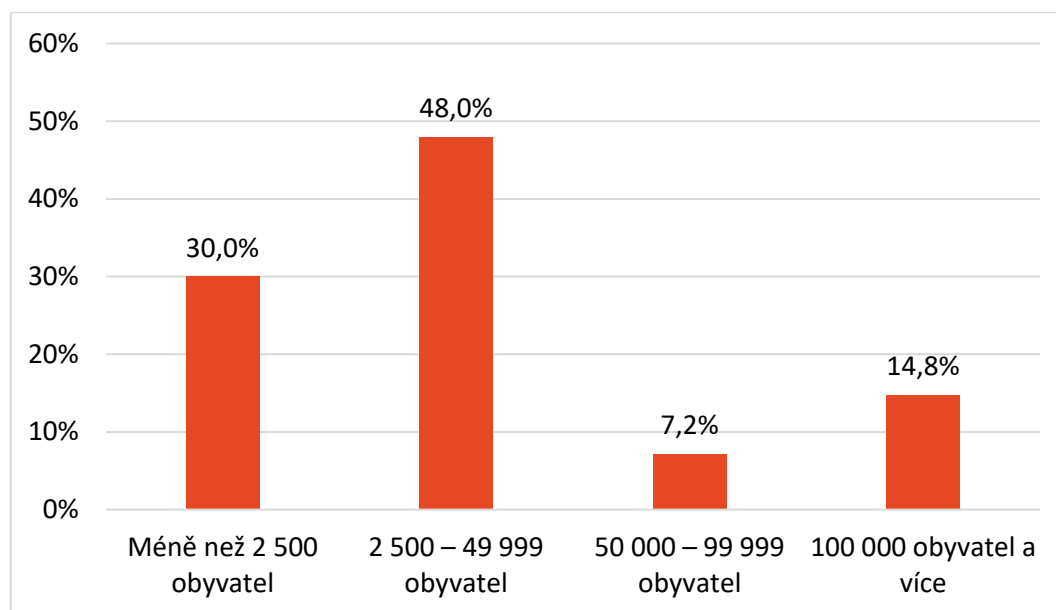
Místo trvalého nebo současného pobytu respondentů

Otázka č. 6 nabízí vzhledem k charakteristice bydliště respondentů analýzu poznatků o velikosti obcí či měst, ve kterých respondenti žijí. Nejčastěji se respondenti nachází v obcích a městech s počtem obyvatel mezi 2 500 a 49 999, což představuje významných 48 % (120 osob) celkového vzorku. Dále je značná část respondentů lokalizována v menších obcích či městech s počtem obyvatel do 2 500, kde žije 30 % (75 osob) respondentů.

Obrázek 10

Místo trvalého nebo současného pobytu respondentů (obec/město)

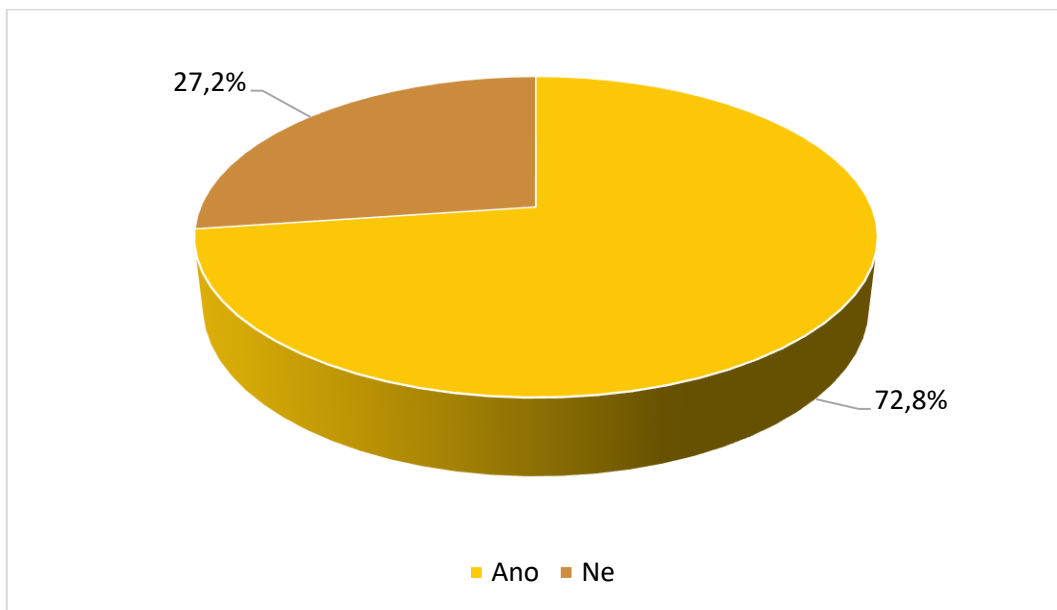

5.2 Povědomí o Vojenské policii

Otázka č. 7 nabízí informace o přítomnosti vojáka nebo vojákyně v rodině či okruhu přátel respondentů. Zjištění naznačují, že významná většina respondentů, a to přesně 72,8 % (182 osob), má vojáka nebo vojákyni buď v rodině, nebo v okruhu svých přátel.

Obrázek 11

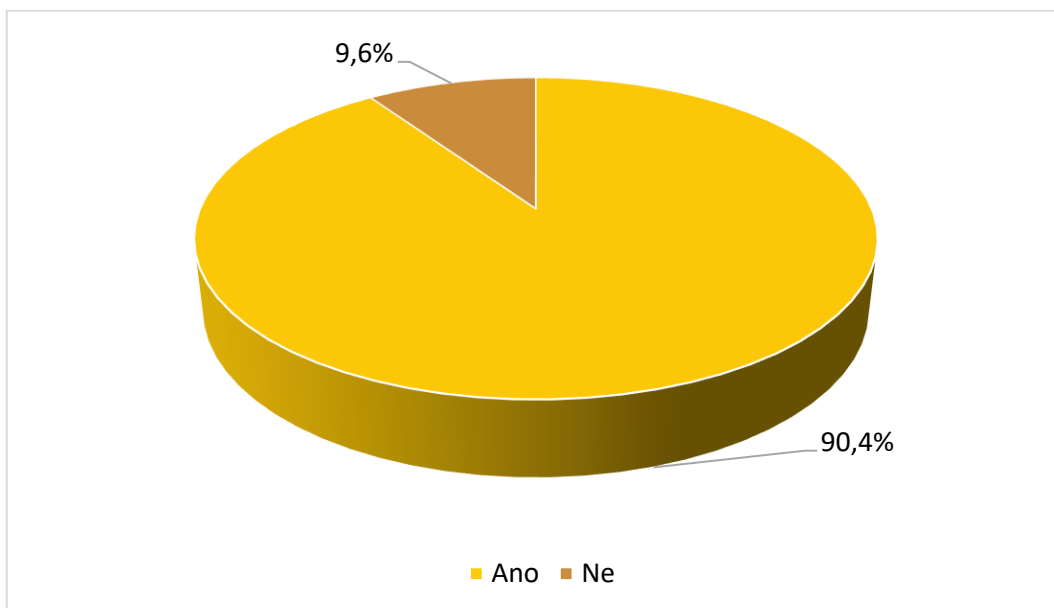
Voják/vojákyně v rodině nebo mezi přáteli respondentů

Z odpovědí na otázku č. 8 týkající se povědomí respondentů o existenci VP v rámci AČR vyplývá, že výrazná většina, konkrétně 90,4 % (226 osob), má o této represivní složce určité povědomí. Toto vysoké procento povědomí naznačuje, že složka VP má určitou míru známosti mezi dotazovanými respondenty.

Obrázek 12

Povědomí občanů o VP jako součásti AČR

Následující otázka sledovala, odkud se respondenti dozvěděli o VP. Respondenti mohli uvádět více odpovědí. Relativní četnost byla přepočtena na celkový počet osob v souboru, tj. n = 250, součet relativních četností proto nedává 100 %.

Odpovědi jsou seřazeny podle četnosti výskytu. Z odpovědi Jiné byly vytvořeny 2 nové kategorie, které původně v nabídce nebyly, a to „Ze školy“ a „Z vojny/jsem voják/akt. záloha“. Mezi dalšími jinými odpověďmi pak byly odpovědi typu: obecné povědomí, setkání v dopravě apod.

Nejčastěji se respondenti o VP dozvěděli od přátel (32,4 %; 81 osob) nebo od rodiny (29,2 %; 73 osob). Celkově třetím nejčastěji uváděným zdrojem je televize a jiná masmédiá. Tuto možnost uvedlo 22,8 % dotázaných (57 osob).

Obrázek 13

Informovanost občanů o složce VP (možnost více odpovědí; n = 250)

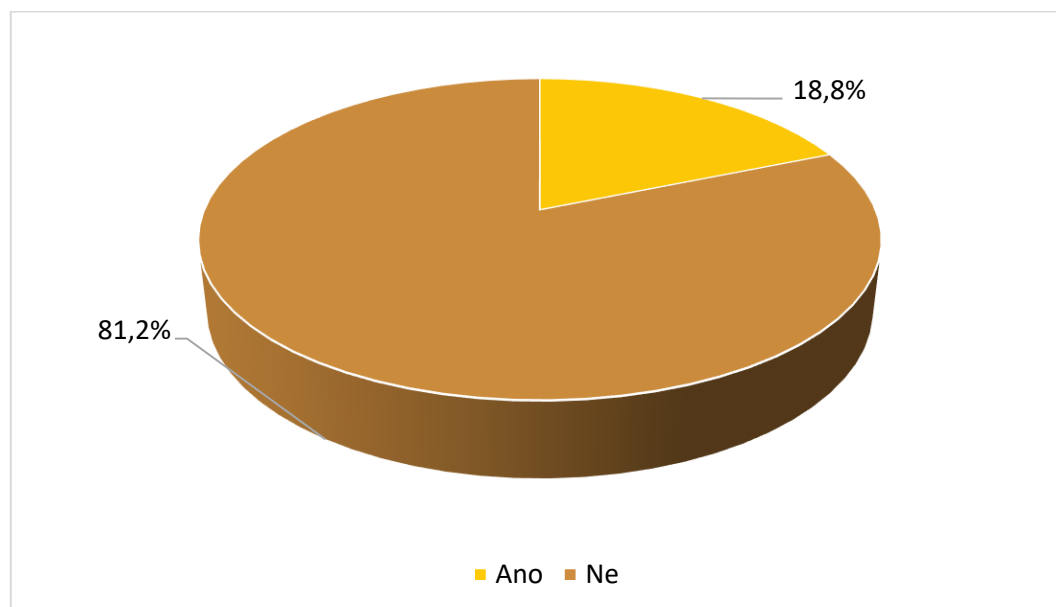

Další otázka byla ve tvaru: „Setkal jste se někdy osobně s výkonem služby vojenské policie?“ Otázka byla původně otevřeného charakteru. Kdy respondenti uváděli odpověď ne nebo ano – a zrovna u toho bylo uvedeno kde. Některé odpovědi v tomto případě byly mírně až nevhodné, například typu „Ano, jeden mě doma...“. Odpovědi proto byly upraveny na variantu ano/ne, které jsou níže představeny. S výkonem vojenské služby se celkově setkalo 18,8 % sledovaných osob (47 osob).

Celkově se respondenti s výkonem VP setkali v dopravním provozu, při práci v nemocnici anebo v rámci školní prezentace či dnů NATO.

Obrázek 14

Osobní setkání s výkonem VP

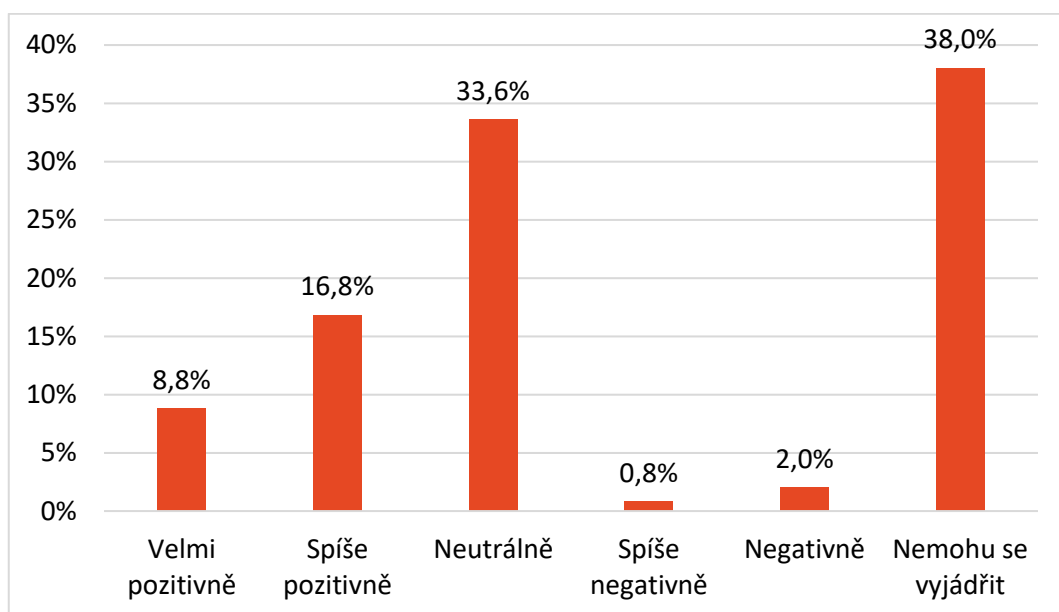

5.3 Hodnocení práce Vojenské policie

Další otázka byla ve tvaru: „Jak byste hodnotil/a roli a práci Vojenské policie v blízkém okolí Vašeho bydliště?“ Jelikož z předchozí otázky víme, že zkušenost s prací VP má pouze 18,8 % (47 osob), není překvapující, že 95 osob (38,0 %) uvedlo odpověď „Nemohu se vyjádřit“ a dalších 33,6 % osob (84 odpovědí) se přiklání k neutrálnímu hodnocení. Ze zbývajících odpovědí převažuje spíše kladné hodnocení (16,8 %; 42 osob) nebo velmi dobré (8,8 %; 22 osob).

Obrázek 15

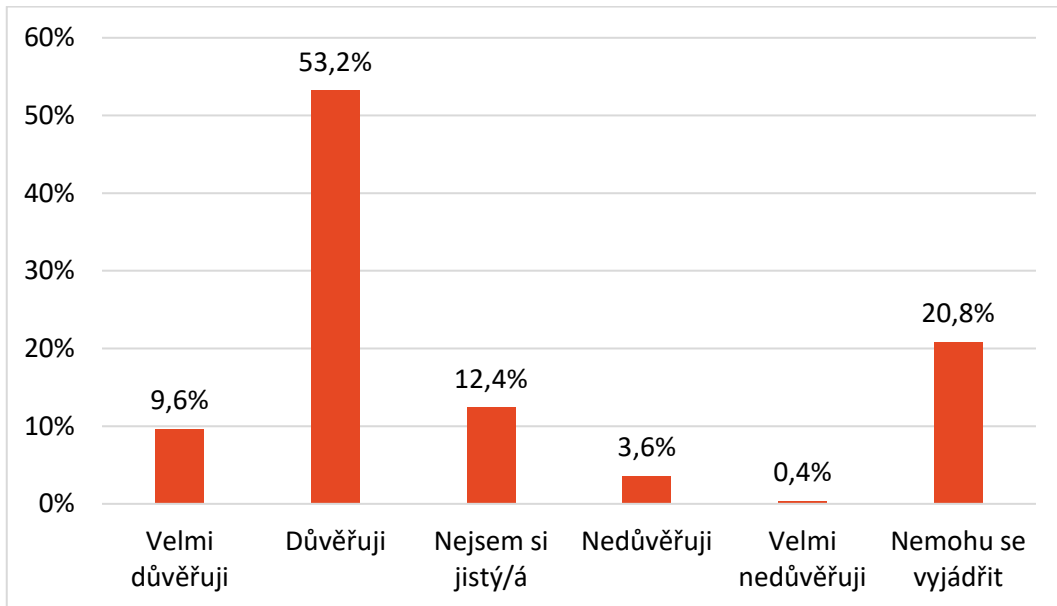
Hodnocení role a práce VP v blízkosti bydliště respondentů

Vzhledem k otázce č. 12 týkající se úrovně důvěry v činnost VP mezi respondenty vyplývá, že většina, konkrétně 53,2 % (133 osob), vyjádřila důvěru v tuto instituci. Naopak 20,8 % respondentů (52 osob) nemohlo posoudit úroveň důvěry, zatímco 12,4 % respondentů (31 osob) se cítí nejistí ohledně svého postavení ke složce VP.

Obrázek 16

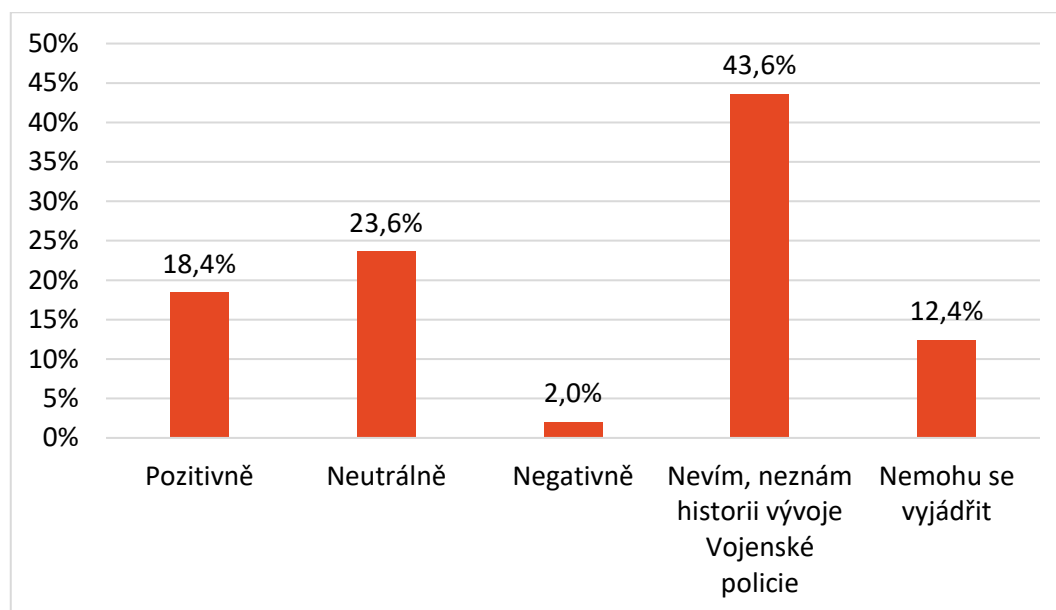
Úroveň důvěry v činnost VP

Otázka č. 13 odhaluje, že v případě vnímání vývoje VP v historickém kontextu ČR je opět velký podíl osob, které se nevyjádřily, resp. vyjádřily se, že neumí posoudit otázku, protože neznají historii vývoje VP v ČR (43,6 %; 109 osob), dalších 12,4 % osob se nemohou vyjádřit (31 osob). Pokud se již osoby vyjádřily, ve 23,6 % případech ji hodnotí neutrálně (59 osob), 18,4 % pozitivně (46 osob).

Obrázek 17

Vnímání vývoje VP v historickém kontextu ČR

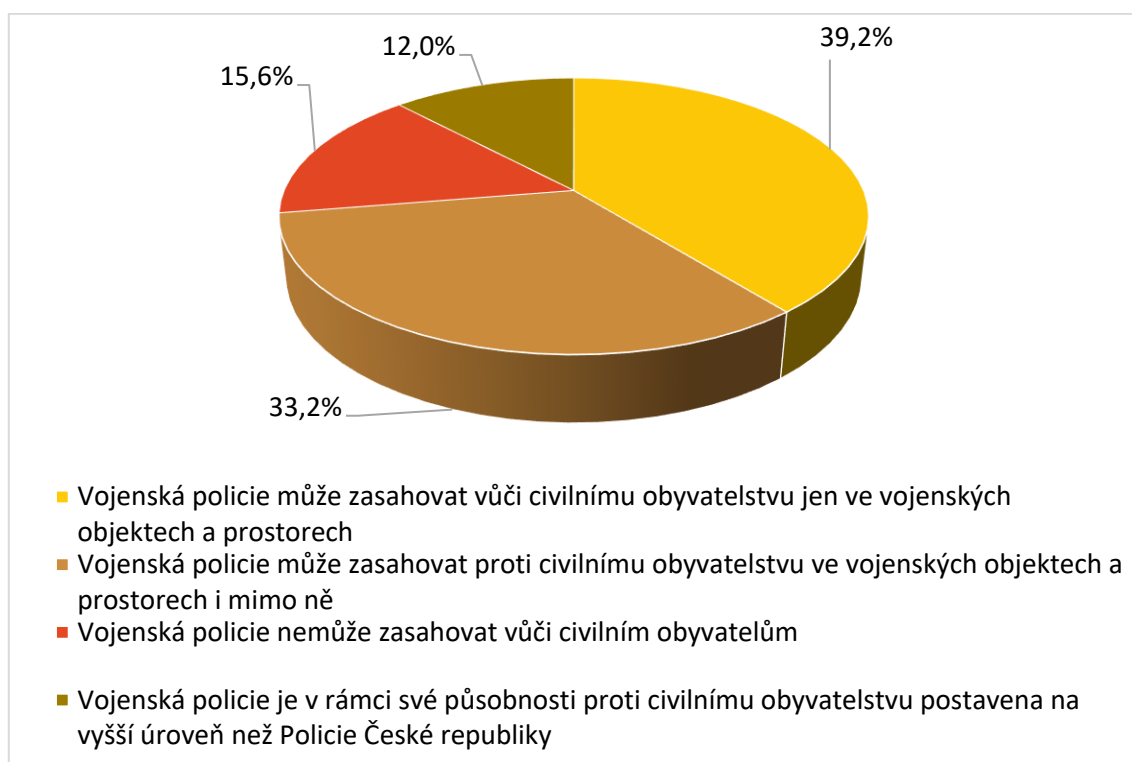

5.4 Pravomoci Vojenské policie

Další otázka sledovala, jak respondenti vnímají pravomoci Vojenské policie vůči civilnímu obyvatelstvu. Respondenti nejčastěji uvádějí odpověď „Vojenská policie může zasahovat vůči civilnímu obyvatelstvu jen ve vojenských objektech a prostorech“ (39,2 %; 98 osob) a „Vojenská policie může zasahovat proti civilnímu obyvatelstvu ve vojenských objektech a prostorech i mimo ně“ (33,2 %; 83 osob).

Obrázek 18

Vnímání pravomocí VP vůči civilnímu obyvatelstvu

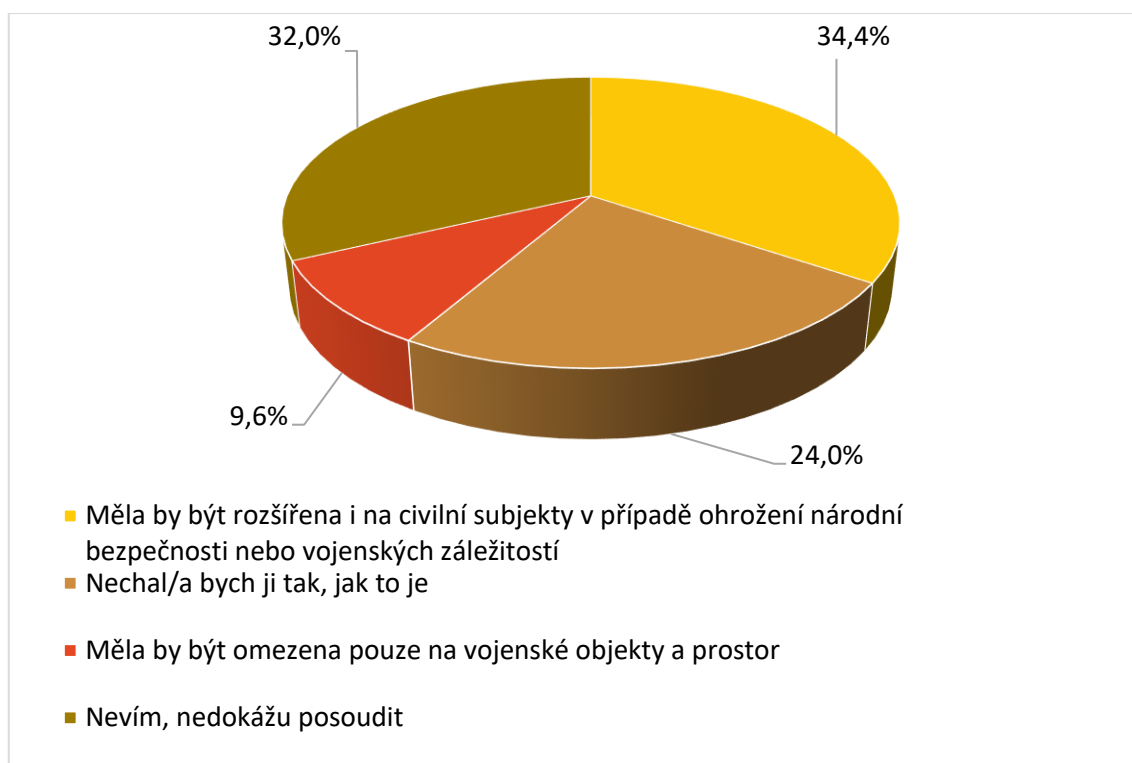

Z výsledků otázky č. 15 týkající se vnímání pravomocí VP mezi respondenty vyplývá, že nejčastěji uváděnou odpovědí bylo přání rozšíření pravomocí VP i na civilní subjekty v případě ohrožení národní bezpečnosti nebo vojenských záležitostí, což uvádělo 34,4 % respondentů (86 osob).

Dalších 24 % respondentů (60 osob) se domnívá, že by se nic nemělo měnit ve vnímání pravomocí VP.

Obrázek 19

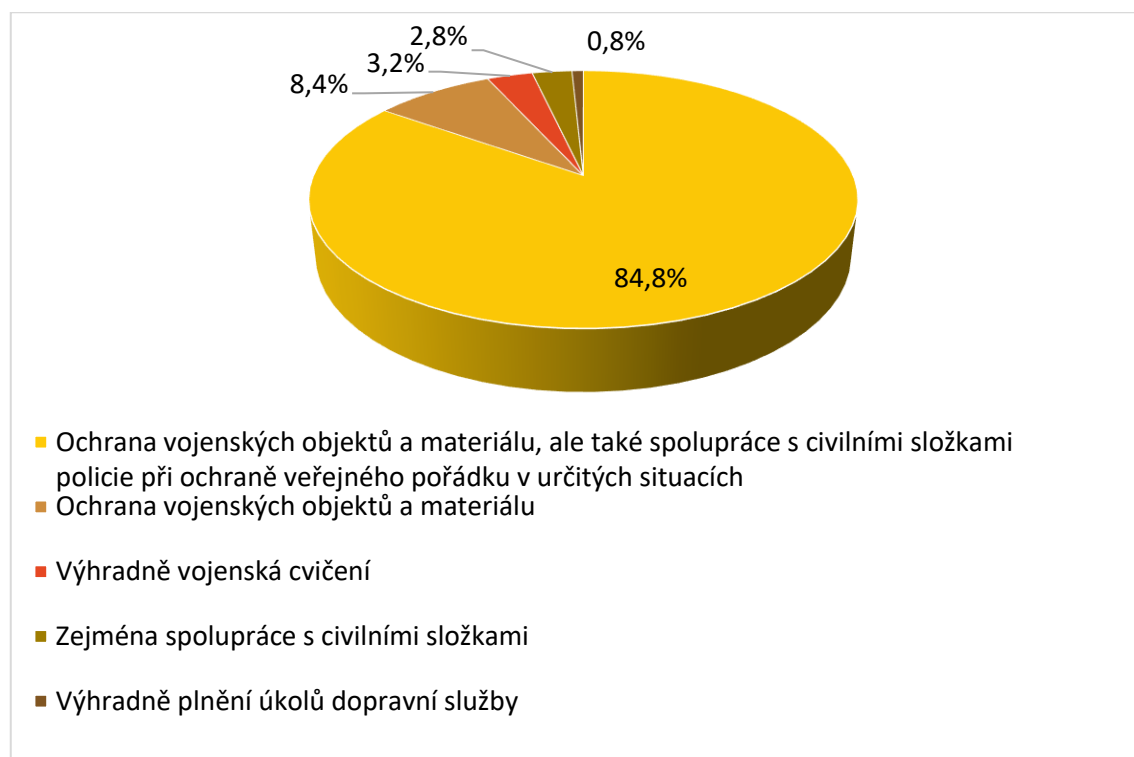
Vnímání pravomocí VP vůči civilním subjektům

V rámci otázky č. 16 a z výsledků týkajících se úkolů, které respondenti přisuzují složce VP v rámci policejní ochrany, vyplývá, že v převážné většině případů, konkrétně v 84,8 % případů, uvádějí odpověď, která zdůrazňuje ochranu vojenských objektů a materiálu, ale také spolupráci s civilními složkami (PČR) při ochraně veřejného pořádku v určitých situacích (212 osob).

Obrázek 20

Úkoly VP v rámci policejní ochrany

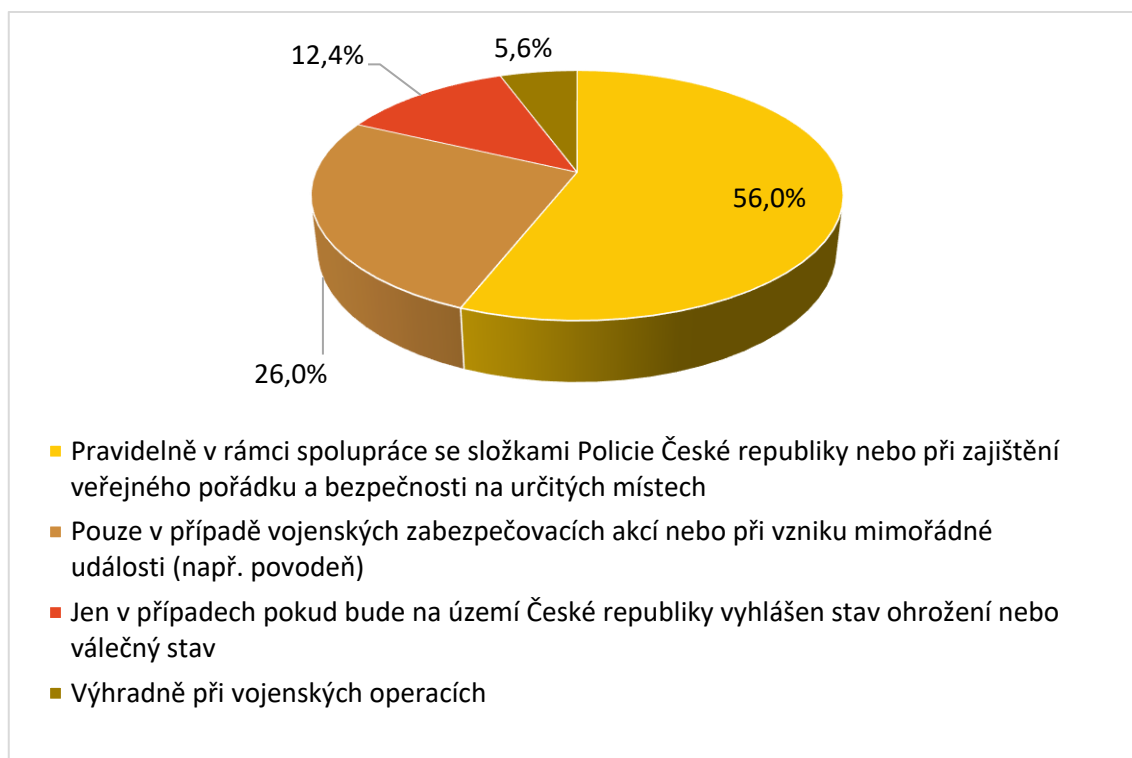
Odpovědi na otázku č. 17 přinesly výsledky týkající se situací, při kterých by měla VP provádět svou činnost mimo vojenské objekty. Z výsledků vyplývá, že nejčastěji uváděnou odpovědí je pravidelné provádění činností v rámci spolupráce s PČR nebo při zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti na určitých místech.

Další významnou odpovědí bylo uvádění, že VP by měla provádět svou činnost mimo vojenské objekty pouze v případě vojenských zabezpečovacích akcí nebo při vzniku MU, jako je například povodeň. Tuto možnost zvolilo 26 % respondentů (65 osob).

Tyto výsledky naznačují, že většina respondentů podporuje aktivní roli VP v rámci spolupráce s PČR při zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti. Tato spolupráce je vnímána jako jeden z prvků při řešení různých bezpečnostních hrozeb a událostí.

Obrázek 21

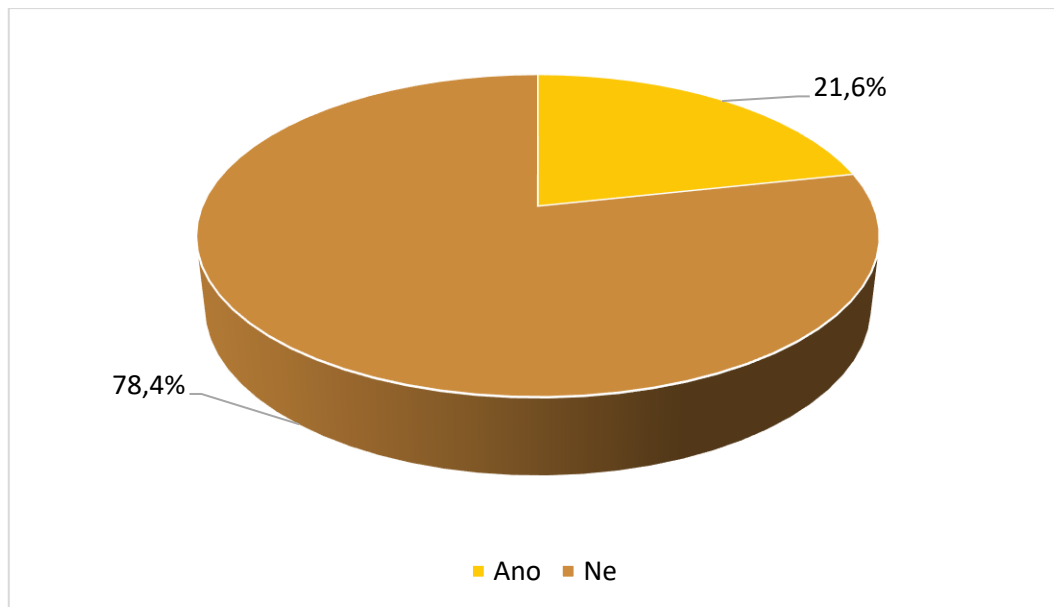
Události, při kterých by měla VP provádět svou činnost mimo vojenské objekty

Z výsledků týkajících se úvah respondentů o práci u VP vyplývá, že 21,6 % dotázaných (54 osob) uvažuje o možnosti pracovat právě v této složce.

Obrázek 22

Úvaha o službě u VP

Poslední otázka dotazníku byla ve tvaru „Napište konkrétní návrhy, které by podle Vás mohly vést ke zlepšení povědomí o Vojenské policii a její činnosti“. Otázka byla otevřeného charakteru. Celkově by se dalo tvrdit, že se respondenti shodují v tom, že by měla být vedena kampaň na sociálních sítích a pořádány přednášky a akce na školách. Zajímavý byl i návrh na vytvoření seriálu z prostředí VP na styl kriminálek. Tento návrh byl však ojedinělý, přičemž ostatní respondenti se shodovali v mnoha bodech. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl nezařadit tento konkrétní návrh do finálních návrhů pro rozvoj oboru a rozvoj oboru vzdělávání.

6 DISKUSE

Demografické a sociodemografické charakteristiky respondentů poskytly ucelený pohled na vzorek, který byl analyzován v této studii. Výsledky naznačují, že významná část respondentů má vojáka nebo vojákyni v rodině nebo v okruhu svých přátel, což bylo zjištěno u 72,8 % respondentů.

Diskuse je formována zejména otázkami, které jsou klíčové pro dosažení cílů diplomové práce a poskytují důležité poznatky relevantní pro téma zkoumání. Jejím cílem je analyzovat a interpretovat získaná data z hlediska odpovědí na tyto otázky a jejich vliv na celkový výzkum. Zároveň se diskuse zaměřuje na identifikaci klíčových zjištění, která přispějí k vytvoření návrhů ke zlepšení povědomí občanů o VP.

Zjištění z dotazníkového šetření naznačují významnou míru povědomí respondentů o existenci VP v rámci AČR. S 90,4 % účastníků, kteří uvádějí určité povědomí o této represivní složce armády, lze konstatovat, že VP je solidně známá mezi dotazovanými.

Výsledky analýzy dat z otázky č. 9 naznačují, že povědomí respondentů o VP je rozmanité a závisí na různých zdrojích informací. Nejčastějšími kanály, jimiž respondenti získávají informace o VP, jsou přátelé a rodina, což poukazuje na význam osobní interakce a sdílení informací. Tento vliv osobních kontaktů je doplněn významnou rolí masmédií, která odráží sílu médií ve formování veřejného mínění, sociálních sítí a aktivit organizovaných školami a místními samosprávami.

Nicméně je zde patrné, že existuje prostor pro posílení informačních kampaní prostřednictvím masmédií, sociálních sítí a akcí pořádaných školami či místními samosprávami. Naopak literatura, informační weby AČR a VP, stejně jako autoškoly a školy, nejsou primárními zdroji informací o VP pro většinu respondentů. Toto naznačuje potřebu zlepšení dostupnosti informací prostřednictvím těchto kanálů a možné posílení spolupráce s těmito institucemi.

Dále je důležité zdůraznit, že řada respondentů deklaruje nedostatek povědomí o VP. Toto zjištění ukazuje na potřebu intenzivnějších informačních kampaní a snahy o zlepšení dostupnosti informací o VP.

Celkově lze konstatovat, že existuje potenciál pro zlepšení informačního prostředí týkajícího se VP, a to zejména prostřednictvím posílení vzdělávacích iniciativ, spolupráce s médii a využití moderních komunikačních technologií. Taková opatření by mohla vést ke zvýšení povědomí o této složce a zlepšení informovanosti veřejnosti.

Zjištění z otázky č. 10 naznačují, že pouze 18,8 % respondentů uvedlo, že se osobně setkalo s výkonem služby VP, zatímco většina (konkrétně 81,2 %) žádné takové setkání nenaznačila. Tento fakt naznačuje, že většina dotazovaných pravděpodobně má málo pravidelný nebo žádný styk s touto represivní složkou.

Tato skutečnost má důležité implikace pro povědomí a vnímání veřejnosti o činnosti VP. Pokud většina respondentů nemá osobní zkušenosti s výkonem služby VP, může to ovlivnit jejich vnímání této složky a vést k nedostatečné informovanosti či možnému zkreslení představ o její činnosti a účelu.

Zde je důležité zhodnotit, jakým způsobem by mohly být zlepšeny příležitosti k interakci veřejnosti s VP, aby se zvýšila transparentnost a porozumění mezi oběma stranami. To může zahrnovat různé iniciativy, jako jsou např. otevřené dny, veřejné prezentace a programy osvěty, které by mohly pomoci budovat důvěru a porozumění mezi VP a veřejností.

Celkově lze tedy konstatovat, že vysoký podíl respondentů, kteří nemají osobní zkušenost, naznačuje potřebu větší interakce s veřejností.

Na základě získaných dat z otázky č. 11 je patrné, že hodnocení role a práce VP v blízkém okolí bydliště respondentů vykazují rozmanité pocity a názory.

Positivní pohled zastává zhruba ¼ respondentů, kteří hodnotí práci VP velmi pozitivně, dalších 16 % vyjadřuje spíše pozitivní postoj. Tento trend naznačuje existenci uznání a důvěry ve smysluplný přístup VP k bezpečnosti a pořádku v daném prostředí.

Někteří respondenti naopak vyjádřili spíše negativní nebo negativní pohled na práci VP, i když tvoří menšinu. Je důležité respektovat a zkoumat tyto názory, abychom mohli zlepšit efektivitu a transparentnost činností VP.

Třetina respondentů zaujímá neutrální postoj, což naznačuje, že pro ně VP není zásadním prvkem jejich života, ale zároveň si uvědomují její přítomnost a roli v daném prostředí. Vzhledem k vysokému počtu respondentů, kteří se nechtějí vyjádřit, je důležité hledat způsoby a prostředky pro zlepšení komunikace a interakce mezi VP a civilními občany. Toto úsilí by mělo vést ke zvýšení důvěry a porozumění mezi oběma stranami, což je klíčové pro posílení bezpečnosti ve společnosti.

Celkově lze shrnout, že výsledky této otázky poskytují cenné informace pro rozvoj obor VP. Je nezbytné respektovat různorodé názory a společně hledat způsoby, jak efektivně sloužit a chránit v rámci dané komunity.

Výsledky otázky č. 12 odhalují zajímavý obraz veřejného vnímání této složky.

Přibližně polovina respondentů vyjádřila určitou míru důvěry v činnost VP, přičemž více než polovina z nich uvedla, že důvěřuje, popřípadě dokonce velmi důvěřuje této složce. To naznačuje, že mnoho lidí VP vnímá jako spolehlivou a účinnou instituci, která přispívá k zachování bezpečnosti a pořádku.

Nicméně nesmím opomenout, že zhruba ¼ respondentů vyjádřila nějakou formu nedůvěry či nejistoty. Je důležité poslouchat a respektovat názor těchto respondentů a zkoumat možné způsoby, jak zlepšit transparentnost a efektivitu represivní složky VP, aby se důvěra veřejnosti mohla zvýšit.

Většina respondentů, kteří se nechtěli vyjádřit, signalizuje potenciál pro zlepšení komunikace a interakce mezi VP a občany, což může vést k větší důvěře a porozumění. Celkově lze tedy shrnout, že přestože většina respondentů projevuje určitou důvěru v činnost VP, existují i občané, u kterých je možné a důležité pracovat na zlepšení důvěry ve VP. Posílení důvěry veřejnosti je klíčové pro úspěšný rozvoj plnění úkolů VP na území ČR.

Výsledky otázky č. 13 týkající se vývoje VP v historickém kontextu ČR naznačují různorodé pohledy a úroveň informovanosti respondentů.

Pro necelou 1/5 respondentů je vnímání vývoje VP pozitivní. To naznačuje uznání, které tato složka přinesla v průběhu času – a možná i za úsilí o modernizaci a profesionalizaci. Neutrální postoj zaujímá téměř ¼ respondentů. Tato skupina pravděpodobně nemá silné vlastní názory na historický vývoj VP nebo potřebuje více informací k tomu, aby si udělala konkrétní názor.

Několik respondentů vyjádřilo negativní postoj k historickému vývoji VP. Tyto názory by mohly odrážet určité kontroverze nebo problémy spojené s činností VP v minulosti. Velká část dotazovaných respondentů však buď nezná historii VP, případně nemá dostatek informací k tomu, aby se mohla vyjádřit. To ukazuje na potřebu zlepšení komunikace a osvěty o historii a vývoji této instituce.

Vzhledem k různorodosti nasbíraných názorů je důležité, aby se rozvoj oboru VP soustředil nejen na budoucnost a současnost, ale také na porozumění a reflektování historických událostí a kontextu. To pomůže budovat pevnější základy pro důvěru veřejnosti a posílit účinnost a legitimitu této represivní složky v naší společnosti.

Na základě výsledků z otázky č. 14, kde si respondenti mohli vybrat ze čtyř možností, ale pouze jedna z nich byla správná, volili následovně. První z možností zněla „Vojenská policie může zasahovat vůči civilnímu obyvatelstvu jen ve vojenských objektech“. Tuto možnost vybralo 39,2 % respondentů. Tato odpověď je částečně správná, protože složka VP má opravdu pravomoc zasahovat v rámci vojenských objektů a prostorů, ale není to jediné místo, kde může

provádět své činnosti. Druhá z možností měla tvar „Vojenská policie může zasahovat proti civilnímu obyvatelstvu ve vojenských objektech a prostorech i mimo ně“ – tuto možnost zaznačilo 33,2 % respondentů. Tato odpověď je správná, protože VP může zasahovat mimo ně v případech, kdy je to nezbytné pro zachování veřejného pořádku a bezpečnosti nebo ve spolupráci s civilními složkami.

Možnost číslo 3 „Vojenská policie nemůže zasahovat vůči civilním obyvatelům“ zaznamenalo 15,6 % respondentů. Tato možnost je chybná, protože VP má určitou pravomoc vůči civilnímu obyvatelstvu, viz kapitola o zákoně č. 300/2013 a o změně některých zákonů.

Poslední možností na výběr byla, že „Vojenská policie je v rámci své působnosti proti civilnímu obyvatelstvu postavena na vyšší úroveň než Policie České republiky“, kterou zaznačilo 12 % respondentů. Tato odpověď je také chybná, protože VP a PČR mají odlišné pravomoci a postavení. Vojenská policie má specifické pravomoci a odpovědnosti v rámci vojenských objektů a prostorů, ale nemá vyšší úroveň postavení než PČR v civilním prostředí. Z tohoto zjištění vyplývá, že mnoho respondentů nemá povědomí o činnosti represivní složky AČR.

Výsledky otázky č. 15 naznačují různorodé názory na pravomoci VP vůči civilním subjektům. Pro jednu třetinu respondentů by měly být pravomoci VP rozšířeny i na civilní subjekty v případě ohrožení národní bezpečnosti nebo vojenských záležitostí. Tento názor reflektuje potřebu zabezpečení veřejného pořádku a ochrany národní bezpečnosti, která by mohla vyžadovat spolupráci VP s civilními subjekty v určitých situacích.

Dále zhruba ¼ respondentů preferuje ponechat pravomoci VP tak, jak jsou, tedy bez rozšíření na civilní subjekty. Z výsledků je patrné, že si menší část respondentů myslí, že pravomoci VP by měly být omezeny pouze na vojenské objekty a prostory. Odpovědi „Nevím, nedokážu posoudit“ ukazují na to, že část respondentů nemá jasný názor na tuto problematiku nebo potřebuje více informací k tomu, aby si mohla udělat kvalifikovaný názor.

Lze říci, že VP má v rámci policejní ochrany klíčovou roli, která zahrnuje ochranu vojenských objektů a materiálu. Tento úkol je důležitý pro zachování bezpečnosti vojenských zařízení a infrastruktury. Současně je zde důležité zdůraznit, že VP není určena výhradně k tomuto účelu. Výsledky z otázky č. 16, která se zaměřuje na povědomí civilních obyvatelů o úkolech VP v rámci policejní ochrany, poukazují na to, že mnoho respondentů ve skutečnosti chápe, že VP má také pravomoc a povinnosti spolupracovat s civilními složkami policie při zajišťování pořádku v určitých situacích. Jedná se přesně o 84,8 % respondentů.

Na druhou stranu – odpovědi, které naznačují, že VP by se měla výhradně zaměřovat na vojenská cvičení nebo plnění úkolů dopravní služby, jsou nesprávné. Vojenská policie má sice některé povinnosti v těchto zmíněných oblastech, ale nejsou to jediné úkoly, které plní v rámci policejní ochrany.

Celkově lze konstatovat, že velké množství respondentů má povědomí o tom, jaké úkoly plní VP v rámci policejní ochrany.

Výsledky otázky č. 17 ukazují různorodé přístupy k tomu, při jakých událostech by měla VP provádět svou činnost mimo vojenské objekty. Nejčastěji respondenti uvádí, že VP by měla pravidelně provádět svou činnost mimo vojenské objekty na určitých místech. Tento přístup zdůrazňuje důležitost spolupráce mezi vojenskými a civilními složkami při zachování bezpečnosti a pořádku v různých situacích.

Druhým nejčastějším přístupem je provádění činností mimo vojenské objekty pouze v případě vojenských zabezpečovacích akcí nebo při vzniku MU, jako je např. povodeň. Tento přístup klade důraz na reaktivní roli VP při řešení MU a KS. Méně častým názorem je, že VP by měla svou činnost provádět mimo vojenské objekty pouze v případech, kdy je na území ČR vyhlášen stav ohrožení státu nebo válečný stav.

Tento přístup zdůrazňuje extrémní situace, ve kterých by měla VP zasahovat mimo vojenské objekty. Naopak velmi malé procento respondentů preferuje, aby VP svou činnost prováděla mimo vojenské objekty výhradně při vojenských operacích. Tento přístup stanovuje důraz na vojenské aktivity a operace jako hlavní oblast působnosti VP mimo vojenské objekty.

Z různorodých názorů vyplývá, že účel a rozsah činnosti VP mimo vojenské objekty mohou být interpretovány různými způsoby a závisí na specifických potřebách a situacích. Diskuse o optimálním využití VP mimo vojenské objekty může být námět pro další výzkum a rozvoj oboru a zajištění efektivního a účinného působení této represivní složky.

Z výsledků otázky č. 18 vyplývá, že pouze menšina respondentů přemýšlela o službě u VP, zatímco většina toto téma nepovažovala za relevantní.

Otevřená otázka č. 19 poskytla respondentům možnost vyjádřit se a napsat konkrétní návrhy, které by podle nich mohly zlepšit povědomí o VP a její činnosti. Na základě analýzy odpovědí respondentů na otázku se ukazuje několik trendů a návrhů. Respondenti nejčastěji zmiňovali potřebu zvýšení aktivity na sociálních sítích, pořádání besed ve školách a obecně větší medializaci činnosti VP.

Z těchto odpovědí vyplývá, že krokem pro zvýšení povědomí o činnosti VP je kombinace aktivního využívání sociálních sítí, přímého kontaktu s veřejností prostřednictvím besed a přednášek a zvýšené přítomnosti v médiích a na veřejných akcích. Implementace těchto návrhů by mohla vést k lepšímu pochopení a větší podpoře činnosti VP v očích veřejnosti.

6.1 První výzkumná otázka: Jaký je vztah mezi věkem respondentů a jejich znalostí o Vojenské policii v různých věkových skupinách

Pro diplomovou práci jsem zkoumal vztah mezi věkem respondentů a jejich znalostí o VP v různých věkových skupinách. Má hypotéza (H1) předpokládala, že existuje pozitivní vztah mezi věkem respondentů a jejich úrovní povědomí o existenci a roli VP, přičemž starší respondenti budou mít vyšší povědomí.

H1: Existuje pozitivní vztah mezi věkem respondentů a jejich úrovní povědomí o existenci a roli Vojenské policie, přičemž starší respondenti budou mít vyšší povědomí.

Pro ověření hypotézy č. 1 použijeme proměnnou Věk respondentů a otázku: „Máte povědomí o tom, že součástí Armády České republiky je Vojenská policie?“

Testovaná hypotéza je ve tvaru:

H1.0: Povědomí o existenci a roli Vojenské policie nezávisí na věku respondentů.

H1.1: Povědomí o existenci a roli Vojenské policie statisticky významně závisí na věku respondentů.

Pro ověření vztahu není možné z důvodu velkého počtu málo zastoupených kategorií použít klasický χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce, je však možné použít modifikovaný Fisherův exaktní test. Na základě provedeného testu (p -hodnota = 0,096), kdy výsledná p -hodnota je větší než hladina významnosti $\alpha = 5 \%$, testovanou hypotézu H1.0 na této hladině významnosti nezamítáme. Povědomí o existenci a roli Vojenské policie nezávisí na věku respondentů.

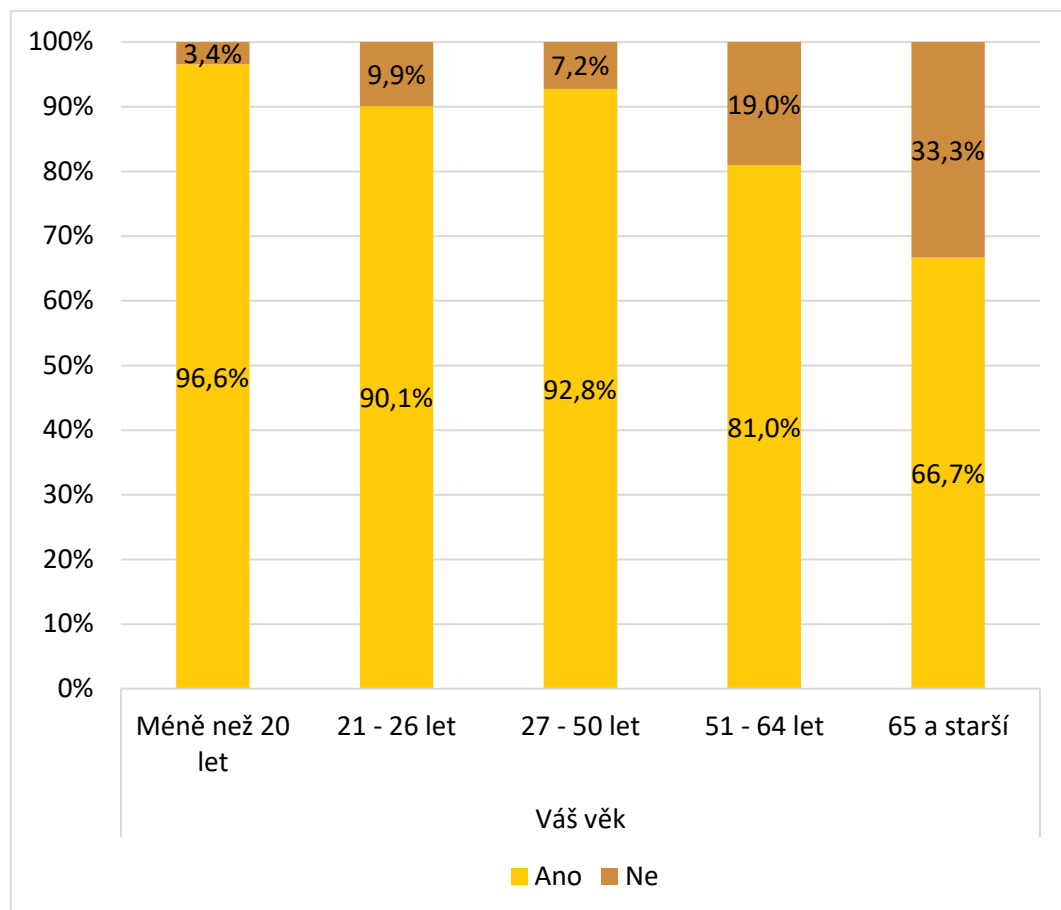
Je důležité zdůraznit, že i když se na první pohled zdá, že mladší respondenti měli vyšší povědomí o VP, rozdíly mezi věkovými skupinami nebyly statisticky významné. To naznačuje, že faktory jiné než věk mohou hrát významnější roli při formování povědomí o VP.

Tato zjištění mohou mít důležité implikace pro veřejnou politiku a informační kampaně zaměřené na zvyšování povědomí o VP. Namísto zaměření se pouze na mladší generace by bylo vhodné zvážit širší strategii osvěty a informování, která by zohledňovala různé faktory ovlivňující povědomí obyvatelstva na tuto složku.

Je však třeba brát v úvahu i omezení naší studie. Případný budoucí výzkum by měl zkoumat další faktory, které mohou ovlivňovat povědomí o VP, aby bylo možné lépe porozumět tomuto fenoménu a přijmout účinnější opatření pro jeho zlepšení.

Obrázek 23

Vztah mezi věkem respondentů a jejich povědomí o VP v různých věkových skupinách

6.2 Druhá výzkumná otázka: Jaký je vliv osobní zkušenosti se službou vojenského policisty na vnímání Vojenské policie mezi respondenty?

Pro diplomovou práci jsem zkoumal vliv osobní zkušenosti se službou vojenského policisty na vnímání VP mezi respondenty. Má hypotéza (H2) předpokládala, že respondenti se zkušeností se službou příslušníka VP budou mít pozitivnější hodnocení role a práce složky VP v jejich okolí než respondenti bez této zkušenosti.

H2: Respondenti se zkušeností se službou vojenského policisty (např. osobní setkání) budou mít pozitivnější hodnocení role a práce Vojenské policie v jejich okolí než respondenti bez této zkušenosti.

Pro ověření této hypotézy použijeme proměnnou „Setkal jste se někdy osobně s výkonem služby vojenského policisty?“ a otázku: „Jak byste hodnotil/a roli a práci Vojenské policie v blízkém okolí Vašeho bydliště?“

Testovaná hypotéza bude ve tvaru:

H2.0: Hodnocení role a práce Vojenské policie v jejich okolí nezávisí na zkušenosti s prací Vojenské policie.

H2.1: Hodnocení role a práce Vojenské policie v jejich okolí statisticky významně závisí na zkušenosti s prací Vojenské policie.

Jelikož se jedná o vztah dvou nominálních proměnných, měl by se použít pro ověření hypotézy χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce. Jelikož je v tabulce velký podíl málo zastoupených kategorií, je nutné kategorie sloučit, nebo použít jiný test. V našem případě velikost tabulky dovoluje použít modifikovaný Fisherův exaktní test. Na základě provedeného testu (p -hodnota $< 0,001$), kdy je výsledná p -hodnota menší než hladina významnosti $\alpha = 5 \%$, testovanou hypotézu H2.0 na této hladině významnosti zamítáme.

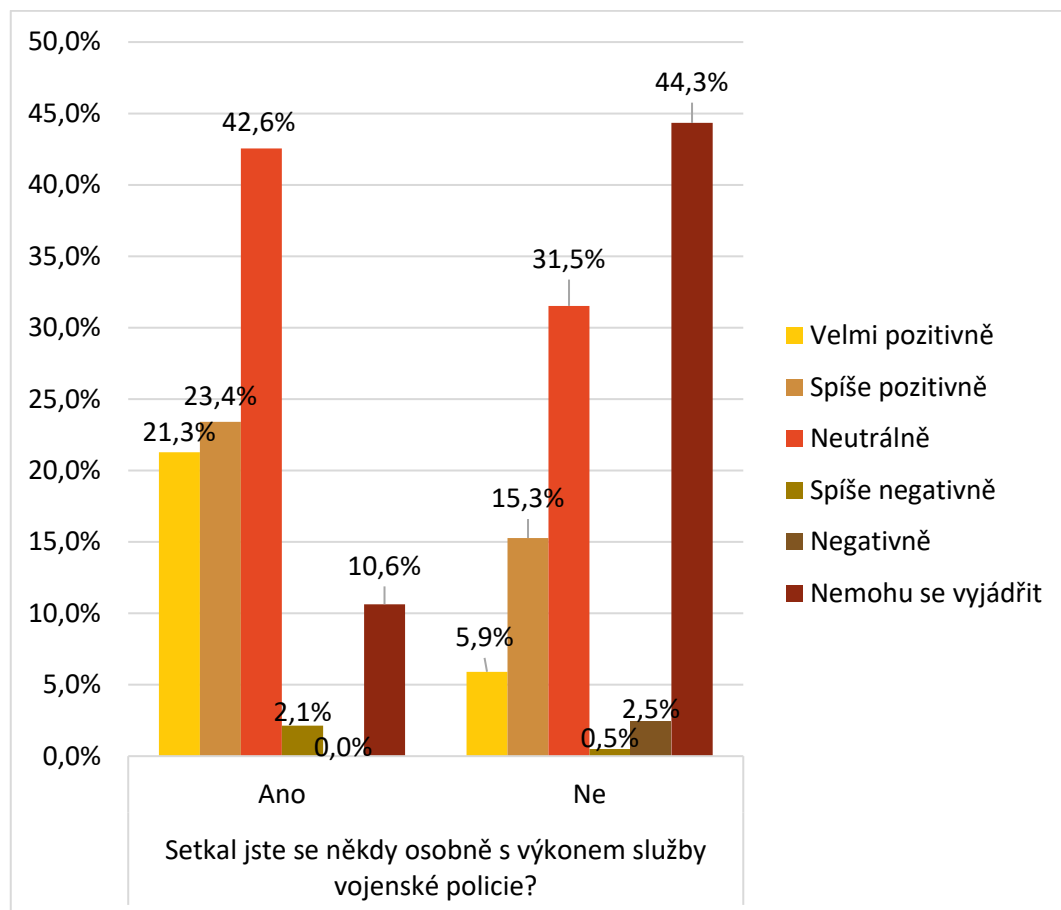
Hodnocení role a práce VP v jejich okolí statisticky významně závisí na zkušenosti s prací Vojenské policie. Respondenti se zkušeností se službou vojenského policisty (např. osobní setkání) mají pozitivnější hodnocení role a práce VP v jejich okolí než respondenti bez této zkušenosti. Osoby bez zkušenosti častěji hodnotí neutrálně, případně vůbec nehodnotí.

Tento výsledek může mít důležité implikace pro práci a vnímání složky VP. Osobní setkání s příslušníky VP může zvýšit důvěru a respekt obyvatelstva v jejich práci a význam v rámci veřejné komunity. To může vést k lepší spolupráci mezi veřejností a VP a zlepšení celkového bezpečnostního prostředí v ČR.

Případný budoucí výzkum by měl zkoumat další faktory, které mohou ovlivňovat vnímání VP, aby bylo možné lépe porozumět tomuto fenoménu a přijmout účinnější opatření pro jeho zlepšení.

Obrázek 24

Vliv osobní zkušenosti se službou vojenského policisty na vnímání VP mezi respondenty

6.3 Třetí výzkumná otázka: Jaký je vztah mezi úrovní vzdělání respondentů a jejich důvěrou v činnost Vojenské policie?

Pro diplomovou práci jsem zkoumal vztah mezi úrovní vzdělání respondentů a jejich úrovní důvěry v činnost VP. Naše hypotéza (H3) předpokládala, že respondenti s vyšším vzděláním budou mít tendenci mít vyšší úroveň důvěry v činnost VP ve srovnání s respondenty s nižším vzděláním.

H3: Respondenti s vyšším vzděláním (např. vysokoškolským) budou mít tendenci mít vyšší úroveň důvěry v činnost Vojenské policie ve srovnání s respondenty s nižším vzděláním.

Pro ověření této hypotézy použijeme proměnnou „Nejvyšší dosažené vzdělání“ a otázku: „Jaká je Vaše úroveň důvěry v činnost Vojenské policie?“

Testovaná hypotéza bude ve tvaru:

H3.0: Úroveň důvěry v činnost Vojenské policie nezávisí na nejvyšším dosaženém vzdělání respondentů.

H3.1: Úroveň důvěry v činnost Vojenské policie statisticky významně závisí na nejvyšším dosaženém vzdělání respondentů.

Opět se jedná o vztah dvou nominálních proměnných, z důvodu velkého počtu málo zastoupených kategorií však opět není možné použít χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce, z důvodu velikosti tabulky není možné použít ani modifikovaný Fisherův exaktní test.

Pokud však vyřadíme u důvěry odpověď „Nemohu se vyjádřit“, zjistíme, že se ve skutečnosti jedná o ordinální proměnnou, stejně jako tomu je u vzdělání. V tomto případě je možné pro ověření vztahu použít neparametrický Spearmanův korelační koeficient. Na základě provedeného testu ($R = 0,014$; p -hodnota = $0,823$), kdy je výsledná p -hodnota větší než hladina významnosti $\alpha = 5 \%$, testovanou hypotézu H3.0 na této hladině významnosti nezamítáme.

Zjištění naznačuje, že vzdělání respondentů nemá vliv na jejich úroveň důvěry v činnost VP. To znamená, že respondenti se vyjadřují stejně k činnosti VP bez ohledu na svou úroveň vzdělání.

Tato zjištění mohou mít důležité implikace pro veřejné povědomí a důvěru v práci VP. Ukazuje se, že dosažené vzdělání není určujícím faktorem při formování názoru na práci VP. To by mohlo ovlivnit strategii osvěty a informační kampaně zaměřené na zvyšování důvěry ve VP, které by měly být utvářeny s ohledem na široké spektrum obyvatelstva bez ohledu na jejich vzdělání.

Pro budoucí výzkum by mohlo být užitečné zkoumat například další faktory, které mohou ovlivňovat důvěru v činnosti VP, aby bylo možné lépe porozumět tomuto fenoménu a přijmout účinnější opatření pro zlepšení důvěry ve složku VP.

Tabulka 6

Vztah mezi úrovní vzdělání respondentů a jejich důvěrou v činnost VP

		Jaká je Vaše úroveň důvěry v činnost Vojenské policie?					Celkem	
		Velmi důvěřuji	Důvěřuji	Nejsem si jistý/á	Nedůvěřuji	Velmi nedůvěřuji		Nemohu se vyjádřit
Nejvyšší dosažené vzdělání	Základní	2 (12,5 %)	9 (56,3 %)	1 (6,3 %)	0 (0 %)	1 (6,3 %)	3 (18,8 %)	16 (100 %)
	Střední s výučním listem	2 (9,5 %)	10 (47,6 %)	0 (0 %)	2 (9,5 %)	0 (0 %)	7 (33,3 %)	21 (100 %)
	Střední s maturitní zkouškou	13 (10,2 %)	69 (53,9 %)	17 (13,3 %)	2 (1,6 %)	0 (0 %)	27 (21,1 %)	128 (100 %)
	Vyšší odborné	1 (5,9 %)	12 (70,6 %)	2 (11,8 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	2 (11,8 %)	17 (100 %)
	Vysokoškolské bakalářské	4 (8,7 %)	23 (50 %)	9 (19,6 %)	2 (4,3 %)	0 (0 %)	8 (17,4 %)	46 (100 %)
	Vysokoškolské magisterské	1 (6,3 %)	7 (43,8 %)	2 (12,5 %)	2 (12,5 %)	0 (0 %)	4 (25 %)	16 (100 %)
	Vysokoškolské doktorské	1 (16,7 %)	3 (50 %)	0 (0 %)	1 (16,7 %)	0 (0 %)	1 (16,7 %)	6 (100 %)
Celkem		24 (9,6 %)	133 (53,2 %)	31 (12,4 %)	9 (3,6 %)	1 (0,4 %)	52 (20,8 %)	250 (100 %)

6.4 Jaký má vliv rodinné prostředí a vojenství v rodině na vstup do služby k Vojenské policii?

Zkoumal jsem vliv rodinného prostředí a vojenství v rodině na rozhodnutí respondentů vstoupit do služby u VP.

Testovaná hypotéza bude ve tvaru:

H4.0: Plán služby u Vojenské policie nezávisí na rodinné zkušenosti s Armádou ČR.

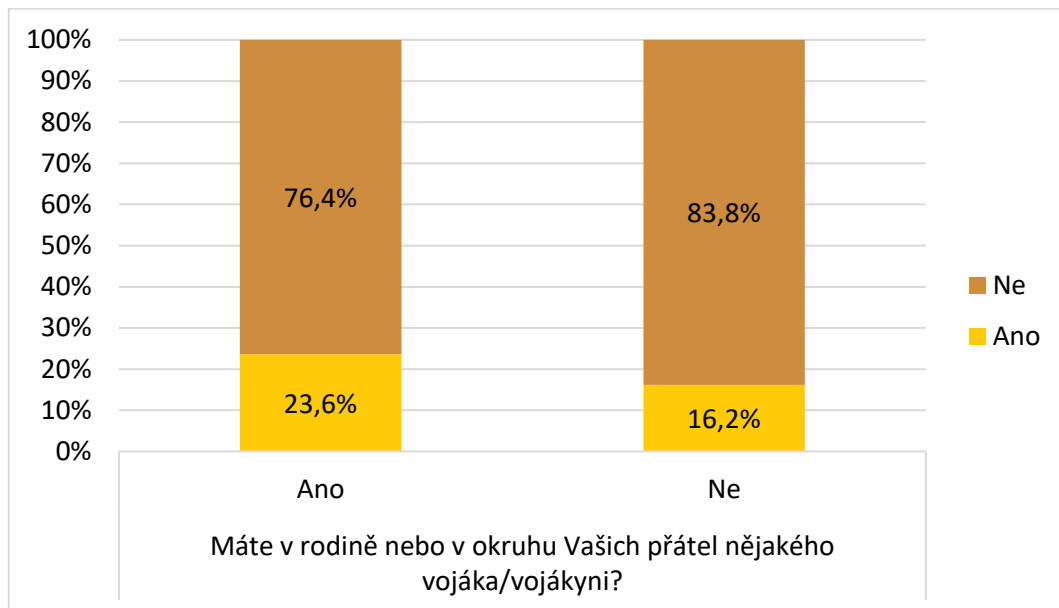
H4.1: Plán služby u Vojenské policie statisticky významně závisí na rodinné zkušenosti s Armádou ČR.

Výsledky jsou uvedeny v tabulce níže. Z tabulky je patrné, že osoby, které mají ve svém okruhu přátel či rodiny osobu pracující u AČR, více přemýšlejí o službě u VP (23,6 % proti 16,2 % u osob bez známých u armády). Rozdíly je však opět nutné otestovat. Pro ověření hypotézy použijeme χ^2 test nezávislosti v kontingenční tabulce ($\chi^2(1) = 1,622$; p-hodnota = 0,203). Jelikož je p-hodnota vyšší než hladina významnosti $\alpha = 5 \%$, testovanou hypotézu H4.0 na této hladině významnosti nezamítáme.

Plán služby u VP nezávisí na rodinné zkušenosti s AČR. I když osoby, které mají ve svém okruhu přátel či rodiny osobu pracující u AČR, mají mírně vyšší podíl jedinců, kteří přemýšlejí o službě u VP, rozdíly nejsou mezi skupinami statisticky významné.

Obrázek 25

Vliv rodinného prostředí a vojenství v rodině na vstup do služby u VP

6.5 Závěr k diskusi

V diskusi k výsledkům dotazníkového šetření lze zjistit několik klíčových závěrů, které mají důležité implikace pro pochopení veřejného vnímání a povědomí o VP v rámci AČR

Prvním důležitým zjištěním je, že respondenti mají vysoké povědomí o existenci VP, což svědčí o jejich dobré informovanosti o této represivní složce AČR.

Dalším důležitým zjištěním je rozmanité povědomí respondentů o VP a závislosti na různých zdrojích informací. Nejčastějšími kanály, jimiž respondenti získávají informace o VP, jsou přátelé a rodina, což poukazuje na význam osobní interakce a sdílení informací. Tento fakt zdůrazňuje důležitost posílení informačních kampaní prostřednictvím masmédií, sociálních sítí a akcí pořádaných školami či místními samosprávami.

Je také důležité, že většina respondentů nemá osobní zkušenost s výkonem služby VP, což má významné důsledky pro povědomí a vnímání veřejnosti o činnosti VP. Z toho vyplývá potřeba zlepšení možností interakce veřejnosti s VP a posílení transparentnosti jejich činností.

Rozmanité názory respondentů na práci VP v blízkém okolí ukazují na potřebu respektovat a zkoumat tyto postoje, aby bylo možné zlepšit efektivitu a transparentnost činností VP. Je důležité zdůraznit, že výsledky poskytují cenné informace pro další rozvoj a plánování v oblasti veřejného mínění o VP ČR.

Zároveň je třeba brát v úvahu různorodé názory na pravomoci a činnost VP v civilním prostředí. Existuje potenciál pro zlepšení komunikace a interakce mezi VP a občany, což může vést k větší důvěře a porozumění mezi oběma stranami.

Celkově lze říci, že výsledky dotazníkového šetření poskytují ucelený obraz povědomí a vnímání veřejnosti o VP v ČR. Tyto poznatky jsou důležité pro zajištění efektivního a účinného zvýšení povědomí veřejnosti o VP. Na základě této diskuse a výsledků z dotazníkového šetření jsem vypracoval návrhy pro další rozvoj oboru a rozvoj oboru vzdělávání, které uvádím v kapitole 7.

7 NÁVRHY PRO ROZVOJ OBORU A VZDĚLÁVÁNÍ OBORU

Na základě analýzy výsledků dotazníkového šetření docházím k závěru, že je nezbytné přijmout opatření s cílem zlepšit situaci ohledně VP a veřejnosti, a to i ve vzdělávacím prostředí. Následující podkapitoly se opírají o data, která jsem z průzkumu získal pomocí dotazníkového šetření. Tyto návrhy jsou doplněny myšlenkovými mapami, které pomáhají lepšímu porozumění návrhů.

7.1 Návrhy pro rozvoj oboru

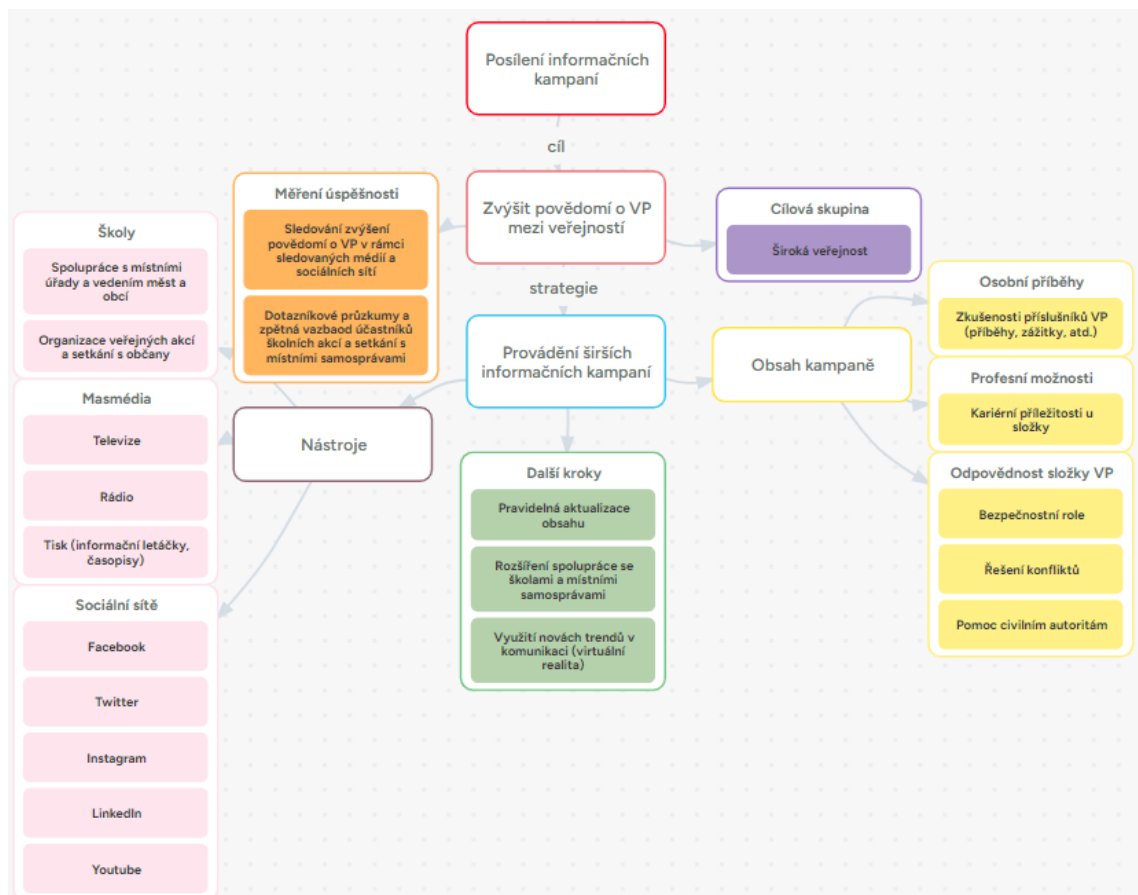
Zde jsou uvedeny návrhy pro rozvoj oboru:

- 1) **Posílení informačních kampaní** – provádění širších informačních kampaní prostřednictvím masmédií, sociálních sítí a akcí pořádaných školami a místními samosprávami, aby se zvýšilo povědomí o VP mezi veřejností. Možný návrh dalšího směřování v této oblasti je naznačen na schématu na obrázku 26.

Obrázek 26

Posílení informačních kampaní (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=qmaD6>

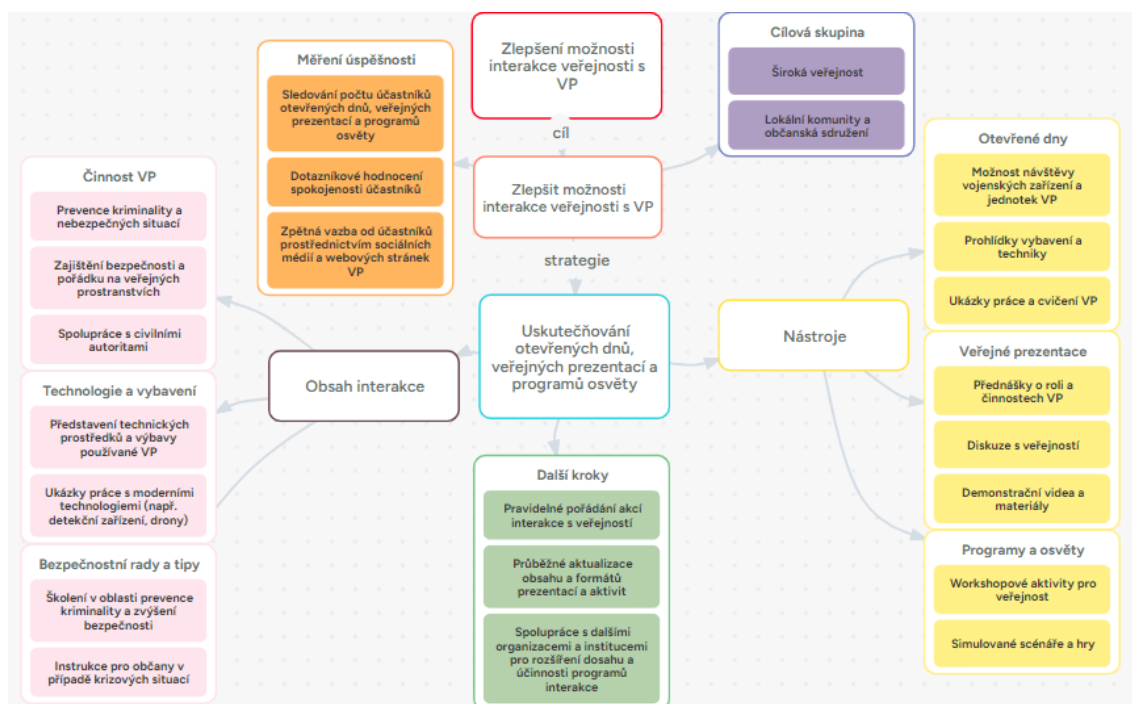

2) Zlepšení možnosti interakce veřejnosti s VP – uskutečňování otevřených dnů, veřejných prezentací a programů osvěty, které umožní občanům lépe pochopit činnost a úkoly VP a posílit důvěru a porozumění mezi oběma stranami. Možný návrh dalšího směřování v této oblasti je naznačen na schématu na obrázku 27.

Obrázek 27

Zlepšení možnosti interakce veřejnosti s VP (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=pJzX1>

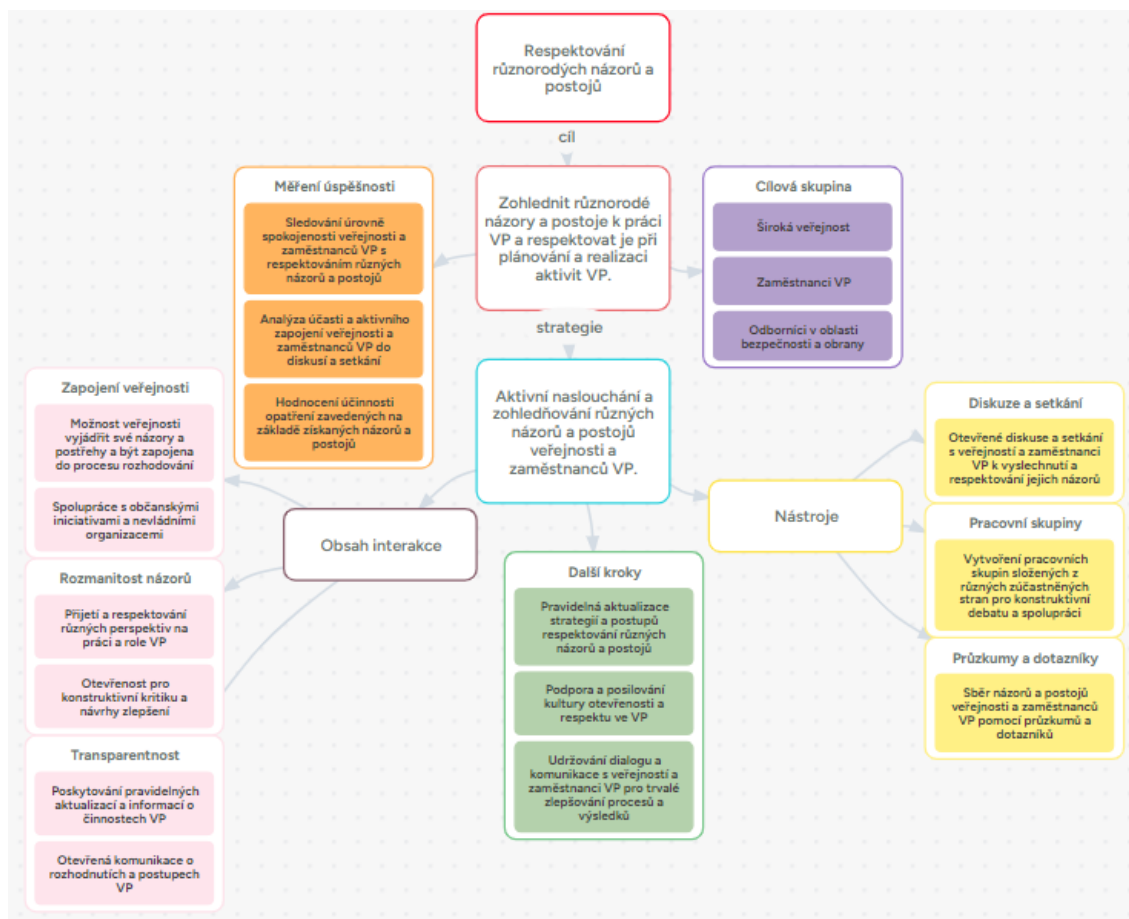

3) Respektování různorodých názorů a postojů – zohlednění různorodých názorů na práci VP a jejich respektování při plánování a realizaci aktivit VP. Možný návrh dalšího směřování v této oblasti je naznačen na schématu na obrázku 28.

Obrázek 28

Respektování různorodých názorů a postojů (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=2dkek>

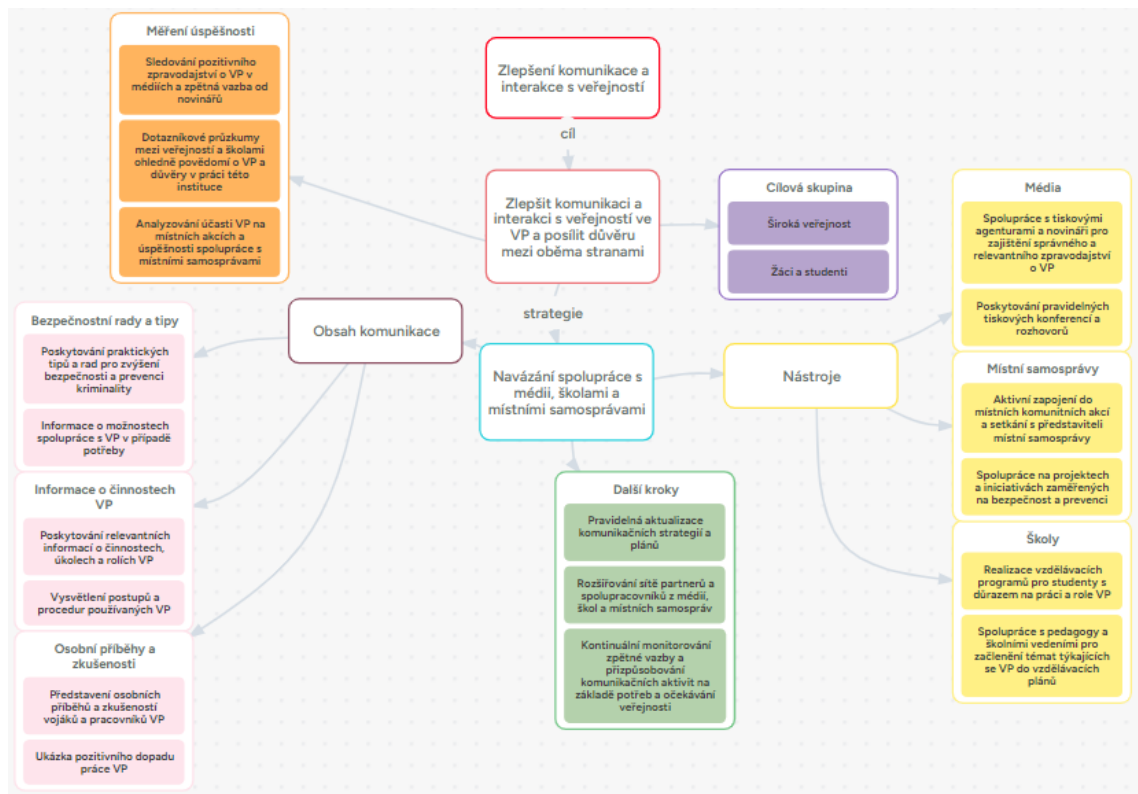

4) Zlepšení komunikace a interakce s veřejností – navázání spolupráce s médii, školami a místními samosprávami pro posílení komunikace a interakce s veřejností a zvýšení důvěry mezi oběma stranami. Možný návrh dalšího směřování v této oblasti je naznačen na schématu na obrázku 29.

Obrázek 29

Zlepšení komunikace a interakce s veřejností (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=pJzX1>

7.2 Návrhy pro rozvoj vzdělávání oboru

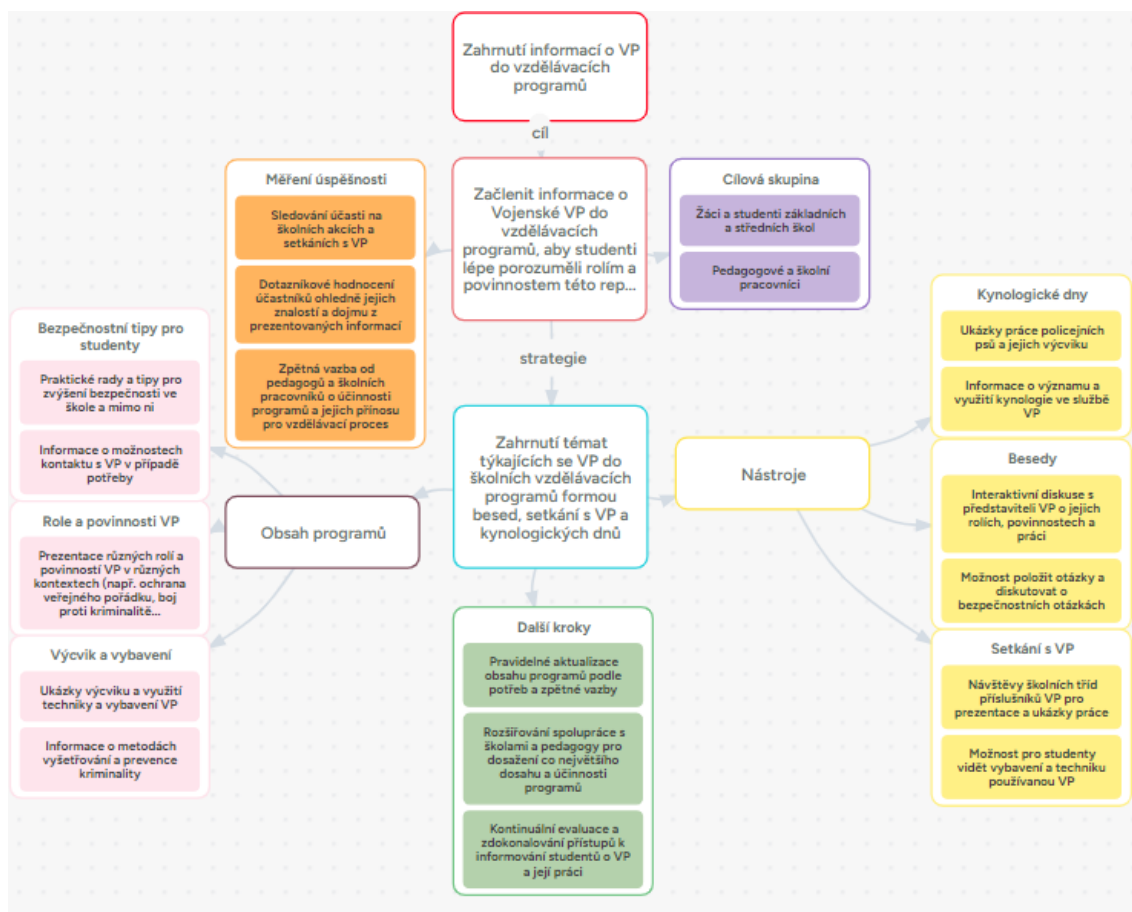
Zde jsou uvedeny návrhy pro rozvoj vzdělávání oboru:

- 1) **Zahrnutí informací o VP do vzdělávacích programů** – začlenění témat týkajících se VP do škol formou besídek, setkání s VP, kynologických dnů atd. umožní a podpoří lepší porozumění rolí a povinností této represivní složky. Možný návrh dalšího směřování v této oblasti je naznačen na schématu na obrázku 30.

Obrázek 30

Zahrnutí informací o VP do vzdělávacích programů (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=n4Gxp>

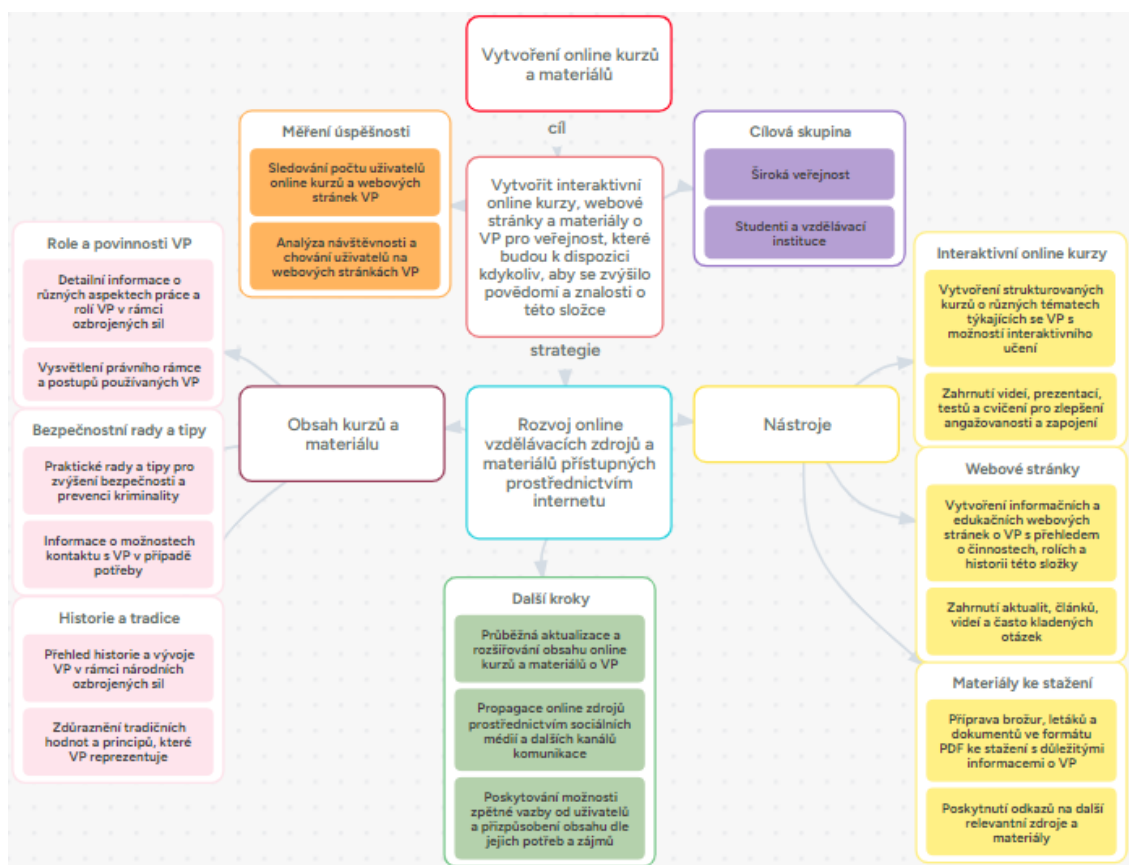

2) **Vytvoření online kurzů a materiálů** – vytvoření interaktivních online kurzů, webových stránek a materiálů o VP pro veřejnost, které by byly kdykoliv dostupné, aby se zvýšilo povědomí a znalosti o této složce. Možný návrh dalšího směřování v této oblasti je naznačen na schématu na obrázku 31.

Obrázek 31

Vytvoření online kurzů a materiálů (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=wER57>

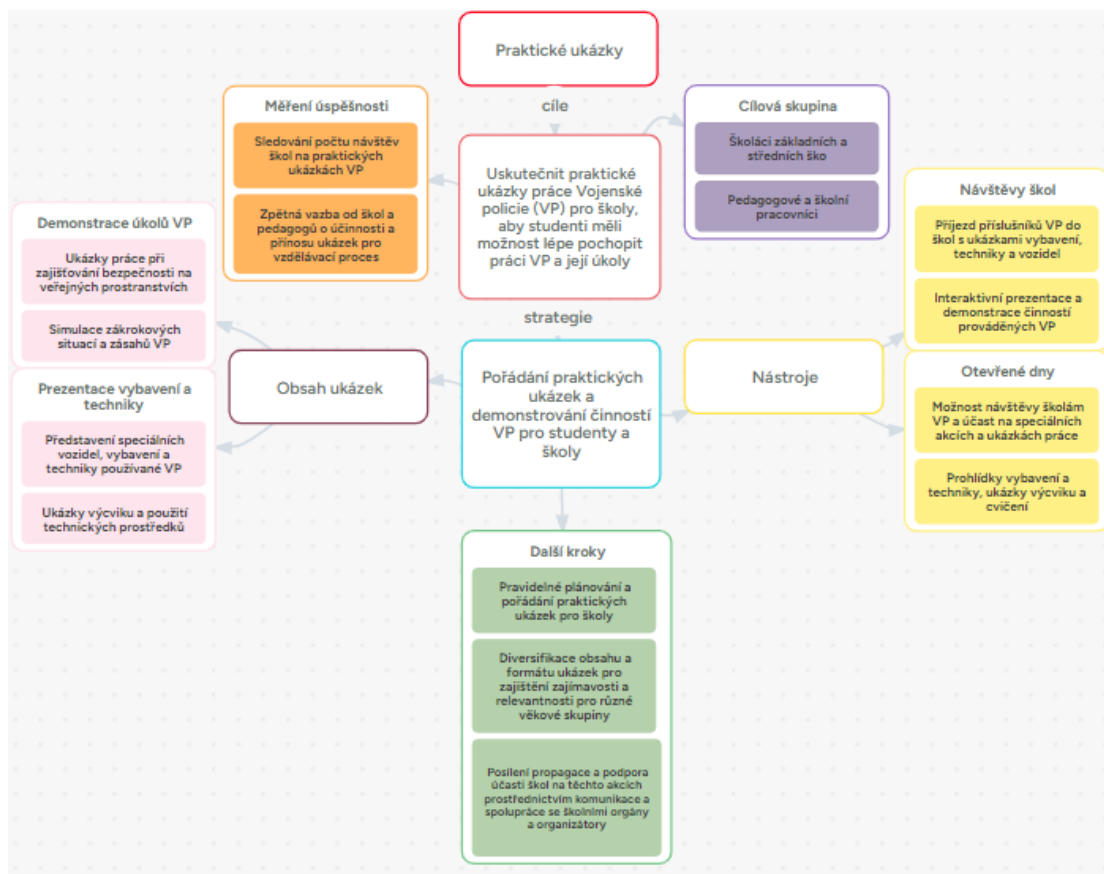

3) **Praktické ukázky** – pořádání praktických ukázek práce VP pro školy, aby studenti měli možnost lépe pochopit práci VP a její úkoly. Možný návrh dalšího směřování v této oblasti je naznačen na schématu na obrázku 32.

Obrázek 32

Praktické ukázky (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=eKnR1>

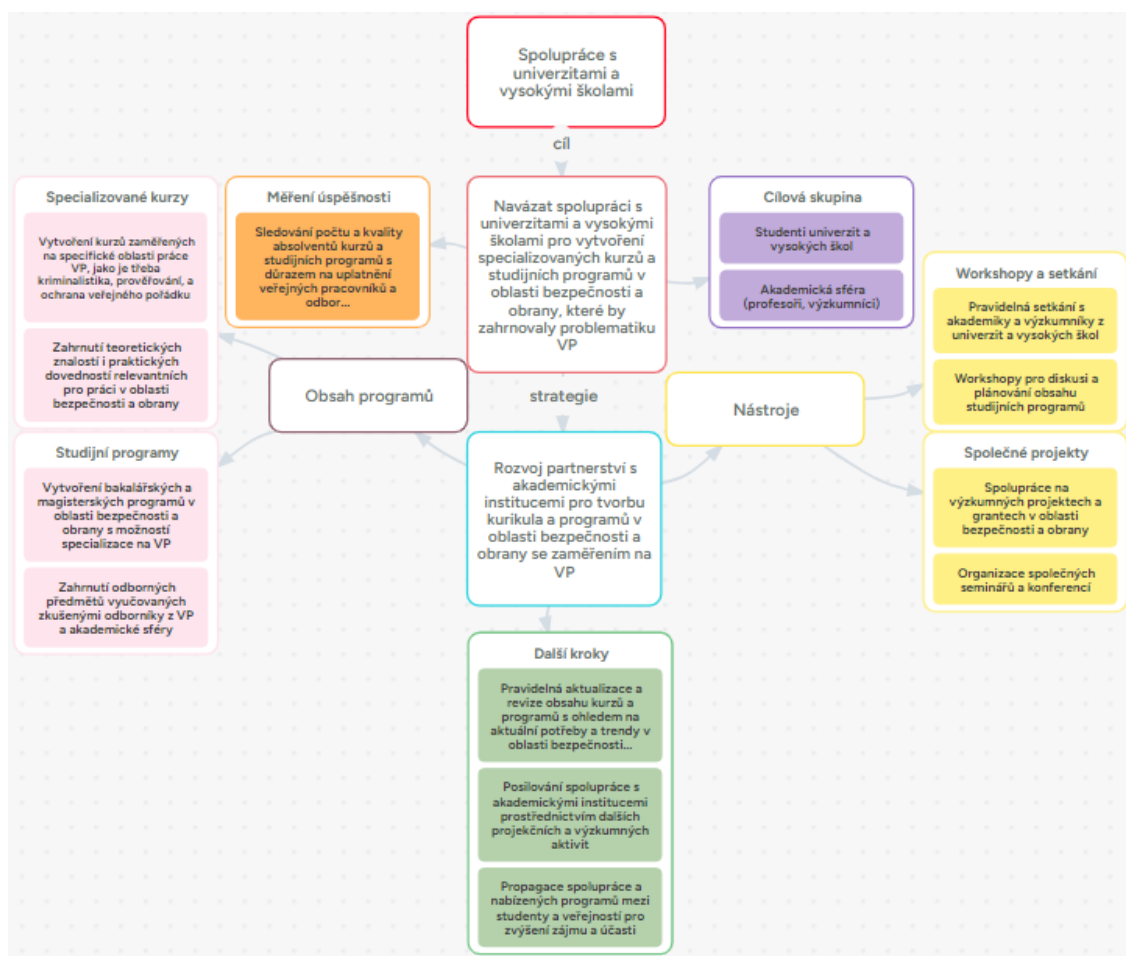

4) **Spolupráce s univerzitami a vysokými školami** – navázání spolupráce s univerzitami a vysokými školami pro vytvoření specializovaných kurzů a studijních programů v oblasti bezpečnosti a obrany, které by zahrnovaly problematiku VP. Možný návrh dalšího směřování v této oblasti je naznačen na schématu na obrázku 33.

Obrázek 33

Spolupráce s univerzitami a vysokými školami (vlastní zpracování v aplikaci ContextMinds)

<https://app.contextminds.com/finn.html?m=57KNL>

Tyto integrované přístupy k rozvoji oboru a oboru vzdělávání VP posilují propojení mezi veřejností, vzdělávacími institucemi a samotnou VP. Poskytují studentům, odborníkům a veřejnosti možnost získat informace, dovednosti a perspektivy potřebné k úspěšnému působení v oblasti bezpečnosti a obrany. Návrhy jsou opřené o získané výsledky z dotazníkového šetření. Tímto přístupem společně přispíváme a posilujeme bezpečnost i ochranu naší společnosti.

8 ZÁVĚR

V závěru této diplomové práce lze konstatovat, že všechny stanovené cíle byly naplněny. Na základě literárních pramenů a informací o VP byly podrobně popsány historické aspekty i současný stav této represivní složky MO. Zaměřil jsem se na problematiku současného plnění úkolů a působnosti VP v rámci IZS při řešení následků MU a KS.

Dotazníkové šetření v rámci praktické části poskytlo cenné poznatky o postojích a názorech veřejnosti napříč věkovými kategoriemi a regiony. Získaná data byla důkladně analyzována a graficky zpracována, aby byla srozumitelná a přehledná pro čtenáře. Na základě výsledků dotazníkového šetření byly zodpovězeny všechny stanovené výzkumné otázky a otestovány na předem stanovených hypotézách.

Výsledky vyhodnocení poskytly základ pro formulaci návrhů na zlepšení povědomí široké veřejnosti o složce VP a integraci této složky do vzdělávacích programů ve školních institucích. Diplomová práce tak nabízí nejen ucelený pohled na vnímání VP civilním obyvatelstvem, ale také poskytuje podněty pro budoucí výzkumy a strategie v oblasti práce s veřejností a v oblasti bezpečnosti.

Celkově lze shledat, že tato diplomová práce přináší užitečné poznatky a návrhy pro další rozvoj VP a oblasti ochrany obyvatelstva. Její výsledky mohou sloužit jako podklad pro budoucí výzkumy a rozhodování v oblasti bezpečnosti a efektivní práce s veřejností.

9 SOUHRN

Tato diplomová práce se hlouběji zabývá VP v ČR. Práce je zaměřená na detailní prozkoumávání historických kořenů této složky. Dále se v této diplomové práci zabývám organizační strukturou, úkoly působností VP a současným významem složky VP v rámci IZS.

První část práce popisuje historické epochy a události, které zapříčily vznik složky VP. Analýza vývoje VP od počátků až po současnou dobu poskytuje čtenářům hlubší vhled do kontextu, ve kterém se tato složka vyvíjela a adaptovala na proměnlivé podmínky. Především šlo tedy o podmínky politického, vojenského a společenského charakteru. Detailní průzkum vývoje VP přináší poznatky o její roli v obdobích mezi lety 1918 a 1991, následné restrukturalizaci mezi lety 1991 a 1993 a modernizaci od roku 1993, což zahrnuje i její postavení a úkoly v rámci AČR.

Druhá část práce se zaměřuje na právní rámec, který VP poskytuje právní oporu a definuje její působnost a úkoly. Analýza platných zákonů a nařízení, zejména tedy zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů, odhaluje legislativní kontext, ve kterém VP působí. Současně je zkoumána organizační struktura VP, a to včetně popisu jednotlivých velitelství, což poskytuje ucelený obraz o fungování této instituce v rámci ozbrojených sil.

Následující část práce detailně rozebírá jednotlivé složky VP a jejich specifické úkoly. Práce popisuje dopravní a pořádkovou službu, kriminální službu, ochrannou službu, kynologickou službu a pyrotechnickou službu, přičemž zdůrazňuje jejich roli a přínos v rámci VP.

V návaznosti na organizační strukturu a činnost VP se diplomová práce dále zabývá jejím zapojením do IZS. Analyzují se právní předpisy, vyhlášky, dohody a vnitřní předpisy, které upravují spolupráci VP se složkami IZS.

Následující část práce stanovuje metody a cíle výzkumu, které se zaměřují na povědomí občanů o VP, hodnocení její práce a vnímání pravomocí této složky. Výsledky tohoto výzkumu jsou následně diskutovány v části výsledky a diskuse, kde jsou detailněji rozebírány i výzkumné otázky a hypotézy. Dále část diskuse zahrnuje i návrhy pro zlepšení povědomí o VP mezi širší veřejností a návrhy integrace VP do vzdělávacího programu.

Celkově tato práce poskytuje ucelený pohled na složku VP v ČR, a to od historických kořenů po současnou působnost a úkoly. Přináší doporučení pro další rozvoj a zdokonalení této složky.

10 SUMMARY

This thesis takes an in-depth look at VP in the Czech Republic. The thesis focuses on a detailed exploration of the historical roots of this component. Furthermore, this thesis examines the organizational structure, the tasks of the VP and the current importance of the VP component within the IZS.

The first part of the thesis describes the historical epochs and events that caused the creation of the VP component. The analysis of the evolution of the IR from its origins to the present time provides readers with a deeper insight into the context in which the component has evolved and adapted to changing conditions. First and foremost, these conditions were political, military and social in nature. A detailed exploration of the development of the IR provides insights into its role between 1918 and 1991, its subsequent restructuring between 1991 and 1993, and its modernisation since 1993, which includes its position and tasks within the ACR.

The second part of the thesis focuses on the legal framework that provides the legal support for the HR and defines its scope and tasks. The analysis of applicable laws and regulations, in particular Act No. 300/2013 Coll., on the Military Police and on the amendment of certain acts, reveals the legislative context in which the VP operates. At the same time, the organisational structure of the VP is examined, including a description of the individual commands, which provides a comprehensive picture of the functioning of this institution within the armed forces.

The following part of the thesis discusses in detail the individual components of the CoC and their specific tasks. The thesis describes the traffic and order service, the criminal service, the protective service, the canine service and the pyrotechnic service, highlighting their role and contribution within the VP.

In relation to the organisational structure and activities of the VP, the thesis further examines its involvement in the IZS. It analyses the legislation, decrees, agreements and internal regulations that govern the cooperation of the VP with the IZS.

The following part of the thesis sets out the methods and objectives of the research, which focus on citizens' awareness of the CoE, evaluation of its work and perception of the powers of this component. The results of this research are then discussed in the results and discussion section, where the research questions and hypotheses are also discussed in more detail. In addition, the discussion section includes suggestions for improving awareness of the CoP among the wider public and suggestions for integrating the CoP into the education curriculum.

Overall, this thesis provides a comprehensive view of the VP component in the Czech Republic, from its historical roots to its current scope and challenges. It provides recommendations for further development and improvement of this component.

11 REFERENČNÍ SEZNAM

- Boháč, R., Bohadlo, D., Hořčíčka, E., Kněžínek, J., Kohajda, M., Kysela, J., Mlsna, P., Pítrová, L., Valachová, K., Vavera, F., Váňa, L., Vedral, J., Veselský, O., Vopálka, V., Whelanová, M., & Wintr, J. (2011). *Legislativní proces (teorie a praxe)*. *Legislativní proces (teorie a praxe)*. Retrieved March 13, 2024, from file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/legislativni_proces.pdf
- Dolejší, L. (2020). *VOJENSKÁ POLICIE*. Ministerstvo obrany České republiky – VHÚ Praha.
- Dolejší, L., Palečková, P., Čermák, J., Herda, P., & Opat, J. (2005). *Vojenská policie 1991–2006*. Ministerstvo obrany České republiky – Agentura vojenských informací a služeb.
- Dolejší, L., Palečková, P., Čermák, J., Herda, P., Opat, J., Kepřt, V., & Podroužková, D. (2011). *Vojenská policie (2.nd ed.)*. Ministerstvo obrany České republiky – Odbor komunikace a propagace.
- Hindls, R., Hronová, S., Seger, J., & Fischer, J. (2006). *Statistika pro ekonomy (7. ed.)*. PROFESSIONAL PUBLISHING.
- Macek, P., & Uhlíř, L. (1997). *Dějiny policie a četnictva (I., Habsburská monarchie (1526-1918))*. Themis.
- Macek, P., & Uhlíř, L. (1999). *Dějiny policie a četnictva II., Československá republika (1918-1939)*. POLICE HISTORY.
- Macek, P., & Uhlíř, L. (2001). *Dějiny policie a četnictva III., Protektorát Čechy a Morava a Slovenský stát (1939–1945) (1st ed.)*. POLICE HISTORY.
- Macek, P., & Uhlíř, L. (2011). *Dějiny policie a četnictva IV., Československo (1945-1989) (1st ed.)*. POLICE HISTORY.
- Menšíková, J. (2014). *Vojenská policie – složka ozbrojených sil České republiky*. Ministerstvo obrany České republiky – odbor prezentační a produkční VHÚ Praha.
- NATO MILITARY POLICE CENTRE OF EXCELLENCE. (2024). *NATO MP COE: HOME*. Retrieved March 22, 2024, from <https://www.mpcoe.org/organisation/about-us>
- North Atlantic Treaty Organization. (2022). *Standardization*. NATO. Retrieved March 18, 2024, from https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_69269.htm
- Pecáková, I. (2011). *Statistika v terénních průzkumech (2.nd ed.)*. PROFESSIONAL PUBLISHING.
- Polián, M. (2001). *Organizace a činnost veřejné správy*. Prospektrum.
- Rozkaz MO č. 109/2014. (2014). [Rozkaz Ministerstva Obrany: Organizační struktura a podřízenost Vojenské policie].
- SISA. (2024). *Quantitativeskills*. Retrieved May 19, 2024, from <https://www.quantitativeskills.com/sisa/statistics/fiveby2.htm>

Směrnice náčelníka Vojenské policie k zabezpečení policejní ochrany sil a prostředků AČR nasazených v rámci integrovaného záchranného systému. (2023).

Zákon č. 124/1992 Sb., o Vojenské policii. (1992). Zákony pro lidi. Retrieved March 13, 2024, from <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-124>

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). (1961). Zákony pro lidi. Retrieved March 13, 2024, from <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii). (2013). Zákony pro lidi. Retrieved March 13, 2024, from <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-300#f7580238>

11.1 Seznam obrázků

- Obrázek 1 Vojská policie Československé armády
- Obrázek 2 Organizační struktura Vojské policie
- Obrázek 3 Hranice působnosti velitelství Vojské policie
- Obrázek 4 VP k zabezpečení policejní ochrany sil a prostředků AČR v rámci IZS
- Obrázek 5 Rozložení pohlaví respondentů
- Obrázek 6 Rozložení věku respondentů
- Obrázek 7 Rozložení nejvyššího dosaženého vzdělání
- Obrázek 8 Aktuální životní situace respondentů
- Obrázek 9 Místo trvalého nebo současného pobytu respondentů
- Obrázek 10 Místo trvalého nebo současného pobytu respondentů (obec/město)
- Obrázek 11 Voják/vojákyňe v rodině nebo mezi přáteli respondentů
- Obrázek 12 Povědomí občanů o VP jako součásti AČR
- Obrázek 13 Informovanost občanů o složce VP
- Obrázek 14 Osobní setkání s výkonem VP
- Obrázek 15 Hodnocení role a práce VP v blízkosti bydliště respondentů
- Obrázek 16 Úroveň důvěry v činnost VP
- Obrázek 17 Vnímání vývoje VP v historickém kontextu ČR
- Obrázek 18 Vnímání pravomocí VP vůči civilnímu obyvatelstvu
- Obrázek 19 Vnímání pravomocí VP vůči civilním subjektům
- Obrázek 20 Úkoly VP v rámci policejní ochrany
- Obrázek 21 Události, při kterých by měla VP provádět svou činnost mimo vojenské objekty
- Obrázek 22 Úvaha o službě u VP
- Obrázek 23 Vztah mezi věkem respondentů a jejich povědomí o VP v různých věkových skupinách
- Obrázek 24 Vliv osobní zkušenosti se službou vojenského policisty na vnímání VP mezi respondenty
- Obrázek 25 Vliv rodinného prostředí a vojenství v rodině na vstup do služby u VP
- Obrázek 26 Posílení informačních kampaní
- Obrázek 27 Zlepšení možnosti interakce veřejnosti s VP
- Obrázek 28 Respektování různorodých názorů a postojů
- Obrázek 29 Zlepšení komunikace a interakce s veřejností
- Obrázek 30 Zahnutí informací o VP do vzdělávacích programů
- Obrázek 31 Vytvoření online kurzů a materiálů

Obrázek 32 Praktické ukázky

Obrázek 33 Spolupráce s univerzitami a vysokými školami

11.2 Seznam tabulek

Tabulka 1	Komentář k výpočtu podle vztahu 1)
Tabulka 2	Komentář k výpočtu podle vztahu 2)
Tabulka 3	Vzorová čtyřpolní – kontingenční tabulka
Tabulka 4	Komentář k výpočtu podle vztahu 3)
Tabulka 5	Komentář k výpočtu podle vztahu 4)
Tabulka 6	Vztah mezi úrovní vzdělání respondentů a jejich důvěrou v činnost VP

12 PŘÍLOHY

12.1 Vzor dotazníkového šetření

Vážení respondenti,

mé jméno je Aleš Foukal, student oboru Učitelství tělesné výchovy pro 2. stupeň ZŠ a SŠ a ochrany obyvatelstva na Fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci. Rád bych Vás požádal o pár minut Vašeho času na vyplnění následujícího dotazníku. Vaše odpovědi mi pomohou lépe porozumět dané problematice a poslouží mi při zpracování mé diplomové práce.

Vaše přispění je pro mě velmi cenné, a proto předem děkuji za Vaše odpovědi.

** Vyplněním dotazníku souhlasíte s Vaší účastí ve studii. Potvrzujete, že Vám je více než 18 let.*

Vaše účast ve výzkumu je zcela dobrovolná a můžete ji kdykoli přerušit či z ní odstoupit.

Vyplněním souhlasíte se zpracováním údajů, které zde poskytnete. S daty (sociodemografická data, mezi která patří například věk, pohlaví, dosažené vzdělání apod.) bude nakládáno v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES a zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Je zaručena ochrana důvěrnosti Vašich osobních dat. Při vlastním provádění studie mohou být osobní údaje poskytnuty jiným než výše uvedeným subjektům pouze bez identifikačních údajů, tzn. anonymní data pod číselným kódem. Rovněž pro výzkumné a vědecké účely mohou být Vaše osobní údaje poskytnuty pouze bez identifikačních údajů (anonymní data) nebo s Vaším výslovným souhlasem. Vy naopak nebudete proti použití výsledků z této studie. Získané výsledky budou využity pro účely mé bakalářské práce. Data budou zpracována standardním aplikačním a programovým vybavením a dále publikována, komentována a diskutována v této práci.

1) Pohlaví

- Muž
- Žena
- Nechci uvádět

2) Váš věk

- Méně než 20 let
- 21–26 let
- 27–50 let
- 51–64 let
- 65 a starší

3) Nejvyšší dosažené vzdělání

- Základní
- Střední s výučním listem
- Střední s maturitní zkouškou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské bakalářské
- Vysokoškolské magisterské
- Vysokoškolské doktorské

4) V současné době jsem

- Žák/žákyně středního odborného učiliště
- Žák/žákyně střední školy
- Studentem/studentkou vyšší odborné školy
- Studentem/studentkou vysoké školy
- Zaměstnaný/á
- Nezaměstnaný/á
- Osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)

5) Zvolte odpověď, kde trvale bydlíte nebo kde momentálně žijete

- Hlavním město Praha
- Jihočeský kraj
- Jihomoravský kraj
- Kraj Vysočina
- Karlovarský kraj
- Královéhradecký kraj
- Liberecký kraj
- Moravskoslezský kraj
- Olomoucký kraj
- Pardubický kraj
- Plzeňský kraj
- Středočeský kraj
- Ústecký kraj
- Zlínský kraj
- Jiná

6) Bydlím v obci či městě s

- Méně než 2 500 obyvatel
- 2 500 – 49 999 obyvatel
- 50 000 – 99 999 obyvatel
- 100 000 obyvatel a víc

7) Máte v rodině nebo v okruhu Vašich přátel nějakého vojáka/vojákyňi?

- Ano
- Ne

8) Máte povědomí o tom, že součástí Armády České republiky je Vojenská policie?

- Ano
- Ne (Pokud se zaškrtně odpověď (ne), bude následující otázka číslo 9 přeskočena)

9) O Vojenské policii jsem se dozvěděl/a (vícenásobná možnost odpovědi)

- Od rodiny (manžel, maminka, strýc, babička, bratranec...)
- Od přátel
- Od přítele/přítelkyně
- Ze sociálních sítí (např. Facebook, Instagram, TikTok...)
- Z televize a masmédií
- Z informačního webu Armády České republiky
- Z informačního webu Vojenské policie
- Z literatury
- Z akcí pořádaných školami pro mládež, například v rámci Dne s integrovaným záchranným systémem
- Z akcí pořádaných představiteli místní samosprávy
- Ze zákona o provozu na pozemních komunikacích
- Z autoškoly
- Jiná

10) Setkal jste se někdy osobně s výkonem služby vojenského policisty?

- Pokud jste se s prací Vojenské policie osobně setkal/a, napište „Ano“ a při jaké příležitosti to bylo. Pokud jste se s prací Vojenské policie nikdy osobně neseťkal/a napište „Ne“

11) Jak byste hodnotil/a roli a práci Vojenské policie v blízkém okolí Vašeho bydliště?

- Velmi Pozitivně
- Spíše pozitivně
- Neutrálně
- Spíše negativně
- Negativně
- Nemohu se vyjádřit

12) Jaká je Vaše úroveň důvěry v činnost Vojské policie?

- Velmi důvěřuji
- Důvěřuji
- Nejsem si jistý/á
- Nedůvěřuji
- Velmi nedůvěřuji
- Nemohu se vyjádřit

13) Jak vnímáte vývoj Vojské policie v historickém kontextu České republiky?

- Pozitivně
- Neutrálně
- Negativně
- Nevím, neznám historii vývoje Vojské policie
- Nemohu se vyjádřit

14) Vyberte variantu, jak vnímáte pravomoci Vojské policie vůči civilnímu obyvatelstvu?

- Vojská policie nemůže zasahovat vůči civilním obyvatelům
- Vojská policie může zasahovat vůči civilnímu obyvatelstvu jen ve vojenských objektech a prostorech
- Vojská policie může zasahovat proti civilnímu obyvatelstvu ve vojenských objektech a prostorech i mimo ně
- Vojská policie je v rámci své působnosti proti civilnímu obyvatelstvu postavena na vyšší úrovni než Policie České republiky

15) Jak vnímáte pravomoci Vojské policie vůči civilním subjektům?

- Měla by být omezena pouze na vojenské objekty a prostor
- Nechal/a bych ji tak, jak to je
- Měla by být rozšířena i na civilní subjekty v případě ohrožení národní bezpečnosti nebo vojenských záležitostí
- Nevím, nedokážu posoudit

16) Jaké úkoly si myslíte, že plní Vojenská policie v rámci policejní ochrany?

- Ochrana vojenských objektů a materiálu
- Ochrana vojenských objektů a materiálu, ale také spolupráce s civilními složkami policie při ochraně veřejného pořádku v určitých situacích
- Zejména spolupráce s civilními složkami
- Výhradně vojenská cvičení
- Výhradně plnění úkolů dopravní služby

17) Při jakých událostech by měla Vojenská policie provádět svoji činnost mimo vojenské objekty?

- Pouze v případě vojenských zabezpečovacích akcí nebo při vzniku mimořádné události (např. povodeň)
- Pravidelně v rámci spolupráce se složkami Policie České republiky nebo při zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti na určitých místech
- Jen v případech, pokud bude na území České republiky vyhlášen stav ohrožení nebo válečný stav
- Výhradně při vojenských operacích

18) Přemýšlíte nebo přemýšlel/a jste, o službě u Vojenské policie?

- Ano
- Ne

19) Napište konkrétní návrhy, které by podle Vás mohly vést ke zlepšení povědomí o Vojenské policii a její činnosti:

12.2 Vyjádření etické komise

Fakulta
tělesné kultury

Vyjádření Etické komise FTK UP

Složení komise: doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D. – předsedkyně
Mgr. Ondřej Ješina, Ph.D.
Mgr. Michal Kudláček, Ph.D.
Mgr. Filip Neuls, Ph.D.
prof. Mgr. Erik Sigmund, Ph. D.
doc. Mgr. Zdeněk Svoboda, Ph. D.
Mgr. Jarmila Štěpánová, Ph.D.

Na základě žádosti ze dne 21.2. 2024 byl projekt diplomové práce

Autor /hlavní řešitel/: Bc. Aleš Foukal

s názvem **Úkoly a povinnost Vojenské policie na území České republiky a její vnímání veřejností**

schválen Etickou komisí FTK UP pod jednacím číslem: 36/2024
dne: 13.3.2024

Etická komise FTK UP zhodnotila předložený projekt a **neshledala žádné rozpory** s platnými zásadami, předpisy a mezinárodními směrnicemi pro výzkum zahrnující lidské účastníky.

Řešitel projektu splnil podmínky nutné k získání souhlasu etické komise.

za EK FTK UP
doc. PhDr. Dana Štěrbová, Ph.D.
předsedkyně

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury
Komise etická
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc

Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci
třída Míru 117 | 771 11 Olomouc | T: +420 585 636 009
www.ftk.upol.cz